Matica

broj
no.
7

srpanj
july
2018.

MJESEČNA REVIJA HRVATSKE MATICE ISELJENIKA *MONTHLY MAGAZINE OF THE CROATIAN HERITAGE FOUNDATION*

ISSN 1330-2140

Zagreb: 52. tamburaški festival Kulturne federacije mladih HBZ-a

Hrvatska mladost iz Sjeverne Amerike oduševila Zagrepčane

Matica

Mjesečna revija Hrvatske matice iseljenika / *Monthly magazine of the Croatian Heritage Foundation*

Godište / *Volume* **LXVIII**
Broj / No. 7/2018

Nakladnik / *Publisher*
Hrvatska matica iseljenika / Croatian Heritage Foundation

Za nakladnika / *For Publisher*
Mijo Marić

Rukovoditeljica Odjela nakladništva / *Head of Publishing Department*
Vesna Kukavica

Glavni urednik / *Chief Editor*
Hrvoje Salopek

Novinarka / *Journalist*
Naida Šehović

Tajnica / *Secretary*
Snježana Radoš

Dizajn i priprema / *Layout & Design*
Krunoslav Vilček

Tisak / *Print*
Znanje, Zagreb

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA
Trg Stjepana Radića 3, pp 241
10002 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Telefon: +385 (0)1 6115-116
Telefax: +385 (0)1 6110-933
E-mail: matica@matis.hr

Naslovnica:
Mladi folkloraši HBZ-a u Koncertnoj dvorani Lisinski
(foto: Ivana Tepeš Galić)

Posjetite stranice web portala Hrvatske matice iseljenika!

www.matis.hr

Web stranice HMI čitaju se diljem svijeta, dostupne su na tri jezika (hrvatski, engleski, španjolski) i bilježe stalan porast posjećenosti.

Budite korak ispred ostalih i predstavite se hrvatskim iseljeničkim zajednicama, uglednim poslovnim Hrvatima u svijetu i njihovim partnerima.

Oglašavajte na web portalu Hrvatske matice iseljenika!

Internet marketing HMI osmislio je nekoliko načina oglašavanja:

- **BANERI**
- **SPONZORIRANI ČLANAK**
- **SPONZORIRANE RUBRIKE**

Odjel za marketing i promociju HMI - Ivana Rora
tel. (+385 1) 61 15 116 ■ fax. (+385 1) 61 11 522
mob. 099 61 15 116 ■ E-mail: marketing@matis.hr

SADRŽAJ

Kolumne

11 Globalna Hrvatska
(Vesna Kukavica)

42 (S)kretanja
(Šimun Šito Ćorić)

44 Klikni – Idem doma
(Vesna Kukavica)

50 Naši gradovi
(Zvonko Ranogajec)

53 Povijesne obljetnice
(Željko Holjevac)

55 Govorimo hrvatski
(Sanja Vulić)

56 Priče iz knjige "Pod starim hrastom"
(Ivan - Ivek Milčec)

58 Ljepote Hrvatske okom fotografa
(HTZ)

4 Obljetnica članstva RH u EU
5 Proslavljen Dan državnosti
6 Odlikovani vojvođanski Hrvati
7 Sjednica Vijeća za demografsku revitalizaciju
8 Dan otvorenih vrata za iseljenike
10 Beč: Gala večer hrvatskih poduzetnika
12 Osijek: Hrvatski iseljenički kongres
16 Počasni doktorat Luki Budaku
17 'Biti mlad i ostati živjeti u Hrvatskoj'
18 Olakšanja pri stjecanju državljanstva
19 Sveučilišna škola hrvatskoga jezika i kulture
20 Razgovor s Marijanom Brajinovićem
24 HMI: Okrugli stol 'Baština i migracije'
25 Ljetna škola za nastavnike hrvatskoga jezika iz dijaspore
26 Kanada: Opera Julijane Hajdinjak
28 Tihana Babij iz Beča nova Miss Supranational Hrvatske
29 Povratnik Alonso, Čileanac hrvatskog podrijetla
41 Matičin vremeplov
47 Knjiga Ante Pranjkića o fra Augustinu Augustinoviću
48 Europsko prvenstvo nogometaša izvan domovine
63 Hrvatska u polufinalu Svjetskog nogometnog prvenstva
64 Navijači diljem svijeta uz vatrene

Poseban prilog o Festivalu Kulturne federacije mladih HBZ-a str. 30-40

Tekst: **Naida Šehović** Foto: **Ivana Tepeš Galić**

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA
Trg Stjepana Radića 3, pp 241
10002 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Telefon: +385 (0)1 6115-116
Telefax: +385 (0)1 6110-933
E-mail: matica@matis.hr Web: www.matis.hr

GODIŠNJA PRETPLATA / *ANNUAL SUBSCRIPTION*
Običnom poštom / *regular mail:*
Hrvatska / *Croatia* 100 kn
ostale europske države /
other European countries 25 EUR
Zračnom poštom / *airmail:*
SAD / USA 65 USD
Kanada / Canada 65 CAD
Australija / Australia 70 AUD
ostale prekomorske države /
other overseas countries 70 USD

DEVIZNI RAČUN BROJ /
FOREIGN CURRENCY ACCOUNT:
IBAN: HR06 2340 0091 5102 96717
SWIFT CODE: PBZGHR2X
Privredna banka Zagreb, Radnička cesta 50

ŽIRO RAČUN ZA UPLATU U KUNAMA /
DOMESTIC CURRENCY ACCOUNT (IN KUNA):
IBAN: HR80 2390 0011 1000 21305
Hrvatska poštanska banka

Naručite i vi svoju **Maticu** jer **Matica** je most hrvatskoga zajedništva

Želite li primati MATICU kao dar koji će stizati na Vašu kućnu adresu? Jedino što trebate učiniti jest poslati nam popunjenu narudžbenicu i uplatiti na naš račun odgovarajući novčani iznos koji pokriva troškove slanja. MATICA će potom svaki mjesec stizati u Vaš dom. Naručite, čitajte i preporučite MATICU Vašoj rodbini i prijateljima, kako biste aktivno sudjelovali u ostvarivanju MATIČINE misije: biti čvrsti most između Hrvatske i Hrvata diljem svijeta.

Ime i prezime / *Name and surname*

Adresa / *Address*

Grad / *City*

Država / *State* Pošt. broj / *Zip Code*

Tel. Fax.

E-mail

Datum / *Date*

Cijenjena članica Unije

Svečanost u HNK-u

Tekst/foto: **Hina**

Pet godina članstva Hrvatske u Europskoj uniji imalo je pozitivan učinak na hrvatsko gospodarstvo koje se oporavlja i raste, a dobri gospodarski rezultati i promjena društvenog ozračja smanjit će potrebu za iseljavanjem hrvatskih građana, smatraju najviši hrvatski dužnosnici koji su se izravno uključili 30. lipnja u specijalnu emisiju HTV-a "5 godina RH u EU".

Predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović izravno se uključila u emisiju iz Đurđevca, gdje je nazočila 50. jubilarnoj Picokijadi. "Iako ne možemo sasvim izolirati koji su to učinci članstva na naše gospodarstvo od drugih učinaka, ipak danas, pet godina kasnije, možemo zaključiti da je došlo do makroekonomske stabilizacije, porasta izvoza i ono što je bitno da su se naše tvrtke konsolidirale i da nalaze sve više i više mogućnosti na tom europskom prostoru kako za izvoz tako, naravno, za javne nabave i sve druge aspekte članstva koji su pozitivni", rekla je predsjednica govoreći o prednostima članstva u EU. "Druga prednost jesu slobode kretanja u sklopu jedinstvenog tržišta koje omogućuju mobilnost našim ljudima, dakle studiranje, zapošljavanje, život u inozemstvu, u drugim država članicama EU-a i, naravno, mnoge poslovne prilike za naše gospodarstvo, za naše tvrtke, bile one male, srednje ili velike."

Govoreći o velikom iseljavanju iz Hrvatske, Jandroković je podsjetio da Hrvatska nije prva članica iz koje je otišao veliki broj ljudi uzevši za primjer Poljsku i Rumunjsku.

Premijer Plenković daje izjavu televiziji

Premijer Andrej Plenković i predsjednik Sabora Gordan Jandroković uključili su se u emisiju iz Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu gdje su nazočili svečanom koncertu u povodu petogodišnjice hrvatskog ulaska u EU.

Plenković je ocijenio u povodu pete godišnjice članstva da se Hrvatska kvalitetno pozicionirala i da je cijenjena članica Unije, a da su ekonomski učinci članstva očiti. "Hrvatska u smislu gospodarskih pokazatelja od članstva u EU do danas raste, oporavlja se. Nakon recesije koristimo dodatnu vrijednost europskoga proračuna i europskih fondova te zajedničkog tržišta i politika." Istaknuo je kako treba proći još točno pet godina da se napravi "rezime o pravim efektima na hrvatsko gospodarstvo i društvo, ali mislim da smo sada uređeniji, kvalitetniji, predvidljiviji, prepoznatljiviji nego što smo bili ranije i na tom tragu ćemo nastaviti našu politiku".

Govoreći o velikom iseljavanju iz Hrvatske, Jandroković je podsjetio da Hrvatska nije prva članica iz koje je otišao veliki broj ljudi uzevši za primjer Poljsku i Rumunjsku. On smatra da će se stvaranjem uvjeta za njihov povratak "kroz promjenu društvenog ozračja, kroz dobre gospodarske rezultate smanjivati potreba za odlaskom" i izrazio je uvjerenost da će se dio hrvatskih građana vratiti u domovinu. ■

ENG ***Five years of Croatian membership in the European Union has had a positive impact on the Croatian economy, which is in recovery and growing. Top officials say that the good economic results and changes in the social climate will see fewer Croatians opting to move out of the country.***

Stvoriti preduvjete za ostanak mladih

Predsjednica Grabar-Kitarović rekla je kako je mobilnost sama po sebi dobra jer nudi priliku za rad i školovanje te istaknula kako se nada da će se stvoriti uvjeti koji će omogućiti iseljenima da se vrate u domovinu

U crkvi. sv. Marka Svetu misu za Domovinu služio je kardinal Josip Bozanić

Tekst/foto: **Hina**

Predsjednica Republike Kolinda Grabar-Kitarović čestitala je u ponedjeljak 25. lipnja svim Hrvatima u domovini i svijetu Dan državnosti, a premijer Andrej Plenković i predsjednik Sabora Gordan Jandroković pridružili su joj se u porukama važnosti stvaranja preduvjeta koji bi spriječili velik odljev mladih iz Hrvatske. "Iskoristila bih priliku da svim državljankama i državljanima Hrvatske i svim Hrvatima u svijetu čestitam Dan hrvatske državnosti", kratko je izjavila hrvatska predsjednica ispred crkve svetog Marka na zagrebačkome Gornjem gradu gdje je nazočila svetoj misi za domovinu koju je predvodio kardinal Josip Bozanić.

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić upozorio je u svojoj propovijedi

Kardinal Bozanić upozorio je na važnost dijaloga i suradnje između nositelja vlasti i građana u obnovi odgovornosti koju kao građani i kršćani imamo za hrvatsko društvo i domovinu.

na važnost dijaloga i suradnje između nositelja vlasti i građana u obnovi odgovornosti koju kao građani i kršćani imamo za hrvatsko društvo i domovinu, posebno upozorivši na važnost postojanja nade u budućnost za mlade naraštaje. "Dan hrvatske državnosti uvijek ponovno potiče na obnovu zahvalnosti Gospodinu i svima koji su svojim žrtvama pridonijeli ostvarivanju slobode naroda, izgradnji mira i pravednosti, da bi život bio otvoren punini svoga smisla", rekao je Bozanić predvodeći svečanu misu za domovinu.

Odgovarajući na novinarsko pitanje kako komentira Bozanićevo upozorenje na sve veće iseljavanje mladih iz Hrvatske, Grabar-Kitarović je rekla kako je mobilnost sama po sebi dobra jer nudi priliku za rad i školovanje te istaknula kako se nada da će se u Hrvatskoj stvoriti takvi uvjeti koji će svima omogućiti da se vrate u domovinu.

Čestitkama u povodu Dana državnosti pridružio se i premijer Andrej Plenković, koji se prisjetio "povijesnih odluka Hrvatskoga sabora kojima je prije 27 godina ispunjen preduvjet hrvatske samostalnosti, međunarodnog priznanja neovisnosti"; vremena Domovinskoga rata, državničke politike prvog predsjednika Franje Tuđmana i ključne uloge hrvatskih branitelja u obrani domovine, ali i plebiscitarnog očitovanja hrvatskoga naroda za svojom državom".

"Sve su to simboli koje moramo njegovati i danas, skoro tri desetljeća kasnije; raditi na unaprjeđenju naših institucija, jačanju hrvatske demokracije, jačanju gospodarstva, stabilnih financija, davanja perspektive, šansi i mogućnosti svim ljudima, da zadovoljno i dostojanstveno žive u domovini", rekao je Plenković. Ustvrdio je kako na nezadovoljstvo mladih koji iseljavaju iz zemlje treba odgovoriti zajedničkim naporima kako bi se stvorili preduvjeti koji bi im omogućili da i u Hrvatskoj "vide svoju šansu". "Uvjeren sam da je to kretanje dvosmjerno", dodao je, "te će se mladi nakon stečenoga iskustva početi vraćati."

Svim Hrvaticama i Hrvatima, građanima i građankama RH Dan državnosti čestitao je i predsjednik Hrvatskoga sabora Gordan Jandroković, uz prisjećanje na sve one koji su u hrvatsku domovinu ugradili svoje živote. "Danas se sjećamo predsjednika Tuđmana, hrvatskih branitelja, onih ljudi koji su imali dovoljno hrabrosti, snage i vizije u stvaranju naše domovine", rekao je Jandroković. ■

ENG ***President Grabar-Kitarović wished everyone a happy Statehood Day, celebrated on the 25th of June, with Prime Minister Plenković and Speaker of Parliament Jandroković seconding her message of the importance of creating conditions that would halt the exodus of youth from the country.***

Odlikovani Slaven Bačić i Tomislav Žigmanov iz Subotice

Odlikovanje Reda hrvatskoga pletera predsjednica je uručila dr. sc. Slavenu Bačiću za osobit doprinos ugledu RH te dobrobiti njezinih građana jer je poticajno djelovao kao predsjednik Hrvatskoga nacionalnog vijeća iz Subotice

Predsjednica RH i dr. sc. Slaven Bačić

Predsjednica RH i Tomislav Žigmanov

Tekst: **Vesna Kukavica**
Foto: **Ured predsjednice RH**

U Zagrebu je 18. lipnja uoči ovogodišnjega Dana državnosti predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović uručila odlikovanja i priznanja istaknutim pojedincima iz područja društvenih i humanističkih djelatnosti.

U prigodnome govoru predsjednica je istaknula: "Priznanja koja vam se danas dodjeljuju obuhvaćaju izniman doprinos koji ste svojim životom i radom, a posebno svojim osobnim angažmanom na promicanju humanosti i društvenih vrijednosti, dali na više područja našega javnog života: u gospodarstvu, znanosti, kulturi i umjetnosti, u promicanju prava hrvatskih branitelja i njihovih obitelji, u zdravstvu, sportu i turizmu, u očuvanju nacionalnoga identiteta hrvatskog iseljeništva, u vatrogastvu, zaštiti i spašavanju", dodala je predsjednica.

Žigmanov se dokazao jasnim političkim i kulturnim aktivizmom s osmišljenim programom u suvremenim demokratskim procesima za sveopći boljitak hrvatske manjine u Srbiji.

Visoka odlikovanja uručena su trojci istaknutih Hrvata iz Vojvodine.

Odlikovanje Reda hrvatskoga pletera predsjednica Grabar-Kitarović uručila je dr. sc. Slavenu Bačiću za osobit doprinos ugledu Republike Hrvatske te dobrobiti njezinih građana jer je poticajno djelovao kao predsjednik Hrvatskoga nacionalnog vijeća iz Subotice. Istaknuo se osobito u području društvenih, obrazovnih i kulturnih djelatnosti hrvatske manjinske zajednice u Republici Srbiji. Kao istaknuti intelektualac, doktor pravnih znanosti te priznati kulturni djelatnik, dva puta zaredom biran je za predsjednika Hrvatskoga nacionalnog vijeća, najvišega zastupničkog tijela Hrvata u Republici Srbiji utemeljenog prema Zakonu o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina iz 2002., pridonijevši afirmaciji hrvatskoga jezičnog i kulturnog identiteta te medijskih sloboda u javnome životu većinske društvene zajednice.

Odlikovanje Red hrvatskoga pletera iz ruku predsjednice Grabar-Kitarović s posebnim je ponosom preuzeo profesor Tomislav Žigmanov i to za osobit doprinos ugledu Republike Hrvatske te dobrobiti svih njezinih građana svestrano djelujući kao književnik, esejist i političar putem Demokratskoga saveza Hrvata u Vojvodini, čiji je aktualni predsjednik i zastupnik u parlamentu Republike Srbije. Dokazao se jasnim političkim i kulturnim aktivizmom s osmišljenim programom u suvremenim demokratskim procesima za sveopći boljitak hrvatske manjinske zajednice, kao i društva u cjelini u Republici Srbiji. Djelujući na institucionalizaciji hrvatskih političkih, kulturnih, baštinskih i znanstvenih organizacija istaknuo se kao odličan organizator i pokretač većine temeljnih institucija hrvatskoga naroda u Vojvodini. Najzaslužniji je za utemeljenje i djelovanje Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, koji slavi desetu obljetnicu uspješnog djelovanja.

Redom hrvatskoga pletera za izniman doprinos u jačanju ugleda Republike Hrvatske te očuvanju hrvatskoga identiteta i kulturnih običaja hrvatske zajednice u Mađarskoj odlikovan je Marin Skenderović, rođeni Subotičanin koji djeluje kao voditelj ureda Hrvatske turističke zajednice u Mađarskoj. ■

ENG ***Ahead of Statehood Day President Grabar-Kitarović hosted a ceremony in Zagreb on the 18th of June where she conferred decorations and medals. Among the recipients were Slaven Bačić and Tomislav Žigmanov, two prominent Croatians from the Vojvodina region.***

Važan korak u budućoj suradnji oko egzistencijalnog pitanja

Premijer je istaknuo da je na sjednici podržan niz aktivnosti koje je predsjednica predložila. "Te mjere u najvećoj mjeri su komplementarne s onim što radi Vlada, a nastavit ćemo našu suradnju kao i do sada"

Tekst/foto: **Hina**

Đuro Njavro, Zdravko Marić, Kolinda Grabar-Kitarović i Andrej Plenković

Predsjednica Republike Kolinda Grabar-Kitarović, premijer Andrej Plenković i ministrica za demografiju Nada Murganić izrazili su zadovoljstvo održavanjem sjednice Vijeća za demografsku revitalizaciju na kojoj su, uz ostalo, razmotrene mjere vezane uz rad nedjeljom, smanjenje troškova za obitelji s više djece, zaštita trudnica, uvođenje obiteljske kartice i drugo, a premijer je za jesen najavio i nove natječaje za subvencioniranje stambenih kredita mladim obiteljima.

Na sjednici održanoj 2. srpnja dan je pregled demografskih kretanja u Hrvatskoj te prikaz do sada poduzetih demografskih mjera Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, kao i po pojedinim resorima, a predstavljeni su i prijedlozi mjera populacijske politike predsjednice Republike te razmotrene dodatne mjere Vlade za demografsku revitalizaciju zemlje.

Predsjednica Republike javnosti je predstavila svoje mjere prije 20-ak dana, a premijer Plenković je nakon njihova predstavljanja u Vladi ocijenio da su one "dodatni doprinos unapređenju populacijske politike, rješavanju negativnih trendova u prirodnom priraštaju te jednoj promjeni klime u društvu kada je riječ o demografskoj politici". Istaknuo je da je na sjednici podržan niz aktivnosti koje je predsjednica predložila. "Te mjere u najvećoj su mjeri komplementarne s onim što radi Vlada, a nastavit ćemo našu suradnju kao i do sada", rekao je.

"Istraživanja javnog mnijenja pokazuju da mlade obitelji u Hrvatskoj žele imati veći broj djece nego što ih danas imaju."

U pogledu do sada poduzetih aktivnosti Vlade, odnosno resornih ministarstava vezanih uz poboljšanje demografske slike Hrvatske, u izjavi je istaknuo prve rezultate porezne reforme koja je stupila na snagu 1. siječnja 2017. godine te proširenje kruga korisnika dječjeg doplatka za još 150 tisuća djece.

Predsjednica Republike ustvrdila je kako je za nju današnja sjednica važan korak u budućoj suradnji oko egzistencijalnog pitanja za Republiku Hrvatsku, "a to je preokretanje trenutnih negativnih demografskih trendova". Smatra da se jako puno može napraviti u sinergiji, u koordinaciji ne samo između tijela državne vlasti, nego i s privatnim i javnim sektorom, akademskom zajednicom, kako bi se u Hrvatskoj stvorili uvjeti "u kojima naši građani žele živjeti, uvjete pod kojima bi se oni koji su se iselili željeli vratiti u Hrvatsku, uvjete kakvi postoje u onim državama u koje ljudi trenutno odlaze".

"Istraživanja javnog mnijenja pokazuju da mlade obitelji u Hrvatskoj žele imati veći broj djece nego što ih danas imaju. Dakle, nije problem u tome želi li obitelji djecu, žele li žene rađati, već u tome da stvorimo uvjete u kojima bi se to moglo ostvariti", istaknula je.

Ministrica Muganić u pogledu predsjedničinih mjera kaže da je riječ o "živom dokumentu" u kojem su Banski dvori u gotovo svim točkama prepoznali aktivnosti koje je Vlada već "začela ili su uznapredovale". "I svakim danom radit ćemo na dogradnji toga našega zajedničkog programa, s ciljem oporavka cijeloga našeg društva", dodala je. ■

ENG ***A session of the demographic revitalisation council saw the participation of President Kolinda Grabar-Kitarović, Prime Minister Andrej Plenković and demography ministry Nada Murganić.***

Snažnije povezivanje hrvatske države s Hrvatima izvan Hrvatske

Predsjednica je naglasila da treba stvoriti uvjete za uključivanje iseljenika u gospodarski, politički, kulturni i svaki drugi segment života hrvatskog društva i države, uključujući stvaranje uvjeta za njihov povratak

U Predsjedničkim dvorima okupilo se mnoštvo iseljenika

Tekst/foto: **Hina**

U Uredu predsjednice Republike Hrvatske održan je 28. lipnja Dan otvorenih vrata za iseljenike i hrvatske manjinske zajednice. Predsjednica Grabar-Kitarović rekla je da je snažnije povezivanje hrvatske države s Hrvatima izvan Hrvatske i njihovo uključivanje u sadržaje domovinskoga života jedna od ključnih državnih zadaća, istaknuvši kako je jedan od prioriteta njezine politike jačanje veza države s iseljeništvom i svim Hrvatima izvan Hrvatske i zagovaranje mjera koje će to omogućiti. "To je, razumije se, trajna zadaća i Hrvatskoga sabora i Vlade, stranaka, akademske zajednice, naših općina, gradova i županija, vjerskih zajednica, medija i svih drugih dionika društvenoga života", istaknula je Grabar-Kitarović na Danu otvorenih vrata za iseljenike i hrvatske manjinske zajednice. Naglasila je kako je to posebno važno danas kada demografska kriza prijeti svim segmentima naše društvene i državne stabilnosti.

"A ovih dana dobila sam ohrabrujuće pismo jedne Hrvatice iz Australije koja mi javlja kako je kupila 'one way ticket' za Hrvatsku!"

Naše mnogobrojno iseljeništvo, poručila je, izraz je toga izazova, ali još je više dio njegova rješenja. Zato je, navela je, u svom "Prijedlogu mjera populacijske politike" naglasila mjere koje se odnose na iseljeništvo, osobito na stvaranje uvjeta za njihovo uključivanje u gospodarski, politički, kulturni i svaki drugi segment života hrvatskog društva i države, uključujući stvaranje uvjeta za povratak odnosno useljenje u Hrvatsku boljom suradnjom naših diplomatsko-konzularnih predstavništava i iseljeničkih društava, poslovnih klubova i drugih organizacija.

STJECANJE DRŽAVLJANSTVA

Grabar-Kitarović istaknula je i da se, u sklopu "Akcijskog plana" koji je uputila hrvatskoj Vladi, uz ostalo, nalaze mjere koje hrvatskim iseljenicima trebaju olakšati stjecanje državljanstva, što je političko-administrativni uvjet za djelotvornu provedbu drugih mjera. Tako je, kada je riječ o mladima, predložila povećanje kvota za upis na sveučilišta u Hrvatskoj i proširenje mogućnosti stipendiranja, razvijanje programa razmjene srednjoškolskih učenika iz hrvatskog iseljeništva, online učenje hrvatskoga je-

Izaslanstvo HMI-ja na čelu s ravnateljem Marićem i predsjednikom UO Kovačem

zika te dobivanje tzv. *work & travel* radne dozvole u Hrvatskoj za vrijeme ljetnih odnosno školskih praznika.

Predsjednica Republike istaknula je i kako je važno da se fokus zajedničkih aktivnosti usmjeri i na BiH. "Hrvatski narod u BiH bori se za svoju ravnopravnost i treba mu pomoć, kako Hrvatske tako i hrvatskog iseljeništva, u kojemu su mnogi upravo iz BiH. Ta pomoć treba biti konkretna, u suradnji s nadležnim tijelima BiH i tamošnjim ustanovama hrvatskoga naroda", poručila je.

Podsjetivši da je prije tri dana obilježen Dan državnosti, Grabar-Kitarović rekla je da je sada država zadužena za to da u punoj mjeri razvijamo svoje nacionalne potencijale kao što je nacionalna pomirba bila ključni uvjet za stvaranje hrvatske države. "Premda površinom i brojem stanovnika mala, hrvatska država globalno je mnogo veća i važnija upravo po svojim iseljenicima. I zato, u mjeri u kojoj hrvatski iseljenici budu uključeni u razvoj hrvatskoga društva i države, rast će naše samopouzdanje, ugled i snaga u svijetu", istaknula je Grabar-Kitarović zahvalivši iseljenicima na njihovu radu za Hrvatsku i hrvatski narod.

ŽELJE ZA POVRATKOM

"Posjetivši naše iseljenike u Australiji, Južnoj i Sjevernoj Americi i Europi, mogla sam čuti mnogo želja za povratkom, pa i odluka. A ovih dana dobila sam ohrabrujuće pismo jedne Hrvatice iz Australije koja mi javlja kako je kupila 'one way ticket' za Hrvatsku!", ovim je riječima predsjednica završila svoje obraćanje.

Na Danu otvorenih vrata za iseljenike i hrvatske manjinske zajednice nastupila je udruga "Dubrovački primorski svatovi", koja je izvela dubrovačku poskočicu "Linđo" te HKUD "Prigorec" iz Zagreba koji su izveli narodnu pjesmu "Kriči, kriči tiček" te narodni ples drmeš, a iseljenici su od predstavnika Hrvatske matice iseljenika, Središnjeg ureda za Hrvate izvan RH, MUP-a, Ministarstva vanjskih i europskih poslova i drugih mogli dobiti potrebne informacije i materijale.

Izaslanstvo HMI-ja koje je nazočilo Danu otvorenih vrata predvodio je ravnatelj Mijo Marić. ■

ENG ***The president hosted an open doors day for representatives of our global diaspora and our minority communities in European countries at her office on the 28th of June. President Grabar-Kitarović said that strengthening bonds with Croatians abroad was one of the country's key ambitions.***

VIJESTI

Povelja HAZU-a Jadranki Gvozdanović, slavistici iz Heidelberga

ZAGREB – U palači Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti 3. srpnja održana je svečanost dodjele povelje dopisne članice HAZU-a prof. dr. sc. Jadranki Gvozdanović, uglednoj hrvatskoj slavistici svjetskoga glasa. Povelju joj je uručio predsjednik HAZU-a, akademik Zvonko Kusić, budući da nije bila u mogućnosti osobno nazočiti svečanosti proglašenja novih članova Hrvatske akademije koja je održana 14. lipnja.

Kako stoji u odluci o izboru za dopisnu članicu HAZU-a, Jadranka Gvozdanović svrstava se među vodeće hrvatske slaviste i lingviste koji djeluju u inozemstvu. Od 2003. redovita je profesorica na Odsjeku za slavistiku Sveučilišta u Heidelbergu, a bila je i profesorica na Sveučilištu u Mannheimu (1997. – 2003.) i na Sveučilištu u Amsterdamu (1970. – 1997.). Bila je i dekanica Novofilološkoga fakulteta Sveučilišta u Mannheimu (2000. – 2003.), a u razdoblju 2008. – 2011. prodekanica Fakulteta za suvremene jezike i književnosti Sveučilišta u Heidelbergu. Trenutno je članica Senata Sveučilišta u Heidelbergu i povjerenica za pitanja ravnopravnosti toga sveučilišta.

Godine 2017. dobila je od rektora Sveučilišta u Heidelbergu počasnu titulu Seniorprofessorin, a to je titula koja se dodjeljuje samo iznimnim profesorima. Time je postala prva nositeljica te titule na Fakultetu za suvremene jezike i književnosti Sveučilišta u Heidelbergu.

Prof. dr. sc. Jadranka Gvozdanović svrstava se u naše najsvestranije lingviste. Objavila je do sada tri samostalne znanstvene monografije i šest knjiga kojima je bila urednica te 97 znanstvenih i stručnih članaka na hrvatskom, slovenskom, ruskom, njemačkom, nizozemskom i engleskom jeziku. Kao redovita profesorica i prodekanica na jednom od najuglednijih njemačkih sveučilišta, svojim angažmanom u različitim slavističkim i lingvističkim organizacijama stekla je golem međunarodni ugled i postala jedno od najpoznatijih imena u svjetskoj slavistici. (HAZU)

Hrvati iz Austrije okupili se zbog triju važnih razloga

Udruga hrvatskih poduzetnika aktivno radi na povezivanju, zastupanju i umrežavanju poduzetnika u Austriji s poduzetnicima u Hrvatskoj i BiH te na gospodarskom povezivanju Austrije i Hrvatske

Na Gala večeri prisustvovalo je više od 250 uzvanika iz Austrije, Hrvatske i BiH

Tekst/foto: **Snježana Herek**

Bečki Kursalon na čelu s uspješnim hrvatskim menadžerom Josipom Šušnjarom bio je sredinom lipnja domaćin članovima i gostima Udruge hrvatskih poduzetnika (UHP) u Austriji koja je petu godinu zaredom organizirala svoju gala večer. Događaj je počeo hrvatskom i austrijskom himnom u izvođenju tenora Luke Gudelja i bečke umjetnice Marike Lichter.

Uz prisutnost više od 250 predstavnika političkoga, gospodarskoga i kulturno-društvenog života Austrije, Hrvatske i Bosne i Hercegovine, uzvanike je uvodno pozdravio Niko Ilić, predsjednik UHP-a i uspješni hrvatski poduzetnik u Austriji.

"O veličini i važnosti ove udruge, osnovane 2011. godine u Beču, govori podatak da okuplja više od 120 tvrtki članica i zapošljava čak 1.500 djelatnika, uz ostvarenih više od 100 milijuna eura godišnje", rekao je Ilić dodavši kako je njezin glavni cilj povezati, zastupati i umrežiti. Napomenuo je kako udruga aktivno radi na povezivanju, zastupanju i umrežavanju poduzetnika u Austriji s poduzetnicima u Hrvatskoj i BiH te na gospodarskom povezivanju Austrije i Hrvatske. "Upravo radimo na dva projekta, obnovi dvojezične internetske stranice te na promociji našega novoga Poslovnog centra u Drugome bečkome stambenom okrugu", otkrio je naš sugovornik pozvavši prisutne poduzetnike i predstavnike raznih institucija i gospodarskih udruženja na suradnju.

Prisutnima se obratio i savjetnik predsjedatelja Predsjedništva BiH i Hrvatskoga narodnog sabora BiH Tugomir Čuljak. Austrijske Hrvate s pravom glasa na parlamentarnim izborima u BiH pozvao je da se registriraju najkasnije do 24. srpnja 2018. Poduzetnicima je čestitao na njihovim dosadašnjim postignućima.

Dopredsjednik Austrijske gospodarske komore Richard Schenz istaknuo je uspješnu gospodarsku suradnju Austrije i Hrvatske, najavivši interes za nove zajedničke projekte. Čelnik tvrtke *Soravia Group* za razvoj projekata s nekretninama Hanno Soravia pohvalio je poduzetnost udruženih hrvatskih poduzetnika i njihovu široku lepezu poslovnih interesa za razna područja.

Program su dvojezično vodili Marco Di Sapia (njemački) i Mina Palada (hrvatski). Oni su na početku gala večeri pozdravili počasne goste i uzvanike među kojima su, uz navedene, bili i potpredsjednik Saveznog vijeća austrijskog parlamenta mr. Harald Himmer, hrvatska veleposlanica u Austriji dr. Vesna Cvjetković, njezin kolega iz BiH Tomislav Leko, šef Odjela za jugoistočnu Europu u austrijskom Ministarstvu za Europu, integracije i vanjske poslove, veleposlanik Kaus Wölfer, predstavnica Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Hrvatske Ivana Perkušić, zamjenik hrvatske veleposlanice u Austriji Branimir Lončar, zastupnik bečkoga Pokrajinskog parlamenta i bečkoga Općinskog vijeća Peter Baxant, honorarni konzuli Kazahstana i Litve Fritz Floimayr i Urlich Salburg...

Glazbeni okvir svečanosti dali su salonski orkestar "Alt Wien" i band "Lou", a zabavni poznati austrijski kabaretist Omar Sarsam. Organizatori skupa uputili su mnoštvo pohvala čelniku uglednoga bečkog Kursalona Josipu Šušnjari koji već godinama zdušno pomaže hrvatskim udrugama u Beču. ■

ENG ***Vienna's Kursalon, successfully led by Croatian manager Josip Šušnjara, was host in mid June to the fifth annual gala dinner gathering members and guests of the Association of Croatian Entrepreneurs of Austria.***

Mreža mladih američkih Hrvata

Socijalni kapital moćne Hrvatske bratske zajednice Amerike ogleda se u vitalnoj mreži studenata i učenika, svirača i plesača koji su izvrsno nastupili na 52. festivalu u Zagrebu ovih dana

Piše: **Vesna Kukavica**

Američki fraternalizam pripada najsnažnijim socijalnim pokretima u povijesti SAD-a, čija postignuća na jedinstven način afirmira *The American Fraternal Alliance* (AFA) koja sada umrežava 59 neprofitnih društava. Povezuje više od osam milijuna ljudi, što je čini najvećom volonterskom mrežom na sjevernoameričkom kontinentu, kojoj već 124 godine pripada i Hrvatska bratska zajednica Amerike. AFA, nastala u okrilju velikih doseljeničkih zajednica uglavnom iz Europe (Poljaci, Česi, Hrvati, Mađari, Talijani...), u doba rane industrijalizacije Amerike propitivala je više puta svoju misiju, uključujući i zadnju reviziju (2011.) kada je provedeno sveobuhvatno usklađivanje neoliberalnoga poslovnog djelovanja s poreznim sustavom i zakonodavstvom SAD-a kako bi fraternalizam što bolje odražavao vlastitu neprofitnu viziju u suvremenoj industriji osiguranja. Tradicionalni fraternalistički program pokriva osobno i obiteljsko osiguranje za slučaj bolesti ili smrti, stvarajući golem socijalni kapital. Naime, u sklopu fraternalizma razvile su se bogate društvene, kulturne, obrazovne, humanitarne i sportske aktivnosti još od doba njegova osnivača J. J. Upchurcha (1820. – 1887). Danas ljudi pristupaju fraternalističkim organizacijama ne više primarno radi osiguranja čiji se sektor u međuvremenu razvio do unosnijih formi, već zbog toga što su te organizacije u neoliberalnoj društvenoj paradigmi izloženoj unificirajućoj globalizaciji - ostale pouzdani vodiči do vlastitih kulturnih, vjerskih i etničkih korijena! Preko njih se pruža nesebična humanitarna pomoć svim potrebitima u lokalnim domicilnim sredinama, kao i svome narodu u staroj domovini - njegujući pri tome solidarnost umreženoga članstva u civilnome društvu najrazvijenije zemlje svijeta.

Nedvojbeno, socijalni kapital Hrvatske bratske zajednice Amerike, zasigurno najmoćnije hrvatske osiguravajuće organizacije u našoj višemilijunskoj dijaspori 21. stoljeća, ogleda se u vitalnoj volonterskoj mreži studenata i učenika, mladih svirača i plesača koji su, uz pomoć Zajednice i svojih roditelja te umjetničkih voditelja, ovih dana izvrsno nastupili na 52. tamburaškom festivalu Kulturne federacije mladih HBZ-a Amerike u prepunoj Koncertnoj dvorani Lisinski u glavnome gradu svih Hrvata – Zagrebu, a pod visokim pokroviteljstvom predsjednice Kolinde Grabar-Kitarović i u organizaciji Hrvatske matice iseljenika.

Suvremenim središtima fraternalizma mogu se smatrati Pittsburgh, Cleveland, Chicago, Los Angeles i kanadski Toronto. Za američkoga politologa Roberta Putnama s *Harvard Kennedy School* socijalni kapital čine značajke društvene organizacije kao što su povjerenje, norme i ovakve mreže koje mogu poboljšati solidarnost društva. Ili, kako tumači naš Berto Šalaj, izvanredni profesor na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu, "ekonomski kapital temelji se na bankovnim računima pojedinaca, ljudski kapital je u glavama pojedinaca, a socijalni kapital u strukturama odnosa među ljudima". Nije slučajno da se socijalni odnosi tretiraju kao *kapital*, kao *vrijednost* koja također može ostvarivati *neprocjenjivu dobit*. Stoga, *suvremeno hrvatsko zajedništvo s američkoga tla*, koje smo osjetili u Zagrebu tijekom gostovanja tamburaškoga festivala, prepoznajemo kao najvitalniji dio ostavštine Bernarda M. Luketicha, čije fraternalističke uspjehe i sjajne međuljudske odnose Zajedničara danas nastavlja graditi tim aktualnoga glavnog predsjednika Edwarda W. Paze.

Pazin stručni tim postiže sve veće uspjehe na društvenome, kulturnome i financijskome planu ususret 125. jubileju HBZ-a koji će se dogodine u rujnu proslaviti u Pittsburghu. Bilanca HBZ-a raste za 2,9 posto, dosegnuvši impresivnu svotu od 488.038.680 dolara. Ostvaren je višak od 47.424.736 USD. Prihod u investicijskim računima uvećan je za 3,1 posto. Prodana svota životnog osiguranja lani je iznosila 10.743.000 USD pa se dopredsjednik za člansku kampanju Franjo Bertović nada da će uzorni međuljudski odnosi i mnogobrojni mladi ljudi, koje smo ovih dana upoznali u Lijepoj Našoj, utjecati na rast članstva HBZ-a i prodaju osiguranja. Među najboljim trenutačnim graditeljima, koji su umrežili novih 696 članova, su Louise Thomas iz Youngstowna, Mary Ann Gajdos iz Duquesna, Darinka Smintich iz Toronta, Michelle Janicki iz Aliquippa, Mijo Maračić iz Clevelanda... Predsjednik Pazo, obišavši djedovinu u Imotskome, ističe da HBZ poslovanje vodi u 27 saveznih država Amerike. Obveznice koje čine 90,7 posto imovine HBZ-a odlične su kvalitete pa on pozorno prati investicijska kretanja u SAD-u, držeći se konzervativne ulagačke klime. Istodobno s boravkom mnogobrojnih američkih Hrvata u starome kraju, njihova je *CFU Scholarship Foundation* 27. lipnja doživjela 60. rođendan, postavši najizdašnijom studentskom zakladom u hrvatskom iseljeništvu svih vremena - čija je glavnica dosegnula 6.591.686.64 USD. Krug ljubavi i dobročinstava sve je učinkovitiji! Velika hvala svima iz HBZ-a – s v i m a, uključujući dragu Martu Luketich, za sve ono što vaše obitelji čine za hrvatski narod - na što će nas trajno sjećati i festival pod ravnanjem počasne dirigentice Marije Krpan Kuren i ime škole u Ogulinskom Zagorju. ■

ENG ***Experts in the field of community value, i.e. social capital, agree with our assessment that the Croatian Fraternal Union of America is certainly the most robust Croatian organisation among our multi-million strong diaspora communities in the 21st century. Speaking volumes in this regard is the recent and excellent CFU 52nd Junior Tamburitza Festival staged in Zagreb.***

Spomenik bl. kraljici Katarini Kotromanić Kosača

ŠVICARSKA - Spominjući se obljetnice hrvatske narodne tragedije kad su Osmanlije prije 555 godina, točnije 5. lipnja 1463., na prijevaru pogubili u Ključu posljednjega bosanskog kralja Stjepana Tomaševića i okupirali Bosnu, u HKM Solothurn u Centralnoj Švicarskoj sv. misama i predavanjima prisjetili smo se te tužne obljetnice. Tim povodom obogatili smo "Vrtnu umjetničku galeriju" oko Hrvatske kuće u Oltenu spomenikom posljednje bosanske kraljice bl. Katarine Kotromanić Kosača (Blagaj k. Mostara 1424. - Rim 1478.). Blagoslov spomenika uz nazočnost švicarskih crkvenih vlasti bio je na sv. misi 20. svibnja, a otkrio ga je predsjednik Hrvatskoga svjetskog kongresa i ovogodišnji dobitnik Večernjakove domovnice kao osoba godine u hrvatskom izvandomovinstvu, Vinko Sabljo. Mramorni spomenik izradila je umjetnička radionica "Duga" iz Lučkog u Hrvatskoj, a kraljičin lik u boji (G. Bellini, 15. st.), posebnom tehnikom prenesen na metal, ugrađen je u mramor.

Katarina je bila kći Stjepana Vukčića Kosače, koji je vladao Humom. Po njegovoj tituli hercega Hum je dobio ime Hercegovina. Katarina se udala za bosanskoga kralja Stjepana Tomaša. Za vrijeme pada Bosne, pa smrti svoga muža i oca, Turci su joj odveli kćerkicu i sinčića, a ona je zatim boravila nekoliko godina na raznim mjestima u domovini (Dubrovnik, Blagaj, Šibenik) nadajući se oslobođenju zemlje od Turaka, da bi zadnje desetljeće svoga života provela u Rimu. Za kraljicu Katarinu bila je najgorča patnja što za svoju kći nikada nije ništa pouzdano doznala te što joj je sin kao veliki turski vojskovođa, unatoč tome što je znao čiji je potomak, odbio svaki kontakt sa svojom majkom. Podijelila je svoju imovinu na razne strane, od zavoda sv. Jeronima u Rimu do izgradnje crkve sv. Katarine u Jajcu, a papi ostavila krunu bosanskog kraljevstva. Jedino je tražila, ako bi se njezin sin vratio kršćanstvu, da je papa preda njemu. U našem narodu, posebice u Bosni, do danas se kraljica Katarina časti kao blaženica i majka mučenica.

Tekst: **Katarina Pejić i Ivana Rora** Foto: **HIK**

Treći iseljenički kongres održan je od 29. lipnja do 1. srpnja u Osijeku, četvrtom gradu po veličini u Hrvatskoj, a najvećem u Slavoniji i Baranji. Grad je to kojeg ponajviše pogađa egzodus odseljavanja mladih koji bi trebali udahnuti život ovoj regiji. Upravo je i cilj Kongresa bio napraviti ovaj događaj u gradu koji najviše pogađaju teme iseljavanja, a i naslov ovoga kongresa je bio pod parolom "Odlazak - ostanak - povratak". Glavni organizator Kongresa, Centar za istraživanja hrvatskog iseljeništva, uz partnerstvo mnogobrojnih državnih institucija i sponzora, ovogodišnji Iseljenički kongres posvetio je propitivanju razloga tog iseljavanja te neatraktivnosti povratka i izlaganja zašto su iseljenici napustili domovinu, koja su njihova iskustva u novim sredinama te bi li se i pod kojim uvjetima vratili u domovinu.

- Treći iseljenički kongres bio je posvećen sustavnom proučavanju i pitanjima iseljeničkog iskustva te odnosa s Hrvatskom, uz poseban naglasak na razloge odseljavanja i neatraktivnosti povratka. Kako bi se došlo do što konkretnijih odgovora, Kongres je okupio ugledne znanstvenike i stručnjake koji se bave proučavanjima hrvatskog iseljeništva iz iseljeništva i domovine, poslovne lju-

Veliku pažnju privukli su i paneli o medijima i zdravstvenom turizmu. Predstavljanjem pozitivnih primjera, poput prezentacije uspješnog poduzetništva, zdravstvenog turizma te raznih inovativnih projekata, unijelo se znatno osvježenje i pozitivna energija, čime se uvelike razbija neraspoloženje i učmalost zbog negativnih trendova iseljavanja. Paneli su pokušali odaslati pozitivnu sliku i zaključak da rješenja postoje i da stvari koje nisu dobre treba mijenjati. Posebice treba mijenjati medijsku sliku o Hrvatskoj, a sudionici panela oštro zahtijevaju aktivno sudjelovanje medija u stvaranju pozitivne slike o domovini te što bolju suradnju s onim medijima koji izvrsno djeluju u hrvatskom iseljeništvu. Jer tko može biti bolji i jači promotor Hrvatske od hrvatskog iseljenika i medija? Nitko!

Pozitivno, otvoreno i sretno društvo može zadržati i privući ljude

Kongres je obilovao kreativnošću, nizom inventivnih projekata, odlično prezentiranim i predstavljenim, a ponajviše je obilovao prijateljskim susretima, novim prijateljstvima, razmjenama ideja i stajališta koja su zasigurno oplemenila i obogatila svakog sudionika ovog susreta

Zvonko Milas

Marin Sopta

Fokus Kongresa bio je i na pripadnicima druge i treće generacije potomaka hrvatskih iseljenika te na mogućnosti njihova doseljenja u domovinu njihovih roditelja.

de, povratnike i poduzetničke aktivnosti. U fokus su tijekom održavanja Kongresa stavljeni pripadnici druge i treće generacije potomaka hrvatskih iseljenika te mogućnosti njihova povratka – rekao je prigodom svečanog otvorenja na Ekonomskome fakultetu u Osijeku Marin Sopta, organizator i idejni začetnik Kongresa.

VELIK BROJ UGLEDNIKA

Do sada organizirani hrvatski iseljenički kongresi, prvi 2014. godine u Zagrebu i drugi 2016. godine u Šibeniku, rezultirali su opsežnim zbornicima, medijskim objavama i praktičnim aktivnostima, koje su i dovele i do trećeg koji je obilovao kreativnošću, nizom inventivnih projekata, odlično prezentiranim i predstavljenim, a ponajviše je obilovao prijateljskim susretima, novim prijateljstvima, razmjenama ideja i stajališta koja su zasigurno oplemenila i obogatila svakog sudionika ovog susreta. Ovo je znanstveni i stručni skup na kojem je bio i veliki broj domaćih uglednika, znanstvenika i profesora, ali i uglednih iseljenika, predstavnika dušebrižništva u domovini i u iseljeništvu, raznih iseljeničkih organizacija, humanitarnih udruga, volontera, medijskih stručnjaka koji svakodnevno sudjeluju u povezivanju domovinske i iseljene Hrvatske.

- Skup je ovo raznih profila i profesija koji žele svojim osobnim angažmanom nešto učiniti za svoju zemlju. Zatim entuzijasta koji dolaze iz domovine, ali i iz cijeloga svijeta, koji su se vratili ili žive vani i koji svojevoljno investiraju u ovakve projekte, ljudi koji na svoj način pridonose boljitku i kvaliteti života u domovini, ali i u iseljeništvu. Entuzijazam je to koji je tijekom ovih godina pokrenuo mnogobrojne projekte suradnje snagom argumenata i koji ideološke floskule svodi svake godine sve više na minimum. Također podržava i činjenicu da ono što je održano drugi put, raste i održi se i treći put i nastavlja radom, u ovom slučaju s ciljem pozitivnog povezivanja domicilne i iseljene Hrvatske

Mijo Marić

- naglasio je Mijo Marić, ravnatelj Hrvatske matice iseljenika koja je uz Središnji državni ured za Hrvate izvan RH jedan od bitnih suorganizatora Kongresa. Kongresu je nazočio i zamjenik ravnatelja Ivan Tepeš, koji je moderirao zanimljiv poticajan povijesno-istraživački panel o hrvatskom iseljeništvu.

ISKUSTVA POVRATNIKA

Kao i prijašnja dva kongresa, Treći hrvatski iseljenički kongres okupio je u Osijeku znanstvenike i stručnjake koji se bave temom proučavanja hrvatskog iseljeništva iz iseljeništva i domovine, ali i poslovne ljude i povratnike u domovinu koji su predstavili svoja osobna iskustva pri realizaciji projekata i poduzetničkih aktivnosti u Hrvatskoj. Između ostaloga, fokus kongresa bio je i na pripadnicima druge i treće generacije potomaka hrvatskih iseljenika te na mogućnosti njihova doseljenja u domovinu njihovih roditelja.

U sklopu posebno organiziranih panela predstavili su se uspješni poslovni ljudi iz Hrvatske, koji su svojim primjerima dokazali potencijalnim investitorima i povratnicima iz iseljeništva da bez obzira na ekonomsku krizu kroz koju prolazi Hrvatska postoji veliki potencijal za njihova ulaganja u hrvatsko gospodarstvo. U tom dijelu posebno poticajan je bio panel poduzetnika Ognjena Bagatina, koji je uveo u temu zdravstvenoga iseljeničkog turizma te razvio panel pozitivnih primjera poduzetničkih ulaganja u Hrvatsku. Nije sve tako crno i zajedno možemo bolje i više – poruka je tih panela i poduzetničkih prezentacija. Zato je s pravom najavljen i Četvrti iseljenički kongres za dvije godine u Zagrebu te veće sljedeće godine Druga međunarodna konferencija o iseljeničkom turizmu. Veliki iskorak je to u redu i povezivanju iseljeništva s domovinom.

NOVI PRISTUP RH

Sudionicima Kongresa obratio se državni tajnik Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Zvonko Milas, koji je u svome pozdravnom govoru naglasio da je odnos Republike Hrvatske s hrvatskim iseljeništvom višeslojan, dinamičan i dugovječan, utemeljen na međusobnom povjerenju, poštovanju i uzajamnosti. Milas je istaknuo da je novi pristup Republike Hrvatske prema hrvatskom iseljeništvu usmjeren na suradnju, na povezivanje, na jačanje hrvatskoga identiteta diljem svijeta te dodao: "Samo na temelju te suradnje, samo na temelju obnove povjerenja, na temelju pozitivnih iskustava najhrabrijih koji su se vratili i uspjeli - može se dogoditi povratak kojem svi mi danas nazočni težimo, kojem jednoglasno teži ova Vlada i sve njezine institucije."

Cilj je bio otvoriti novu suradnju i rezultirati novu ideju u duhu zajedničkoga cilja, koji se prije svega temelji na izgradnji povjerenja i povezivanju hrvatskog iseljeništva s domovinom.

Božo Skoko

Odrađene teme Kongresa postavljene su široko i obuhvatile su raznovrsna područja koja se odnose na iseljeništvo kao kapitalni resurs RH, strategiju zajedništva, povezivanje u digitalnom dobu uz kulturni identitet, poslovanje, stvaranje kulturno-gospodarskih iskaznica Hrvatske i druge srodne teme.

Oko 150 izlagača obraditi su tijekom rada Kongresa ovu tematiku: Hrvatski iseljenici kao potencijalni pokretač ekonomske i demografske obnove Hrvatske; Odnosi između hrvatskih iseljenika, povratnika u domovinu i domaćeg stanovništva u gospodarskom, kulturnom, znanstvenom smislu i općenito u društvenim procesima razvoja hrvatskog društva; Novčani doprinosi i direktne investicije hrvatskih iseljenika u domovini i osnivanje Hrvatsko-iseljeničkog fonda za potrebe iseljeničkih investicija; Državne beneficije hrvatskim iseljenicima kao poticaj za razvoj hrvatskoga gospodarstva; Integracijski izazovi hrvatskih iseljenika u domovini; Državna strategija Republike Hrvatske prema iseljenicima; Analiza dosadašnje politike, iskustva – prijedlozi za unapređenje suradnje između domovinske i iseljene Hrvatske; Usvajanje sustava elektroničkoga glasovanja za iseljenike te veća zastupljenost predstavnika iseljeništva u Hrvatskome saboru; Mapiranje nužnih pretpostavki za povratak dijela iseljenika – politika, institucije, društvo; Kultura (umjetnost i baština) i potencijali kulturne i kreativne industrije u povezivanju domovinske i iseljene Hrvatske te Digitalno okruženje i razvoj IT industrije – mogućnosti nacionalnih i globalnih integracija.

IZGRADNJA POVJERENJA I POVEZIVANJE

Izlaganja, rasprave i komunikacija više od 250 sudionika kongresa, kao i višegodišnji rad svih suorganizatora i suradnika na poticanju i organiziranju ovoga projekta hrvatskih iseljeničkih kongresa, teži ka stvaranju nove suradnje i novim idejama u duhu zajedničkog cilja, koji se prije svega temelji na izgradnji povjere-

Kongres je svoj rad završio sa svetom misom u gradu heroju, Vukovaru. Propovijed đakovačko-osječkoga nadbiskupa Đure Hranića u vukovarskoj crkvi sv. Filipa i Jakova bila je više nego dirljiva i za sudionike emocionalno obojena. Posebnim riječima biskup Hranić obratio se sudionicima Kongresa i svim dragima Vukovarcima u prepunoj crkvi: "Dragi organizatori Hrvatskih iseljeničkih kongresa, trebamo vaša nastojanja. Nemojte se umoriti zato što morate plivati i protiv struje u hrvatskom društvu. Svjestan sam da se ponekad susrećete s ozračjem koje hrvatsko iseljeništvo promatra kao opasan i nepoželjan element – i žalostan zbog toga ozračja sličnog kao u vrijeme kad sam ja bio dijete. Često se na hrvatsko iseljeništvo gleda (ovisno o političkim strankama) i kao na izvor poželjnih ili nepoželjnih biračkih glasova, ali se o njemu ne vodi dovoljno računa između političkih izbora. Znajte da vas kao narod i ono oko čega se vi trudite trebamo. I Crkva u zemljama u kojima živite i Crkva u domovini, i naš hrvatski narod, trebaju vašu vjeru u uskrsnuće te vašu vjernost Isusu Kristu. Amen." Zatim su se sudionici Kongresa uputili u obilazak Iloka te tradicijski ručak u izvornome Hotelu 'Dunav'.

nja i povezivanju hrvatskog iseljeništva s domovinom.

Tijekom samog Kongresa izraženo je jasno stajalište da su oni koji su ostali u domovini svjesni kako moraju pokrenuti državu i svoje sredine. Jer, kao je više puta rečeno, nema ništa od "kukanja", ljutnje i razočaranja. Treba tražiti i težiti ka pozitivnim rješenjima angažmanom ne samo države, već i svakog pojedinca. Upravo je izlaganje mnogobrojnih profesora i znanstvenika i demografa u svojim analizama iznijelo poražavajuće brojke iseljavanja iz domovine. Iz Hrvatske se ponajprije iseljava zbog podjela u društvu, neorganizirane i loše vođene države, nesposobnih političara i stranaka, beznađa i besperspektivnosti, propadanja države, društva i naroda te zapošljavanja podobnih, stranačkih ljudi i nepotizma.

- Čulo se prvi put i izvješće o novoj kategoriji iseljenika, a to su djeca. Brojka kotira od oko 20.000 iseljenih. Govorilo se i o povijesti, emigraciji, odnosu domovine i iseljeništva. Što se to promijenilo od prvoga kongresa do danas – zapitao se Marin Sopta i dodao kako su doneseni mnogobrojni zaključci o mogućem sprečavanju iseljavanja, a jedni od njih su da što prije treba smanjiti porez na bruto dohodak, olakšati dobivanje državljanstva stranim studentima, posvetiti veću pažnju obrazovanju, demografskim mjerama obnove, ali pojačati znanstvenu, kulturnu i sportsku suradnju između sve većeg iseljeništva i domovine te potaknuti iseljeništvo za lobiranje. Međutim, ono što je najvažnije je vratiti ljudima povjerenje i pružiti šansu onima koji su ostali.

Nema ništa od "kukanja", ljutnje i razočaranja. Treba tražiti i težiti ka pozitivnim rješenjima angažmanom ne samo države, već i svakog pojedinca.

PRIMJER DUBLIN

Jer, ako se uzme, primjerice, Dublin u koji danas iseljava Slavonija i koji je nekada bio pust grad, i danas je još uvijek prepun prosjaka i sirotinje. Međutim, unatoč velikim iseljavanjima uspjeli su s vremenom stvoriti dobru sliku i viziru grada kao pozitivnoga i atraktivnoga, koji je otvoren za sve. Samo sretno i otvoreno društvo može biti magnet za nove mlade generacije te zasigurno ako želimo biti bolji i uspješniji moramo se razvijati, brendirati Hrvatsku kao zemlju sretnih i slobodnih ljudi te otvoriti i naučiti prihvaćati sve različitosti. Moramo isticati pozitivne primjere koji se uzimaju kao zdravo stajalište, a primjećuju ih stranci i hrvatski iseljenici. Jedino pozitivnim stajalištem i perspektivnom slikom društva možemo zadržati i privući pozitivne ljude.

Jasne su to poruke s Trećega iseljeničkog kongresa u Osijeku, a za dvije godine najavljeno je ponovno održavanje u Zagrebu. Iz jedne ovakve dobre i konstruktivne priče mogla je proizaći samo potreba za još boljom. Organizatori su pokazali vrhunsku organizaciju i stručnost panela, a Ekonomski fakultet u Osijeku bio je poseban i nadasve srdačan domaćin. ■

ENG ***The 3rd Croatian Diaspora Congress was held in Osijek from the 29th of June to the 1st of July. Osijek is Croatia's fourth largest city, the largest urban hub in the Slavonia and Baranja region and has been hardest hit by the ongoing exodus of youth, the very people that could revive the region's prospects.***

Ugledni kroatisti iz Sydneya

Prof. Budak dobitnik je mnogobrojnih nagrada za svoju djelatnost u multikulturalnoj Australiji, kao i za promidžbu hrvatskoga jezika i kulture u svijetu. Najdraže priznanje mu je, kako kaže, ovo koje je dobio u najljepšem gradu na svijetu

Tekst: **Vesna Kukavica**
Foto: **B. Bezić Filipović**

Sveučilište u Splitu svečano je 22. lipnja, u velikom amfiteatru Medicinskoga fakulteta, proslavilo svoj dan i 44. obljetnicu osnutka. Uz Senat Sveučilišta u Splitu te ostale članove splitske akademske zajednice i studente na svečanosti su nazočili mnogobrojni ugledni gosti – državni tajnik Ministarstva znanosti i obrazovanja dr. sc. Tome Antičić i predsjednik Rektorskoga zbora prof. dr. sc. Damir Boras, uz rektore svih hrvatskih javnih sveučilišta, mnogobrojne dekane, kao i članove diplomatskoga zbora, gradonačelnike prijateljskih gradova i općina te predstavnici zakonodavne vlasti.

U sklopu programa dodijeljene su nagrade i priznanja. Počasni doktorati dodijeljeni su prof. dr. sc. Michaelu A. Adewumiju sa Sveučilišta *Penn State* koji nije mogao osobno nazočiti svečanosti, no zahvalio je videoporukom, te Luki Budaku sa Sveučilišta *Macquarie* iz Australije.

Prigodom preuzimanja počasnoga doktorata na Sveučilištu u Splitu prof. Budak održao je govor o značaju hrvatskoga jezika na globalnome planu u kojem je zahvalio dekanici Filozofskoga fakulteta i Međunarodnoga centra hrvatskih studija splitskoga sveučilišta te rukovoditeljici područnoga ureda Hrvatske matice iseljenika Branki Bezić Filipović, od kojih je stigao poticaj za tu iznimnu čast i višegodišnju uspješnu međudržavnu suradnju akademskih zajednica Splita i Sydneya.

Prof. Luka Budak s diplomom počasnog doktora

Viši je predavač na Odsjeku za međunarodne studije te utemeljitelj i ravnatelj Centra hrvatskih studija Sveučilišta *Macquarie* u Sydneyu još prije četvrt stoljeća.

Doktorat je zasluženo dodijeljen ovome uglednome kroatistu s australskoga Sveučilišta *Macquarie* u Sydneyu, gdje profesor Luka Budak predaje trideset i pet godina, točnije od 1983. godine. Viši je predavač na Odsjeku za međunarodne studije te utemeljitelj i ravnatelj Centra hrvatskih studija Sveučilišta *Macquarie* u Sydneyu još prije četvrt stoljeća. Utemeljitelj je i počasni doživotni član hrvatske udruge *Croatian Studies Foundation* (CSF) u Australiji. Djeluje i kao član Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan RH.

Višegodišnji je suradnik i savjetnik Hrvatskoga iseljeničkog zbornika u nakladni HMI-ja. Uz pedagoški rad na Sveučilištu i niz zahtjevnih strukovnih i profesionalnih dužnosti Luka Budak je utemeljitelj i urednik čitanoga jezikoslovnog i kroatološkog časopisa *Croatian Studies Review* čiji je izdavač Centar hrvatskih studija Sveučilišta *Macquarie* već dva desetljeća, točnije od 1997. godine.

Objavio je niz znanstvenih studija i članaka o priznanju hrvatskoga jezika u Australiji, Hrvatskim studijima, Zakladi hrvatskih studija, ali i mnogobrojne publicističke zapise o životu Hrvata u Australiji. Dobitnik je više nagrada i odličja za svoje djelatnosti u multikulturalnoj australskoj zajednici, kao i za promidžbu hrvatskoga jezika i hrvatske kulture u svijetu. Najdraže mu je priznanje, kako kaže, ovo koje je dobio u najljepšem gradu na svijetu – počasni doktorat Sveučilišta u Splitu, koji je inicirala naša kolegica, voditeljica tamošnjega područnog ureda HMI-ja Branka Bezić Filipović. ■

ENG ***The University of Split has awarded an honorary doctorate to professor Luka Budak of Australia's Macquarie University. He has lectured at Macquarie for the past thirty-five years and is the founder of the Croatian Studies Centre and for the past quarter century has served as its director.***

Zajednička misija ostanka ili povratka mladih u domovinu

"Zadovoljna sam što doista, na svim razinama našeg društva, od lokalnih zajednica do resornih ministarstava, operativnih tijela naše države, možemo prepoznati volju i napore kako bi se preokrenuli negativni demografski trendovi"

Tekst: **Uredništvo** ***(izvor: Ured predsjednice RH)***
Foto: **Ured predsjednice RH**

U organizaciji Vijeća mladih predsjednice Republike održan je okrugli stol na temu "Biti mlad i ostati živjeti u Hrvatskoj" na kojem su sudjelovali mladi iz cijele Hrvatske, a koji su svojim konstruktivnim kritikama i prijedlozima temeljenim na vlastitim iskustvima dali doprinos rješavanju raznih teškoća s kojima se svakog dana susreću, želeći ostati živjeti i raditi ili se vratiti u Hrvatsku.

"Vrijeme kada smo morali posebno upozoravati koliko je ova tema iznimno važna za našu domovinu sada je, na svu sreću, iza nas. Zadovoljna sam što doista, na svim razinama našeg društva, od lokalnih zajednica do resornih ministarstava, operativnih tijela naše države, možemo prepoznati volju i napore kako bi se preokrenuli negativni demografski trendovi", rekla je predsjednica Republike Kolinda Grabar-Kitarović u uvodnom obraćanju.

"Prevladavajuću apatiju i pesimizam mijenjate upravo vi svojim prepoznavanjem pozitivnih strana života i isticanjem mnogih dobrobiti i jedinstvenih uvjeta ove naše prekrasne zemlje."

Istaknula je kako je Prijedlog populacijskih mjera "živi" dokument te potpuno otvoren dodatnim prijedlozima, iskustvima, provjerama, izračunima i svemu što može pridonijeti rješavanju gorućeg vala odlazaka mladih ljudi i cijelih mladih obitelji izvan naše domovine. U tom smislu zahvalila je svima koji su već poslali svoje prijedloge i komentare te dodala kako će svi ti prijedlozi biti uzeti u obzir prilikom redigiranja Prijedloga populacijskih mjera.

Nadalje, predsjednica je istaknula kako je važno i dalje poticati raspravu u javnosti, pa tako i ovim okruglim stolom čija namjera je postavljati pitanja te nametati dijalog o ključnoj temi populacijske politike u javnosti, u medijima, ne samo o problemima, nego i o pozitivnim primjerima. "Iskustva, prijedlozi upravo vas mladih pri tome su nam važni jer sigurno pridonose rješavanju i akutnih i kroničnih problema", rekla je predsjednica Grabar-Kitarović.

Zahvalivši sudionicima na sudjelovanju na okruglom stolu, predsjednica Grabar-Kitarović istaknula je kako bi izdvojila neke teme i prijedloge koje treba uzeti na razmatranje, odnosno uvrstiti u katalog mjera demografske revitalizacije s obzirom na zajedničku misiju ostanka ili povratka mladih u domovinu.

"Pravo domoljublje je vaša pozitivna perspektiva, pozitivno stajalište prema svojoj zemlji jer prevladavajuću apatiju i pesimizam mijenjate upravo vi svojim prepoznavanjem pozitivnih strana života u Hrvatskoj i isticanjem mnogih dobrobiti i jedinstvenih uvjeta ove naše prekrasne zemlje, na koje često zaboravljamo i uzimamo ih 'zdravo za gotovo'", zaključila je predsjednica Republike. ■

Okrugli stol je organiziralo Vijeća mladih predsjednice Republike

ENG ***A round table on the topic of Being Young and Staying in Croatia was hosted by the president's council on youth with the participation of young locals and those from abroad who aim to live and work in Croatia or to move back to the country.***

Znanje jezika više nije uvjet za dobivanje državljanstva

Cilj je olakšati stjecanje državljanstva skupinama koje su se žalile da, iako su potomci hrvatskih iseljenika i etnički Hrvati, nailaze na niz prepreka žele li se vratiti u Lijepu Našu jer su tek treći ili četvrti naraštaj iseljenika

Tekst: **Moja Hrvatska**

Iako nisu predviđene zakonodavnim planom za 2018., Vlada će u javnu raspravu uskoro poslati izmjene Zakona o hrvatskom državljanstvu koje bi trebale olakšati stjecanje državljanstva potomcima hrvatskih iseljenika. Tu mogućnost sada imaju samo oni čiji su roditelji ili bake i djedovi imali hrvatsko državljanstvo, a ubuduće će to moći i oni kojima su se iz Hrvatske iselili srodnici u daljem koljenu, ali u uspravnoj lozi, poput pradjedova ili šukundjedova.

U prethodnoj procjeni učinaka propisa, o kojoj je javno savjetovanje već provedeno, MUP ističe da je riječ o dijelu Vladina programa koji predviđa zaustavljanje iseljavanja, afirmaciju hrvatskog iseljeništva i lakše stjecanje državljanstva za pripadnike hrvatskoga naroda u inozemstvu. Cilj je olakšati stjecanje državljanstva skupinama koje su se žalile da, iako su potomci hrvatskih iseljenika i etnički Hrvati, nailaze na niz prepreka žele li se vratiti u Lijepu Našu jer su tek treći ili četvrti naraštaj iseljenika. Od njih se za dobivanje državljanstva traži i znanje hrvatskoga jezika, na što je u mjerama populacijske politike upozorila i predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović.

Onima za koje roditelji iseljenici do 18. godine života nisu zatražili upis u knjigu hrvatskih državljana omogućit će se da to učine sami nakon stjecanja punoljetnosti.

Pomoćnik ministra unutarnjih poslova Žarko Katić kaže da jezik iseljenicima više neće biti uvjet za državljanstvo. Uz to najavljuje i da će se onima za koje roditelji iseljenici do 18. godine života nisu zatražili upis u knjigu hrvatskih državljana omogućiti da to učine sami nakon stjecanja punoljetnosti. "Takvu odredbu imaju i neke druge države, gdje je rok između 21. i 24. godine života", kaže Katić.

Primjedbe na ovakva rješenja u javnom savjetovanju iznijela je pučka pravobraniteljica Lora Vidović. Iako ne spori da Hrvatska ima pravo olakšati stjecanje državljanstva etničkim Hrvatima, ona traži da se to učini i u odnosu na neke koji nisu Hrvati ni hrvatski državljani, ali imaju čvrstu poveznicu s Hrvatskom, primjerice ako su dugo živjeli u Hrvatskoj i u nju su se vratili. No, Katić kaže kako je riječ o preširokoj poveznici i kako nije realno očekivati takve izmjene.

Procjenjuje se da u svijetu danas živi gotovo tri milijuna iseljenih Hrvata i njihovih potomaka, samo milijun manje nego što Hrvatska ima stanovnika. Prije tri godine, kad je predstavljen Leksikon hrvatskog iseljeništva i manjina, koji je radio Institut Ivo Pilar i Hrvatska matica iseljenika, podaci i procjene stručnjaka pokazivali su da najmanje 2,6 milijuna iseljenih Hrvata i njihovih potomoka živi u 26 zemalja. Najviše ih je u SAD-u, oko 1,2 milijuna, Argentini 250 tisuća, u Australiji između 150 i 300 tisuća, u Kanadi oko 200 tisuća, Čileu oko 150 tisuća...

Posljednjih godina pojačan val iseljavanja u Njemačku, Irsku i Austriju približio se broju od tri milijuna iseljenika i potomaka. Samo je u Njemačkoj lani živjelo 367.900 hrvatskih državljana, prema podacima njemačkoga Saveznoga statističkog zavoda, a prije sedam godina bilo ih je gotovo 150 tisuća manje. Hrvatsko državljanstvo najviše traže polaznici programa učenja hrvatskoga jezika u RH iz Južne Amerike, koji su treći i četvrti naraštaj iseljenika. ■

ENG ***Government is looking to make acquiring citizenship easier for the descendants of emigrants; specifically those with more distant relationships in direct lineage, such aswith great-grandparents and great-great-grandparents, with knowledge of the Croatian language no longer being a prerequisite.***

Upoznati Hrvatsku i naučiti hrvatski

Škola je tradicionalni program HMI-ja i Sveučilišta u Zagrebu, namijenjena mladima hrvatskoga podrijetla, ali i svim drugim studentima koji žele upoznati Hrvatsku te naučiti ili usavršiti hrvatski jezik

Dr. Branka Roščić, prof. Zrinka Jelaska, rektor Damir Boras, Mijo Marić i Lada Kanajet Šimić

Tekst: **Lada Kanajet Šimić**

U auli Rektorata Sveučilišta u Zagrebu svečano je 2. srpnja otvorena Sveučilišna škola hrvatskoga jezika i kulture. Ovogodišnja Škola okupila je 27 polaznika iz 16 europskih i prekomorskih zemalja (Austrija, Slovenija, Francuska, Mađarska, Njemačka, Nizozemska, Švicarska, Slovenija, Velika Britanija, Kina, Ujedinjeni Arapski Emirati, SAD, Argentina, Meksiko, Čile, Australija). Na svečanom otvorenju polaznike su pozdravili prof. dr. sc. Damir Boras, rektor Sveučilišta u Zagrebu; Mijo Marić, ravnatelj Hrvatske matice iseljenika; voditeljica Ureda za međunarodnu suradnju dr. phil. Branka Roščić te prof. dr. sc. Zrinka Jelaska, direktorica Škole.

Rektor Boras izrazio je svima toplu dobrodošlicu na jednu od najdugovječnijih i najpostojanijih hrvatskih institucija. Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju stvoreni su mnogobrojni preduvjeti za još bogatiju međunarodnu suradnju Sveučilišta. Programima mobilnosti *Erasmus+* studentima se otvara mogućnost da još tijekom studiranja steknu novo znanje i iskustva i na drugim sveučilištima, a također mogu nastaviti svoje školovanje na poslijediplomskim studijima. Sveučilište u Zagrebu i u tom segmentu je vodeće u Hrvatskoj, istaknuo je rektor.

Škola će trajati do 27. srpnja, a uz svakodnevnu nastavu hrvatskoga jezika polaznicima je ponuđen bogat kulturni program u Zagrebu te izleti na Plitvička jezera i u Hrvatsko zagorje.

Ravnatelj Marić zahvalio je polaznicima što su došli u Zagreb učiti hrvatski jezik i upoznavati razne sastavnice hrvatskoga kulturnog identiteta te da, unatoč tome što su odrasli i školovali se u drugim zemljama, gaje interes za domovinu svojih predaka. "U Školu vas je doveo vaš studij, profesija, posao, simpatije prema Hrvatskoj i njezinim ljepotama ili poznanstvo s našim ljudima", rekao je ravnatelj Marić te se našalio kako među ovogodišnjim polaznicima sigurno ima i navijača za našu nogometnu reprezentaciju koji će imati priliku ovo vrijeme prepuno nogometnih emocija provesti u Hrvatskoj.

Okupljenim studentima obratila se i voditeljica Ureda za međunarodnu suradnju Branka Roščić. Kao i prijašnjih godina, Školu će polaziti i stipendisti s partnerskih sveučilišta. Ove godine desetero stipendista dolazi sa Sveučilišta u Grazu, Beču, Glasgowu, Ljubljani, Rosariju (Argentina), Berlinu, sa Sveučilišta *Pontificia Universidad Catolica de Chile* te Instituta "Filip Kaušić" (Austrija).

O programu Škole, načinima usvajanja jezika, čestim teškoćama tijekom učenja, kulturološkim različitostima i sl. govorila je Zrinka Jelaska, koja već 25. godinu zaredom vodi ovaj kvalitetni program koji je već odavno prepoznat u akademskim i svim drugim krugovima diljem svijeta.

Sveučilišna škola hrvatskoga jezika i kulture tradicionalni je program HMI-ja i Sveučilišta u Zagrebu, namijenjena mladima hrvatskog podrijetla, ali i svim drugim studentima koji žele upoznati Hrvatsku, steći ili proširiti svoje znanje o našoj zemlji te naučiti ili usavršiti hrvatski jezik. Škola će trajati do 27. srpnja, a uz svakodnevnu nastavu hrvatskoga jezika koja se održava u prostorijama Ureda za međunarodnu suradnju Sveučilišta u Zagrebu polaznicima je ponuđen bogat kulturni program te izleti na Plitvička jezera i u Hrvatsko zagorje. ■

Polaznici Sveučilišne škole

ENG ***The University School of Croatian Language and Culture was formally opened on the 2nd of July at the rectorate of the University of Zagreb. This year's school gathered twenty-seven participants from sixteen European and overseas countries.***

U Celindofu otkrivena bista Filipa Kaušića

AUSTRIJA - Pred općinskom zgradom u Celindofu (njem. Zillingtal), gradišćanskohrvatskome selu u sjevernom Gradišću, otkrivena je 24. lipnja bista Filipa Kaušića. U Celindofu rođeni isusovac bio je inicijator za utemeljenje Sveučilišta u Zagrebu 1669., gdje je pet godina službovao kao rektor. Ove godine slavi se 400. obljetnica rođenja Filipa Kaušića.

Prigodom obljetnice općina Celindof na trgu pred općinskom zgradom podignula je poprsje od bronce, rad akademske kiparice Dijane Ive Sesetić iz Solina. Otkrivanju biste nazočili su načelnik Franz Fellinger, zemaljski savjetnik Hans Peter Doskozil, vicerektorica Zagrebačkoga sveučilišta Ivana Čuković Bagić i veleposlanica RH u Beču Vesna Cvjetković. Inicijator postavljanju spomenika u Celindofu bio je tamošnji povjesničar Herbert Gassner, koji je i predsjednik Instituta Filipa Kaušića. Prije pet godina otvorena je i biblioteka Filipa Kaušića u Celindofu.

Gassner je na njemačkome jeziku napisao knjigu o Filipu Kaušiću "Philippus Kausich S. J. (1618. – 1673.) und seine Zeit". Izdavač je Hrvatski kulturni i dokumentarni centar (HKDC). Djelo je prezentirao predsjednik HKDC-a Martin Ivančić, a bit će prevedeno i na hrvatski jezik.

Prilikom 400. obljetnice Kaušićeva rođenja, Gassner je sastavio izložbu o životnim postajama Filipa Kaušića. Kaušić je studirao u Trnavi, Passauu i Grazu, gdje je i završio studij teologije. Tu su ga 1648. zaredili za svećenika. Godine 1669. car Leopold I. priznaje Zagreb kao sveučilišni grad i njega imenuje za prvoga rektora. Umro je 1673. u Požunu/Bratislavi. Treba reći i da se spomen-ploča Filipu Kaušiću nalazi pokraj ulaza u Klovićeve dvore u Zagrebu te tako Kaušić spaja Celindof s glavnim gradom Hrvatske. *(Hrvatska redakcija ORF-a)*

Razgovarao: **Dražen Stojanović**
Foto: **Privatni album; Petar Tyran**

Bečki Hrvat dr. sc. Marijan Brajinović - znanstvenik, austrijski ministar-savjetnik u mirovini, prisegnuti sudski tumač i prevoditelj, utemeljitelj je i osnivač Austrijsko-hrvatskog društva koje skoro trideset godina aktivno djeluje na području Austrije i Hrvatske. Dr. Brajinović je neumorni promicatelj hrvatske kulture u Austriji i jedan od iseljenika koji je dao veliki obol u nastajanju i stvaranju današnje moderne Hrvatske. Svojim upornim lobiranjem početkom 1990-ih uspio je mnoge austrijske političare, koji su dotad bili skloni održavanju Jugoslavije, pridobiti u gorljive zagovaratelje hrvatske nezavisnosti.

Cijenjeni dr. Brajinoviću, na početku našeg razgovora molio bih Vas da nam kažete odakle potječete.

- Rođen sam 1949. u Gornjoj Dubici, općina Odžak, u Bosanskoj Posavini. Ondje su partizani pobili nakon pada Berlina, dakle poslije završetka Drugoga svjetskog rata, 3.404 mladih Hrvata. Tek nedavno je podignut spomenik tim ljudima kojima je bio stran fašizam jer su živjeli u višenarodnoj sredini. Oni su samo željeli živjeti u državi koja nosi ime njihove narodne pripadnosti. Zbog toga su morali umrijeti. Nije lako živjeti u kažnjeničkoj općini koja kao zadnja dobiva struju, vodu, asfaltirane ceste... Po stricu Marijanu dobivam ime jer moj otac nije vjerovao da će mu brat nakon 13 godina političkog zatvora živ izaći van.

Dr. Marijan Brajinović

Samozatajni graditelj prijateljskih mostova između Austrije i Hrvatske

Svojim upornim lobiranjem početkom 1990-ih dr. Brajinović je mnoge austrijske političare, koji su dotad bili skloni održavanju Jugoslavije, uspio pridobiti u gorljive zagovaratelje hrvatske nezavisnosti

Koji su bili uzroci Vašeg odlaska u Austriju i kako ste ondje uspjeli izgraditi tako uspješnu profesionalnu karijeru?

- Poslije osmogodišnje škole u koju sam išao pješice svaki dan 16 km, odlučujem se za katoličku franjevačku gimnaziju u Visokom, čija matura skoro nigdje nije bila priznata. I to je razlog da sam završio u Beču, gdje su me bez teškoća primili na studij. Prvih šest mjeseci radio sam teške građevinske poslove i spavao u baraci, što je i bilo dobro jer sam shvatio da te teške poslove ne bih dugo izdržao. Brzo mi je postalo jasno da se u inozemstvu može samo nešto postići uz dobro znanje njemačkoga jezika i dvostruko veći trud nego doma. Samo vrijedni mogu postići nešto, inače se utope u moru prosječnih. Konkurencija je bila velika jer u Austriji ne rade veze, nego znanje i dokazani trud. Želja mi je bila da što prije upišem fakultet u Austriji. Za savjet sam upitao i iskusnog fratra dr. Mirka Čovića na Hrvatskoj katoličkoj misiji u Beču. Rekao sam mu da bih rado studirao pravo, no on mi reče: "Sinko, pa šta ćeš raditi sa zapadnim pravom u zemlji samoupravljačkog socijalizma." Tako sam se odlučio za studij slavistike i povijesti umjetnosti. Zbog jedne nenadane bolesti, tzv. "spontanog penumatoraxa", uz spomenuti studij završavam dvogodišnji studij na Ekonomskome fakultetu "Turizam". Zatim završavam još jedan dvogodišnji studij "Promidžba i prodaja" (*Werbung und Verlauf*) na Ekonomskome fakultetu. Nakon toga upisao sam na tom fakultetu i dvosemestarski studij za eksporte (*Exportlehrgang*) te za svaki slučaj i to završavam. Godine 1971. studij slavistike završavam s titulom doktora. A kasnije na taj doktorat nadograđujem i dvogodišnji elitarni postdiplomski studij na Diplomatskoj akademiji u Beču. Svoju profesionalnu karijeru izgradio sam kao ministar-savjetnik u austrijskome Saveznome ministarstvu za gospodarstvo, a sve je počelo kad sam u Austriju došao kao građevinski radnik, ali uz čvrstu volju i veliki trud, unatoč neprijateljskom stajalištu jugo-diplomacije, uspio sam doći u ugledno ministarstvo i napraviti zavidnu karijeru, čak i bez stranačke knjižice.

Bračni par Mock i Brajinović prigodom posjeta Dubrovniku

Brzo mi je postalo jasno da se u inozemstvu može samo nešto postići uz dobro znanje njemačkoga jezika i dvostruko veći trud nego doma.

Vlasti bivše Jugoslavije smatrale su Vas neprijateljskim emigrantom, čime ste taj epitet "zaslužili"?

- Tražeći informacije kako upisati studij dolazio sam i na sastanke novoosnovanoga hrvatskog društva "Kotromanić"

u Beču. Predsjednik te udruge bio je fra Stjepan Pavić. Već 1973. dolazi do velikih pritisaka da se to društvo rasformira. Fra Stjepana uhićuju na granici pod izgovorom da je u autu imao zabranjenu literaturu i osuđuju ga na pet godina zatvora. Člana društva Đuru Horvata strijeljaju u Sarajevu, a studenta iz Salzburga Stjepana Crnogorca, koji je samo jednom bio na sjednici društva, otima slovenska policija u Salzburgu i nakon dva tjedna mučki ga ubijaju. Od tada je veliki pritisak i na mojoj obitelji te primaju prijetnje da će iskorijeniti cijelu obitelj i da im nije nikakav problem i mene ubiti bilo gdje na ulicama Beča. Do smrti majke 1985. nisam više odlazio doma premda sam u međuvremenu bio visoki službenik u austrijskome Saveznome ministarstvu za gospodarstvo i imao prijateljske odnose s visokim austrijskim političarima kao što je dr. Erhard Busek, kasnije bečki dogradonačelnik, ministar znanosti i potpredsjednik austrijske vlade.

Vaša supruga Marija je gradišćanska Hrvatica...

- Jedino utočište za mlade Hrvate u Beču bio je Gradišćansko-hrvatski centar, gdje su imali zabave i predavanja, a gdje je manje bilo suradnika Udbe. Gradišćanski Hrvati smatrali su nas konkurencijom jer su se mnoge mlade Hrvatice odlučile za Hrvate iz "stare domovine". Na jednom simpoziju o gradišćanskim Hrvatima upoznajem buduću suprugu Mariju Horvat, rodom iz Malog Borištofa, koja je tada počela studirati.

Kako gledate na položaj gradišćanskih Hrvata?

- U to vrijeme gradišćanski Hrvati imali su puno manje prava, ali puno više entuzijazma i želje da nešto pokrenu. Poslije realizacije određenih prava i to puno manjih nego što su ih imali koruški Slovenci, splašnjava entuzijazam jer se ljudi angažiraju samo toliko koliko su plaćeni, što je loše za svaku manjinu. Možda su i tu činjenicu imali u vidu davatelji subvencija.

S jednim bečkim društvom probijam led i organiziram 1983. postavljanje spomen-ploče Ivanu Meštrović. Shvatio sam da bi te aktivnosti mogao realizirati i u suradnji s Kulturnim društvom gradišćanskih Hrvata u Beču. Zbog mene to društvo mijenja statute jer su dotad mogli postati članovi društva samo rođeni gradišćanski Hrvati. Tako su ubacili i paragraf da i supružnici gradišćanskih Hrvata mogu postati članovi njihova društva. S njima sam realizirao nekoliko projekata kao što je postavljanje spomen-ploče banu Josipu Jelačiću u Theresianumu u Beču, poprsje Ruđeru Boškoviću u Tehničkome muzeju i poprsje radio-pioniru Josipu Sliškoviću također u Tehničkome muzeju grada Beča. Na te svečanosti pozivao sam ministre za kulturu na gradskoj razini kao na primjer gospodina Mrkvičku, dr. Buseka i druge. Unatoč tome imao sam velikih teškoća koje su mi priredili iz jugoslavenske ambasade.

Fra Stjepana Pavića, predsjednika društva "Kotromanić" u Beču, osuđuju na pet godina zatvora. Člana društva Đuru Horvata strijeljaju u Sarajevu, a studenta Stjepana Crnogorca mučki ubijaju.

Osnivač ste i utemeljitelj Austrijsko-hrvatskog društva (AHD). Možete li nam reći kako je došlo do osnivanja Društva?

- Godine 1988. i 1989. bio je u Beču dr. Tuđman sa suprugom Ankicom i odsjeo u hotelu koji je vodila moja supruga, kao i kod nas privatno. U dugim državotvornim razgovorima govorili smo i o potrebi organiziranja nas Hrvata po cijelome svijetu. Tako su dr. Neven Šimac iz Pariza i moja malenkost sazvali više intelektualaca iz Europe da osnujemo Savez Hrvata Europe. Dr. Šimac izabran je za predsjednika, a moja malenkost za glavnoga tajnika. Uskoro uviđamo da ta organizacija mora biti šira te smo se s drugima Hrvatim diljem Europe angažirali na osnivanju Hrvatskoga svjetskog kongresa. Izabran sam za predsjednika HSK za Austriju. Skoro u isto vrijeme došlo je do osnivanja Austrijsko-hrvatskog društva (6. 10. 1990.). Htio sam da za predsjednika bude izabran dr. Erhard Busek, tada ministar

U svom ljetnikovcu nedaleko Zadra

Dr. Franjo Tuđman, Marijan Brajinović i Ante Beljo (oko 1990.)

Ministar Mock 1993., prilikom dodjeljivanje nagrade akciji "Susjed u nevolji", desno je bivši ministar vanjskih poslova Austrije dr. Lujo Toncic-Sorinj, podrijetlom Hrvat iz Dalmacije

znanosti. Na kraju je pala odluka da ja preuzmem tu ulogu. U predsjedništvo je tada biran i dr. Erhard Busek te dr. Hannes Swoboda (ministar za arhitekturu na gradskog razini), te Terezija Stojšić, gradišćanska Hrvatica i članica Stranke zelenih, a imali smo i jednog predstavnika Stranke republikanaca.

Koje su bile glavne aktivnosti Društva?

- AHD je razvio golemu aktivnost donošenjem odluke o odcjepljenju Hrvatske iz Jugoslavije. Društvo je počelo s lobiranjem, kao na primjer dodjeljivanjem "Kulturnih nagrada AHD-a", gdje je Matica iseljenika pod ravnateljstvom Ante Belje i Borisa Marune odigrala ključnu ulogu. Oni su odrađivali logistiku oko odabira umjetničkih djela za nagradu i preuzimali financiranje, a AHD je odradio sve ostalo. Pri izboru kandidata nismo dopustili nikakve intervencije sa strane. Bili su nagrađeni: novinar dr. Karl Gustav Ströhm, prof. Paul Lendvay, voditelj diskusija na Austrijskoj radio-televiziji, akcija "Nachbar in Not" (Susjed u nevolji), novinar dr. Viktor Meier. Nadalje, nagradu je dobio zemaljski poglavar Štajerske dr. Josef Krainer zbog velikog lobiranja za priznavanje Hrvatske. Trojica vanjskopolitičkih novinara dnevnika "Kronen Zeitung" - Kurt Seinitz, Ernst Trost i Claus Pandi - nagrađeni su zbog objektivnog izvještavanja o ratnoj situaciji u Hrvatskoj. Zatim nagrađujemo bečkoga gradonačelnika dr. Helmuta Zilka i potpredsjednika austrijske vlade dr. Erharda Buseka.

Ukratko, AHD ima zadaću promicati kulturne, društvene i gospodarske po-

Minstar dr. Mock dobro je bio informiran iz prve ruke i kao rijetko koji političar neumorno je radio i lobirao za priznavanje Hrvatske.

veznice dviju zemalja. Jedna od uspješnih aktivnost AHD je i isticanje mnoštva Hrvata koji su živjeli, radili i studirali u Beču te time ostavili duboke tragove, posebno na kulturno-političkome životu Hrvatske i Austrije. Tako AHD podiže mnogobrojne spomen-ploče, primjerice Josipu J. Strossmayeru, Antunu Baueru, Jurju Dobrili, Jurju Križaniću, Pavlu Ritteru Vitezoviću, Filipu Kaušiću, Milanu Begoviću, Ivanu Zajcu... Posebno bih naglasio izložbu "Tragovima Hrvata u Austriji", koju sam napravio 1996. uz katalog i koja je bila pokazana tri puta u Austriji i na deset mjesta u Hrvatskoj.

AHD je organizirao i nekoliko prosvjednih skupova, mnoge konferencije za tisak, predavanja, izložbe, kako umjetničke tako i humanitarne... Naravno, sve aktivnosti AHD-a nije u ovome kratkom razgovoru moguće spomenuti.

Jedan od velikih prijatelja Hrvatske i AHD-a bio je i bivši austrijski vicekancelar i ministar vanjskih poslova Austrije dr. Alois Mock. Koji je bio doprinos dr. Mocka u stjecanju neovisnosti Hrvatske i kakva je bila njegova povezanost s Društvom?

- Sjećam se jednog od govora pokojnog ministra dr. Mocka pred samom bečkom katedralom, u kome je on 1990. godine naglasio da je austrijski glavni interes očuvanje Jugoslavije. Početkom "Balvan revolucije" počinje i dr. Mock mijenjati svoje mišljenje. Od tada sam bio u stalnom i neposrednom kontaktu s njegovim kabinetom. Nastalo je povjerenje koje je kasnije preraslo u prijateljstvo. Ministar dr. Mock dobro je bio informiran iz prve ruke i kao rijetko koji drugi političar neumorno je radio i lobirao za priznavanje Hrvatske. Saznao sam da se budio u kasne sate noću da bi nazvao svoje kolege u prekomorskim zemljama i objašnjavao im zašto bi bilo prijeko potrebno da Hrvatsku što prije priznaju. I takav iscrpan rad sigurno je imao loš učinak na njegovo zdravlje.

Kao umirovljenik puno vremena provodite u Hrvatskoj. Kako gledate na stanje u domovini?

- Situacija u ekonomskome sektoru je katastrofalna. Stječe se dojam da su na vlasti prepotentni diletanti koji se svime bave samo ne onime za što su izabrani, a to je da od Hrvatske naprave pravnu državu koja služi svome narodu i da nastoje od te Bogom dane lijepe zemlje napraviti raj na zemlji. Kad sam više puta kritizirao neefikasnost upravnih tijela, dobio sam kao odgovor pitanje: "Pa, zašto si došao u Hrvatsku iz uređene Austrije?" Ne mogu se oteti dojmu da je hrvatski narod izišao iz komunizma, ali je u mnogih ostao komunizam u njima. ■

ENG *An interview with Marijan Brajinović PhD, a Croatian resident of Vienna, researcher, retired Austrian ministerial advisor, court interpreter, translator, and founder of the Austrian-Croatian Society, who has worked actively in Austria and Croatia for the past thirty years.*

‘Baština i migracije’

Tvrtko Zebec, umjetnički ravnatelj Smotre, naglasio je kako se temom baštine i migracija namjerava okupiti skupine koje izvode folklornu tradiciju staroga zavičaja neovisno o razdoblju u kojem su ga napustile

Doc. dr. sc. Marijeta Rajković Iveta, dr. sc. Lidija Nikočević i dr. sc. Tvrtko Zebec

Tekst/foto: **Naida Šehović**

U sklopu obilježavanja Europske godine kulturne baštine 2018., Međunarodna smotra folklora u suradnji s Hrvatskom maticom iseljenika pripremila je nekoliko značajnih događaja s ciljem podizanja svijesti o važnosti i značenju kulturne baštine. Nedavno je u Matici otvorena izložba fotografija Ponosno hrvatsku nošnju nosim, a 20. lipnja održan je i okrugli stol ‘Baština i migracije’ u suradnji s Institutom za etnologiju i folkloristiku, Etnografskim muzejom Istre u Pazinu i Katedrom za manjinske kulture i zajednice Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Svoja izlaganja prisutnima su u Matici, uz uvod rukovoditeljice Odjela za kulturu mr. sc. Snježane Jurišić, podastrli doc. dr. sc. Marijeta Rajković Iveta, dr. sc. Lidija Nikočević i dr. sc. Tvrtko Zebec.

U ime domaćina sudionike Okruglog stola predstavila je rukovoditeljica Odjela za kulturu mr. sc. Snježana Jurišić. Svoja izlaganja prisutnima su u Matici podastrli doc. dr. sc. Marijeta Rajković Iveta (Katedra za manjinske kulture i zajednice Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskoga fakulteta u Zagrebu), dr. sc. Lidija Nikočević (Etnografski muzej Istre, Pazin) i dr. sc. Tvrtko Zebec (Institut za etnologiju i folkloristiku, umjetnički ravnatelj Smotre). Naime, tema 52. međunarodne smotre folklora, koja će se održati od 18. do 22. srpnja, posvećena je temi ‘Baština i migracije’.

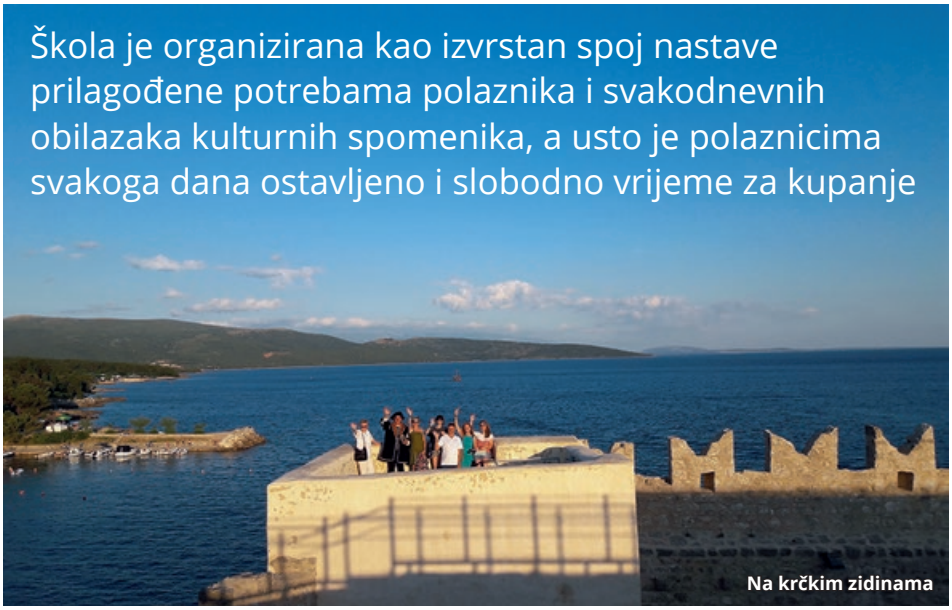
Tvrtko Zebec, umjetnički ravnatelj Smotre, naglasio je kako se temom baštine i migracija namjerava okupiti skupine koje izvode folklornu tradiciju staroga zavičaja neovisno o razdoblju u kojem su ga napustile. Poznato je da su se migracije provodile kao posljedica ratova, kolonizacije i agrarne reforme, odnosno i zbog gospodarskih razloga pa se u tom smislu može govoriti o kolektivnim migracijama pojedinih zajednica. Sele se, međutim, i pojedinci koji u mjestima naseljenja stvaraju novi dom, a ujedno svojim aktivnostima potiču stvaralaštvo kojim promoviraju kulturnu baštinu zemlje iz koje su se doselili (npr. irski ples u Hrvatskoj). Zanimljivi su i primjeri hrvatskih iseljenika koji su se uspješno uklopili u život svojih novih domovina pa će na Smotri nastupiti izvedbom plesova koje su tamo naučili i prihvatili. U suradnji s Hrvatskom maticom iseljenika namjera je u program Smotre uključiti i skupine Hrvata iz iseljeništva koje će u srpnju 2018. biti u domovini. Program Smotre prikazat će i elemente kulture koji su zahvaljujući migracijama svojih nositelja također putovali i zadržali se na određenom prostoru te su s vremenom prihvaćeni kao lokalni izričaj neke kulturne baštine (npr. bećarac i polka u Slavoniji, Lici, Ravnim kotarima, Dalmatinskoj zagori, Hercegovini, na Kordunu).

Program ovogodišnje 52. MSF ostvarit će se u suradnji s Etnografskim muzejom u Zagrebu, Splitu i Pazinu, Galerijom Klovićevi dvori, Hrvatskom maticom iseljenika, Državnim uredom za Hrvate izvan RH, Maticom hrvatskom, Muzičkom akademijom, Institutom za etnologiju i folkloristiku i Mađarskim institutom u Zagrebu, kao i veleposlanstvima gostujućih ansambala iz inozemstva. ■

ENG ***A round table on Heritage and Migration was staged at the CHF in collaboration with the Institute of Ethnology and Folklore Research, the Ethnographic Museum of Istria and the chair of studies for minority cultures and communities of the department of ethnology and cultural anthropology.***

U zavičaju slavnih Frankopana

Škola je organizirana kao izvrstan spoj nastave prilagođene potrebama polaznika i svakodnevnih obilazaka kulturnih spomenika, a usto je polaznicima svakoga dana ostavljeno i slobodno vrijeme za kupanje

Na krčkim zidinama

Tekst: **Lidija Bogović**

Jedna od aktivnosti na projektu Suradnje s hrvatskim zajednicama u dijaspori, koji na Sveučilištu u Zagrebu vodi prof. Sanja Vulić, jest i Ljetna škola hrvatskoga jezika i kulture za nastavnike hrvatskoga jezika iz dijaspore. Ovogodišnja ljetna škola, koja je održana u prelijepome gradu Krku, okupila je polaznike iz Mađarske, Italije, Slovačke, Slovenije, Makedonije i Argentine. Osim voditeljice Ljetne škole dr. Sanje Vulić, u Organizacijskome odboru Škole još su bili Petar Kopanica, predsjednik Udruge 'Knezovi Krčki Frankopani', koja je suorganizator Ljetne škole, i doktorandica na Hrvatskim studijima mag. Lidija Bogović. Škola je organizirana kao izvrstan spoj nastave prilagođene potrebama polaznika (koja je usporedno organizirana u malim skupinama) i svakodnevnih obilazaka kulturnih spomenika na otoku Krku, a usto je polaznicima svakoga dana ostavljeno i slobodno vrijeme za kupanje na atraktivnim krčkim plažama.

U programu ove Ljetne škole predavalo je troje nastavnika. Polaznici su podijeljeni u dvije manje skupine za koje je svakog dana organizirana usporedna nastava. Mag. Bogović držala je jezične vježbe prilagođene znanju polaznika, a Marica Motik, nastavnica hrvatskoga jezika u OŠ Retkovec u Zagrebu, metodičke vježbe i radionice za nastavnike u osnovnim školama. Vježbe iz pravogovora te dva predavanja iz povijesti hrvatskoga jezika i dijalektologije za sve sudionike držala je voditeljica Sanja Vulić. U kulturnome dijelu programa Ljetne škole polaznici su imali prigodu posjetiti franjevački otočić Košljun, nazočiti nedjeljnoj sv. misi te razgledati crkvu, samostan, knjižnicu i muzej na tome zanimljivome malenom otočiću. Jedan od izleta na otoku Krku bio je u drevni hrvatski Vrbnik, područje s kojega su potekli knezovi Krčki Frankopani. Polaznici Škole bili su impresionirani vrbničkim inkunabulama – brevijarima iz 15. stoljeća koje su mogli osobno razgledati, što malo tko ima prigodu. Također su razgledali zanimljivu Knjižnicu Vitezić i etnografsku zbirku, sa zadovoljstvom prošetali dojmljivim vrbničkim uličicama i trgovima te uživali u pogledu koji se preko mora pruža na Selce i Novi Vinodolski.

Dojmovi polaznika Ljetne škole bili su izvrsni. Izrazili su želju da se vrate i iduće godine jer su bili iznimno zadovoljni i kvalitetom nastave, i kulturnim programom, i organizacijom Škole u cjelini.

Treći izlet bio je u stare frankopanske gradove Hreljin i Bakar. Izniman je doživljaj bio osobno dodirnuti te glasovite frankopanske utvrde, a u Bakru se usto susresti sa slavnom hrvatskom pomorskom prošlošću toga grada. Za iznimnu dobrodošlicu sudionicima Ljetne škole u Hreljinu i Bakru pobrinula se Ružica Cipro Dragičević, predsjednica katedre Čakavskoga sabora "Bakarskoga kraja". U samome gradu Krku sudionici Ljetne škole posjetili su samostan i lijepi vrt franjevaca trećoredaca, gdje im je ljubazan domaćin bio gvardijan Antun Badurina. Također su posjetili frankopanski Kaštel i obišli dio krčkih zidina koji je otvoren za razgledavanje, a naravno i dojmljivu krčku katedralu Uznesenja Marijina i crkvu sv. Kvirina. Večeri su protjecale u ugodnim zajedničkim druženjima na različitim gradskim lokacijama i šetnjama uz more. ■

Sudionici Ljetne škole pred drevnim Hreljinom knezova Frankopana

ENG ***This year's Summer School of Croatian Language and Culture for Croatian language teachers in the diaspora communities was staged in the town of Krk and pooled participants from Hungary, Italy, Slovakia, Slovenia, Macedonia and Argentina.***

Nova 'izvandomovinska' opera

Skladateljica, profesorica glazbe i operna pjevačica Julijana odrasla je u Mississaugi, u obitelji u kojoj se svi bave glazbom. Roditelji Jadranka i Henry zaljubljenici su u hrvatski folklor i godinama aktivni u grupi Zrinski-Frankopan iz Toronta

Scena iz opere 'Padajuća zvijezda'

Tekst: **Ana Bačić** Foto: **Privatni album**

Lipanj je bio uzbudljiv za hrvatsku kulturnu scenu u Kanadi. Uz samo četiri do pet poznatih hrvatskih opera u domovini dodana je nova "izvandomovinska" opera *Padajuća zvijezda*, skladateljice Julijane Hajdinjak. Tako je hrvatski glazbeni Panteon dobio novu operu koju je prikazala *Vera Causa Opera*, u premijernim izvedbama u gradovima Waterloou i Cambridgeu.

AMBICIOZNI POTHVAT

Padajuća zvijezda zapravo je legenda o tome kako nastaju zvijezde padalice. To je ujedno i ljubavna priča ispričana na dva jezika, hrvatskome i engleskome, koji se lijepo isprepliću i nadopunjuju. Julijana je bila inspirirana kratkom pričom na hrvatskome jeziku koju je napisala njezina sestra Danijela "Zašto zvijezde padaju" još u 6. razredu.

"Hrvatski je bio moj prvi jezik iako pripadam drugoj generaciji Hrvata rođenih u Kanadi", ističe Julijana. "I prije sam pjevala arije iz hrvatskih opera, libreto je napisan sa sestrom Danijelom, koja isto ima već dugu pjevačku karijeru. Ponosna sam što smo sestra i ja uspjele same pretočiti libreto u vokalne dionice i što smo ostvarile našu želju za afirmiranjem hrvatskoga jezika u našoj originalnoj glazbi u Kanadi."

"Hrvatski je bio moj prvi jezik iako pripadam drugoj generaciji Hrvata rođenih u Kanadi. I prije sam pjevala arije iz hrvatskih opera."

Srećom, mnogo se opera izvodi na izvornim jezicima poput talijanskoga ili njemačkoga pa je Julijana slijedila tu tradiciju. Ovaj ambiciozni pothvat bio je ujedno i njezin diplomski rad u kome je premašila sva očekivanja svojih mentora i profesora. U orkestru je bilo zastupljeno više od 20 instrumenata pa su vokalne i glazbene dionice ostvarile izvrsnu sinergiju. Julijana naglašava da je uvijek voljela astronomiju i stoga su njezini glavni likovi Luna, Solaris, Aurelia, Stelo i Astra, svi iz nebeskih sfera. Mjesec/Luna izvodi naraciju i jedini je od likova uklješten između svjetova - nebeskoga i zemaljskoga. Mjesec uvijek pjeva na engleskome jeziku. Skladateljica, profesorica glazbe, operna pjevačica Julijana odrasla je u Mississaugi, u

Julijana i Danijela Hajdinjak

obitelji u kojoj se svi bave glazbom. Roditelji, Henry i Jadranka, entuzijasti su za hrvatski folklor i godinama aktivni u kolo grupi Zrinski-Frankopan iz Toronta.

UZBUĐENJE U HRVATSKOJ ZAJEDNICI

"Mi smo definitivno glazbena obitelj! U kući nam uvijek nešto svira ili netko pjeva", kaže Julijana čija sestra Danijela također studira glazbu na Willfried Laurier sveučilištu. "Obje smo primile klasično obrazovanje i uz to smo pisale pjesme i glazbene kompozicije, ali ovo nam je prvo djelo u klasičnom žanru. I moja prva velika prilika da iskoračim u novo područje djelovanja." Iako je ovo Julijanina prva operna premijera, njezini su prijašnji glazbeni radovi nagrađivani tijekom studija glazbe.

Pokazivala je talent već kao trogodišnjakinja. Tijekom srednje škole glazbenoga smjera Julijana je bila usmjerena na pjevanje, a nastupala je kao gostujuća pjevačica na koncertu Rollingstonesa u Torontu te na predstavama Cirque du Soleil.

Operne premijere *Padajuće zvijezde* dočekane su s uzbuđenjem i u hrvatskoj zajednici. Uz dobru posjećenost, mnogi su podijelili oduševljenje na društvenim mrežama. Ante Milardović iz Kitchenera, veliki štovatelj hrvatske glazbe i učitelj tambure, našao se u publici s cijelom svojom obitelji. Posebno ga se dojmilo da su operni pjevači, koji su svi redom Kanađani, bili tako dobri u izvođenju hrvatske opere. "Uistinu sam impresioniran Julijaninom operom. Ta mlada djevojka pokazala je svoju briljantnost u skadanju tako dirljive operne priče. Čestitam i sestri Danijeli te cijelom orkestru i svim izvođačima." ■

ENG ***Composer Julijana Hajdinjak's opera*** *Padajuća zvijezda (Falling Star)* ***saw its premiere showing in the Canadian cities of Waterloo and Cambridge in late June. Julijana is a second generation Croatian in Canada.***

VIJESTI

Završna priredba Hrvatske nastave u Berlinu

NJEMAČKA - Završnom priredbom 24. lipnja u dvorani Hrvatske katoličke misije Berlin predstavili su svoje godišnje aktivnosti, rad i trud u učenju hrvatskoga jezika i kulture učenici i učitelji Hrvatske nastave (HN) Berlin. Program s učenicima priredile su učiteljice Gordana Kešina (koordinatorica), Ela Tončić i učitelj Danijel Zrno. Program su vodile učenice Terezija i Marija, a na potpori HN-u zahvalile su Hrvatskoj katoličkoj misiji, Društvu prijatelja HN Berlin i Veleposlanstvu Republike Hrvatske. Nekoliko prigodnih, uvodnih riječi okupljenima izrekao je Ivan Bojanić, prvi tajnik u Veleposlanstvu.

Školska priredba bila je zanimljiva i vesela. Pjevalo se, recitiralo, glumilo. U programu su sudjelovali: Doris, Andrea, Paula, Anja, Ana, Erika, Anita, Luca, Ilijana, Leticia, Josip, Fabian, Mateo, Mate, Marina, Emilija, Mia, Nathalie, Mariam, Iva, Matea, Ana Marija, Ema, Anna-Maria, Ivan, Luka, Nikolina, Niko, Ante, Karmela, Marta, Luka, Leona, Maja, Emilija, Katarina, Viktoria, Tereza, Marijana, Marijela, Constantin, Lena, Lucija, Valentina, Lana, Petar i Ante.

Završnu pjesmu zbora učenika pratio je buran i zasluženi pljesak okupljenih u dvorani, a nakon toga učitelji su podijelili učeničke knjižice i "Zvončiće", školski časopis Hrvatske nastave Berlin.

Posebne čestitke učitelja primili su učenici koji su ove godine polazili dvanaesti, završni razred Hrvatske nastave Berlin. To su: Ante Čaran, Luka Blažević i Josip Baran. Hrvatsku nastavu Berlin u školskoj godini 2017./2018. polazilo je 178 učenika i učenica.

Hrvatska nastava održava se (nakon školskih praznika) u poslijepodnevnim satima na sedam lokacija u Berlinu. Namijenjena je učenicima od 1. do 12. razreda s predznanjem hrvatskoga jezika ili bez predznanja. *(Hrvatski glas Berlin)*

Svojom ljepotom promovira domovinu i dijasporu

Miroslav Piplica najavio je i slavlje s Tihanom Babij u Beču, vjerojatno najesen, kako bi i ostali austrijski Hrvati imali priliku čestitati najljepšoj Hrvatici, podrijetlom iz Plehana pokraj Dervente

Miroslav Piplica i misica Tihana Babij iz Beča

Tekst: **Snježana Herek**
Foto: **Arhiv AHZ-a i M. Piplice**

"Ponosan sam da je upravo Tihana Babij iz Beča, ovogodišnja Miss Supranational iseljeništva, nakon uvjerljive pobjede u veljači u austrijskome glavnom gradu, nedavno na finalnome izboru u Vodicama uspjela osvojiti i naklonost 40-članog žirija te postati Miss Supranational Hrvatske za 2018. godinu", rekao je Miroslav Piplica, predsjednik Austrijsko-hrvatske zajednice za kulturu i šport u Beču i predstavnik Hrvata u Austriji u Savjetu Vlade RH za Hrvate izvan Hrvatske, koji je bio glavni organizator ovog izbora. Piplica je u Vodicama također bio jedan od članova mnogobrojnoga ocjenjivačkog suda.

"Dvostruka kruna ljepote došla je u prave ruke jer ova 18-godišnjakinja, kako u Austriji tako i u Hrvatskoj, pokazala je da je sjajna promotorica svoje domovine i hrvatskog iseljeništva. Uvjeren sam da će Tihana svojom ljepotom i gracioznošću osvojiti i Poljsku, gdje će početkom prosinca predstavljati Hrvatsku na svjetskom izboru ljepote", naglasio je Piplica, koji je najzaslužniji da je izbor za Miss Supernational iseljeništva održan u Beču. Prošle godine izbor je bio u jednom od bečkih lokala, a ove godine održan je u zdanju bečke Sofiensälle, u sklopu 27. hrvatskog bala, čiji je organizator Pipličina Austrijsko-hrvatska zajednica za kulturu i šport.

"Posebno me veseli da je uz pobjednicu Tihanu Babij još nekoliko austrijskih Hrvatica nagrađeno i na izboru za Miss Supranational Hrvatske. Jasna Jakovljević (25) postala je Miss catwalk, a Kristina Opaček (18) Miss osobnosti", dodao je Piplica.

Naš sugovornik najavio je i slavlje s Tihanom Babij u Beču, vjerojatno najesen, kako bi i ostali austrijski Hrvati imali priliku čestitati najljepšoj Hrvatici, podrijetlom iz Plehana pokraj Dervente. "Ali i dati joj snažnu potporu za izbor Miss Supranational of the World koji izravno prenosi više od 120 zemalja diljem svijeta", naglasio je Piplica čija udruga, osim mnogobrojnih kulturnih, sportskih i humanitarnih manifestacija, od prije godinu dana organizira i izbor najljepše Hrvatice iseljeništva.

"Uvjeren sam da će Tihana svojom ljepotom i gracioznošću osvojiti i Poljsku, gdje će početkom prosinca predstavljati Hrvatsku na svjetskom izboru ljepote", kaže Piplica.

"Tihanin uspjeh motivacija je mnogim mladim djevojkama iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine da krenu njezinim stopama", zaključio je naš sugovornik, bečkim i ostalim Hrvatima poznat i kao bivši profesionalni prvak Europe i svijeta u kickboxingu. Pregršt pohvala uputio je organizatorima i pokroviteljima spektakularnoga izbora ljepote u Vodicama. ■

Izbor za miss u Vodicama

ENG *Vienna Resident Tihana Babij, who convincingly won the title of this year's Miss Supranational from the diaspora communities at a pageant in the Austrian capital, has gone on to clinch the role of Miss Supranational Croatia 2018 at the recent final pageant in coastal Vodice.*

‘Moj odabir je Hrvatska!’

Alonso nije ni slutio kada je 2005. godine u Hrvatsku došao učiti hrvatski jezik da će doći i ostati! Najprije se zaljubio u domovinu svojih predaka, zatim u krasnu djevojku s kojom je u sretnome braku

Alonso

Tekst: **Ruža Studer** Foto: **Privatni album**

Početkom prošlog stoljeća, kada su mnogi odlazili u Čile, otišli su i Alonsovi preci. Njegovi korijeni s očeve strane su s otoka Brača, baka mu je rođena u Čileu i do sada nitko od njegovih predaka nije poželio niti pomislio doći živjeti u Hrvatsku. Možda to nije ni Alonso slutio kada je 2005. godine u Hrvatsku došao učiti hrvatski jezik. Nije slutio da će doći i ostati! Najprije se zaljubio u domovinu svojih predaka, zatim u krasnu djevojku s kojom je u sretnome braku.

Alonsa smo susreli u Zagrebu u blizini njegova radnog mjesta gdje je zaposlen kao konobar. “Volim ovo što radim, ali imam isto tako određene planove u budućnosti. Čekamo naše prvo dijete i gradimo našu budućnost korak po korak”, govori uz smiješak.

“Mi koji dolazimo iz Južne Amerike doživljavamo Hrvatsku kao sigurnu zemlju. Hodamo gradom i ne moramo strahovati da će nas netko napasti. Imam dva brata, Ivana i Marka, nitko od nas nije imao hrvatsko državljanstvo. Stupio sam u kontakt s hrvatskim konzulatom iako nisam znao hrvatski”, prisjeća se Alonso tog vremena. Nakon što je 2004. godine dobio stipendiju, dolazi na Croaticum i u semestru 2005./2006. uči hrvatski jezik. Kaže da ih je u semestru te godine najviše bilo iz Južne Amerike, Argentine i Perua te da su svi imali hrvatsko podrijetlo.

Na pitanje što mu je u usporedbi s rodnim Čileom u Hrvatskoj negativnije, na iznenađenje autorice ovog članka rekao je: “Ovdje su ljudi hladniji od onih u Južnoj Americi!” Također se pita kako može biti da se u društvu osjeća kolektivno nezadovoljstvo kad imaju puno više nego ljudi u Južnoj Americi koji su, iako imaju manje materijalnog bogatstva, sretniji. Ovaj negativan mentalitet ističe kao jedino što mu smeta i što ga iritira, a što svakog dana susreće. “Ako su skoro pa svi nezadovoljni, onda bi mi bilo logično da izađu na ulice i pokažu svoje nezadovoljstvo”, govori Alonso.

I dok svakog dana čitamo o mladima koji napuštaju Hrvatsku, Alonso i njegova supruga ne razmišljaju o tome. “U Hrvatskoj ima posla, ovisi što tko traži i je li spreman neko vrijeme raditi i mimo svoje izobrazbe. Mislim da odlaze oni koji nemaju posao i oni koji žele brzo zaraditi i brzo si priuštiti ono što im je važno. Čini mi se da ovdje mnogi troše na marke, žele voziti skupe automobile, a sve to je teško s prosječnom plaćom financirati”, govori zamišljenog pogleda. “Supruga i ja štedimo, rasporedimo što imamo i tako naš život planiramo.”

Nakon što je pet sezona radio u Dubrovniku, u Zagrebu ima stalni posao već dvije godine. Ne čudi ga što mnogi ne žele raditi sezonski na moru jer su često jako loše plaćeni. Fascinira ga mnogobrojni turisti iz Kine i Španjolske koje u Zagrebu susreće i smatra da je to rezultat ‘Adventa u Zagrebu’ uz pomoć kojeg su mnogi u svijetu prepoznali Zagreb i Hrvatsku kao zanimljivu turističku destinaciju tijekom cijele godine.

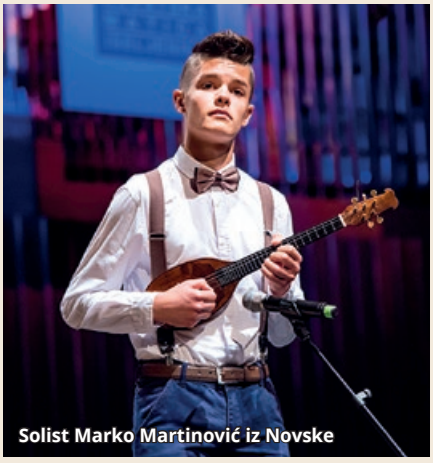

Alonso sa suprugom i roditeljima koji su ga došli posjetiti u Zagreb

“Hrvatska je moj odabir, tu sam pronašao dom i tu ostajem! Mama i nije bila najsretnija kad sam rekao da ostajem u Hrvatskoj, ali tata me je razumio”, kaže Alonso i opet se dok to govori sretno smješka. ■

ENG ***Alonso, a Chilean of Croatian extraction, had no inkling when he came to Croatia in 2005 to learn Croatian that he would move here permanently. He fell in love with the ancestral homeland and with the wonderful woman he is now happily married to.***

Dobro došli u Zagreb, dragi Zajedničari!

Festival ima misiju njegovati i očuvati hrvatski narodni folklor i tamburašku glazbu u podmlatku svojih članova Zajednice. Nakon što mladi napune 21 godinu, prelaze u Tamburaški festival odraslih i misija se nastavlja

Solist Marko Martinović iz Novske

Zagrebački folklorni ansambl dr. Ivana Ivančana

Tekst: **Naida Šehović**
Foto: **Ivana Tepeš Galić; Hrvoje Salopek**

U Zagrebu je 29. lipnja održan 52. tamburaški festival Kulturne federacije mladih Hrvatske bratske zajednice Amerike. Prije koncerta dobrodošlice u sklopu izložbe 'Ponosno hrvatsku nošnju nosim' u suradnji s FA Turopolje i radionicom nošnji Kolovrat, u Hrvatskoj matici iseljenika organizirana je za sudionike 52. festivala radionica izrade podgutnice, preteče kravate. Rukovoditeljica Odjela za kulturu Snježana Jurišić istaknula je kako je cilj radionice povezati neposrednom umjetničkom komunikacijom i kreativnim procesom izrade dijela tradicijskoga ruha sve koji ponosno dijele bogatstvo zajedničkoga hrvatskoga kulturnog identiteta. 'Sudionici radionice moći će podgutnice odjenuti kao dio svoje odjevne kombinacije i time pridonijeti razumijevanju hrvatske folklorne baštine kao dinamičkog procesa transmisije sustava vrijednosti te podizanju ponosa na našu tradiciju'.

KONCERT DOBRODOŠLICE

Na pozornici Koncertne dvorane Vatroslava Lisinskog održan je koncert dobrodošlice Hrvatskoj bratskoj zajednici Amerike, koji je počeo nastupom hrvatskih glazbenih virtuoza - 'Bow vs. Plectrum', dua Filipa Novosela i Tihomira Hojseka s izvedbom hrvatske himne Lijepa naša domovino i pjesme posvećene Hrvatskoj Moja domovino. Glazbeni projekt 'Bow vs. Plectrum', u prije-

'Bow vs. Plectrum' - duo Filipa Novosela i Tihomira Hojseka

vodu 'Gudalo protiv trzalice', nastao je na ideji da se kombiniraju dva žičana instrumenta uz različite tradicije sviranja. Kontrabas, sviran gudalom, i hrvatski tradicionalni instrument, tambura, svirana pravokutnom trzalicom, čine jedinstveni hrvatski kulturološki brend. Ovaj duo izvodi i kombinira mnoge glazbene stilove, ali s naglaskom na etno glazbu šire balkanske i panonske regije te suvremenoga jazza. Višestruko nagrađivani dvojac niže nastupe od Amerike, Kine, Italije, Belgije, Austrije, Francuske, Slovenije, Srbije, BiH te Hrvatske. Surađivali su s Vlatkom Stefanovskim, Matijom Dedićem, Zagrebačkom filharmonijom, Tamburaškim orkestrom HRT-a, Theodosii Spassovom i Zlatanom Stipišićem Gibonnijem.

Riječi dobrodošlice uputila je voditeljica programa Ljiljana Vinković, zatim je predstavila rad 'Anđeoskog fonda' i dala uvod u kratki film o Humanitarnoj udruzi 'fra Mladen Hrkać'.

HUMANITARNA AKCIJA

'Anđeoski fond' je velika samostalna organizacija za zdravstvene intervencije, njezini utemeljitelji su Hrvatska američka kulturna i gospodarska udruga (CACEA) uz potporu HBZ-a. Iz fonda će se pomagati kritično bolesnim osobama, pogotovo onima koji nemaju zdravstvenog osiguranja, a žive diljem Sjedinjenih Država, Kanade i Hrvatske. 'Anđeoski fond' pokrenut je kao jedna zajednička humanitarna akcija iz koje će pomoć dobivati osobe s neobičnim bolestima i teškoćama. Humanitarna udruga 'fra Mladen Hrkać' (HUMH) ostvaruje zapažena postignuća u skrbi za potrebite na temelju kojih je i osvojila nagradu 'Europski građanin' (2016.).

Ova istaknuta udruga okuplja više od 500 volontera, osnovana je 2012. u Zagrebu s misijom pomoći osobama sa zdravstvenim teškoćama i njihovim obiteljima koje dolaze u Zagreb na liječenje. Kao što je poznato, Humanitarna udruga 'fra Mladen Hrkać' (HUMH) i Hrvatska matica iseljenika (HMI) potpisale su još prije sedam godina Ugovor o suradnji u sklopu zajedničkoga humanitarnog projekta 'Pomozimo zajedno' čiji je cilj pružanje pomoći osobama koje žive izvan Hrvatske, a dolaze na liječenje u Zagreb. Pomoć podrazumijeva osiguranje informacijske, financijske i logističke pomoći u svrhu podmirivanja osnovnih životnih potreba korisnika. U svrhu provedbe zajedničkoga projekta 'Pomozimo zajedno', tijekom cijeloga njegova trajanja, Hrvatska matica iseljenika osigurava u svojoj zgradi stambeni prostor na Trgu Stjepana Radića 3 u Zagrebu koji Udruga koristiti za smještaj osoba sa zdravstvenim teškoćama koje dolaze na liječenje u Zagreb.

Svečanost uručenja novčane pomoći 'Anđeoskoh fonda' udruzi fra Mladen Hrkać

Na pozornici Koncertne dvorane Vatroslava Lisinskog održan je koncert dobrodošlice Hrvatskoj bratskoj zajednici Amerike, koji je počeo nastupom hrvatskih glazbenih virtuoza - 'Bow vs. Plectrum'.

JAČANJE ODNOSA

Dr. Marion Vujevich, počasni konzul Republike Hrvatske za Pennsylvanniju i predsjednik organizacije 'Anđeoski fond' iz Pittsburgha, uručio je donaciju u iznosu od 25.000 USD predsjedniku Udruge Ivanu Soldi. Na pozornici su bili i Edward Pazo, glavni predsjednik HBZ-a, Franjo Bertović, glavni potpredsjednik

Ravnatelj Matice uručuje priznanja voditeljima folklornih skupina

Festival se održava ove godine pod visokim pokroviteljstvom predsjednice Kolinde Grabar-Kitarović te u zajedničkoj organizaciji HMI-ja i Kulturne federacije mladih Hrvatske bratske zajednice.

HBZ-a i Bernadette Luketich-Sikaras, glavna tajnica/rizničarka HBZ-a. 'Anđeoskom fondu' u ime Udruge 'fra Mladen Hrkać' uz predsjednika je na engleskome zahvalio i mali Antonio.

Rukovodstva HUMH i HMI-ja dogovorila su da će u budućim planiranim aktivnostima i programima u sklopu projekta 'Pomozimo zajedno' značajno pridonijeti jačanju i boljitku odnosa između domovine i iseljeništva. Tako se tom projektu i cjelokupnoj misiji Udruge među prvima izdašnim svotama odazvala Hrvatska bratska zajednica Sjedinjenih Američkih Država i Kanade, čija humanitarna aktivnost ostvaruje hvalevrijedne humanitarne projekte već sto dvadeset i četiri godine u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.

Zatim je na pozornici uslijedio nastup solista Marka Martinovića iz Novske i Zagrebačkoga folklornog ansambla dr. Ivana Ivančana. Solist Marko Martinović s korepeticijom na klaviru izvodi Varijacije na 'Tico-tico no fuba', a ZFA izvodi četiri koreografije: 'Lipa li je rumen ružica' (pjesme i plesovi iz Jezera, Murter), 'Žito žela' (pjesme i plesovi Pokuplja), 'Smotra u Širokama' i 'Kiritof ' (pjesme i plesovi gradišćanskih Hrvata).

DRUŽENJE U MARKUŠEVCU

Nakon koncerta održan je svečani prijam za sve sudionike Festivala na kojem je svirao tamburaški sastav 'Tamburgeri' iz Markuševca. Ovogodišnji festival hrvatske kulturne baštine okupio je 18 ansambla, 17 skupina iz Amerike i Kanade te jednu skupinu iz Ogulina. Poštujući tradiciju bratski tamburaški festival i ovaj put je okupio veliki broj mladih izvođača koji odjeveni u hrvatske narodne nošnje s ponosom promiču hrvatski kulturni identitet, hrvatsku povijest, tradicijsku glazbu i ples. Još davne 1967. održan je prvi omladinski festival Hrvatske bratske zajednice u Illinoisu koji se i danas pamti i prepričava, a od tada do danas festival ima misiju njegovati i očuvati hrvatski narodni folklor i tamburašku glazbu u podmlatku svojih članova Zajednice. Nakon što mladi napune 21 godinu, prelaze u Tamburaški festival odraslih i misija se nastavlja.

Festival se održava ove godine pod visokim pokroviteljstvom predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović te u zajedničkoj organizaciji Hrvatske matice iseljenika i Kulturne federacije mladih Hrvatske bratske zajednice SAD-a i Kanade. ■

Dobrodošli u Matici - Edward Pazo, glavni predsjednik HBZ-a i Mijo Marić, ravnatelj HMI-ja

Predstavnici domaćina i HBZ-a

U povodu svečanog otvorenja 52. tamburaškog festivala, u subotu 30. lipnja u dvorani Hrvatske matice iseljenika održan je prijam za vođe grupa Festivala. Svim sudionicima 52. tamburaškog festivala Kulturne federacije mladih HBZ-a Amerike uručena su priznanja Hrvatske matice iseljenika.

Službeni program Festivala održavao se od 13 do 18 sati, započeo je predstavljanjem voditelja programa Ivana Begga, tajnika Omladinske kulturne federacije HBZ-a, a predstavio ga je Franjo Bertović, glavni potpredsjednik HBZ-a. Na pozornici KD Vatroslava Lisinskog KUD Sv. Juraj iz Ogulina izveo je hrvatsku himnu *Lijepa naša domovino*, a američku himnu *The Star-Spangled Banner* i kanadsku himnu *O Canada* izveli su *American Croatian Waukegan Junior Tamburitzans*, Waukegan, IL. Zatim je uslijedio blagoslov i čestitka biskupa Jurja Jeze-

Marija Krpan Kuren bila je ovogodišnja glavna dirigentica

Svi folkloraši na pozornici prigodom svečanosti otvorenja Festivala

Svečano otvorenje Festivala

Gostujuća dirigentica 52. festivala bila je Marija Krpan Kuren, po profesiji pravnica, rođena 1979. u iseljeničkoj obitelji koja se iz Like doselila u grad Harrisburg u Pennsylvaniji

rinca, bivšega vojnog ordinarija u RH.

Bernadette Luketich-Sikaras, glavna tajnica/rizničarka HBZ-a, predstavila je gostujuću dirigenticu 52. festivala Omladinske kulturne federacije HBZ za 2018. – Mariju Krpan Kuren, po profesiji pravnicu, rođenu 1979. godine u iseljeničkoj obitelji. Roditelji su joj rodom iz Like, a doselili su se u grad Harrisburg, Pennsylvanija. Kuren je 1986. g. pristupila u Omladinski tamburaški zbor 'Sv. Lovro' u Steeltonu te u isto vrijeme pristupila i u najstariji hrvatski kolo klub 'Marian' u Sjedinjenim Državama. Školovala se na *Community Colleges* i na *Penn State University* u Harrisburghu. Diplomirala je smjer javnih državnih djelatnosti, a zatim i pravo na *Widener University*. Trenutno radi kao pravni savjetnik u *Piedmont avio kompaniji*, podružnici *American Airlines*. Godine 1998. postaje glazbena direktorica mladog ansambla i još uvijek obnaša tu funkciju. Samo četiri godine poslije osnovala je hrvatski folklorni ansambl 'Gemišt' s ciljem njegovanja hrvatskih narodnih pjesama i plesova. Ponosna je majka četvero djece, a najstariji sin Ante član je spomenutog ansambla 'Sv. Lovro'. Od najranije mladosti Marija Krpan Kuren pokazuje interes za hrvatskom tamburicom, plesom te s ponosom govori kako je prava Ličanka i ličko dijete.

Među mnogobrojnom publikom prisutni su bili i predsjednik UO Hrvatske matice iseljenika Milan Kovač te bivši ravnatelji Matice Ante Beljo i Nikola Jelinčić.

Puna Dvorana Lisinski dočekala je goste iz sjeverne Amerike

U nastavku programa uslijedio je prvi skupni nastup svih sudjelujućih zborova pod ravnanjem Marije Krpan Kuren, otpjevavši prvo skladbu *Jedna je Hrvatska*, zatim *Ličanka me majka rodi* te pjesmu *Hrvatska*. Bio je to veličanstven trenutak koji je popraćen velikim ovacijama i pljeskom.

Pozdravne govore održali su Donald Weakley, predsjednik Omladinske kulturne federacije HBZ-a, a u ime gradonačelnika Grada Zagreba Milana Bandića govorila je zamjenica gradonačelnika doc. dr. sc. Olivera Majić, u ime predsjednika Vlade RH Andreja Plenkovića govorio je Zvonko Milas, državni tajnik Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan RH, u ime suorganizatora kao glavni domaćin prigodnim govorom obratio se prof. Mijo Marić, ravnatelj Hrvatske matice iseljenika. Prisutnima su se obratili i W. Robert Kohorst, američki veleposlanik u Hrvatskoj i Edward W. Pazo, glavni predsjednik HBZ-a.

Među mnogobrojnom publikom prisutni su bili i predsjednik UO Hrvatske matice iseljenika Milan Kovač te bivši ravnatelji Matice Ante Beljo i Nikola Jelinčić. ■

Sedamnaest ansambala s 308 izvođača

U povodu 52. festivala iz Sjedinjenih Država u Hrvatsku je stiglo 1.222 gostiju od kojih je, uz dužnosnike HBZ-a i članove uprave Omladinske kulturne federacije HBZ-a te predsjednika Donalda Weaklyja, bilo 18 ansambala s 308 izvođača, 48 voditelja, članovi njihovih obitelji te ostali članovi i prijatelji HBZ-a. U prepunoj dvorani KD Lisinski uslijedili su nastupi ansambala prema već tradicionalnim pravilima KFM HBZ-a, utvrđenim redoslijedom i 12-minutnim nastupima.

Prvi su nastupili članovi ansambla ***American Croatian Waukegan Junior Tamburitzans*** (Waukegan, Illinois), pod ravnanjem glazbene direktorice Julie Hughes, koreografa Jasona Ottmanna te 16 članova ansambla, a u publici su navijali roditelji, odbornici organizacije, rođaci i prijatelji.

Jadran Beaver Valley Junior Tamburitzans (Aliquippa, Pennsylvania), drugi po redu ansambl, ponosno su predstavili Beaver Valley, područje jugozapadne Pennsylvanije. Jadran Junior Tamburica osnovana je 1957. godine pod pokroviteljstvom Hrvatskoga zabavnog i pjevačkog društva "Jadran" u gradu Aliquippi, u Pennsylvaniji. Godine 1995. u gradu New Brightonu osnovana je Beaver Valley Junior Tamburica. Ujedinili su se 2014. godine. Kažu da je glavni cilj ansambla očuvati kulturnu baštinu domovine Hrvatske i susjednih slavenskih država. Direktorice ansambla su Julia Knihnicky-Kordesich i Ashley Ellis-Spencer. U svibnju ove godine proslavili su 60. obljetnicu kulturnog djelovanja.

Treći su nastupili ***Sveti Lovro Junior Tamburitzans*** (Steelton, Pennsylvania), u 35. godini svojeg djelovanja, Omladinska skupina Sv. Lovro zastupa i predstavlja hrvatsko područje središnje Pennsylavanije gdje se čuva i njeguje našu prelijepa hrvatska kulturna baština. Sv. Lovro Junior Tamburica pod vodstvom je svoje bivše članice Marije Krpan Kuren i Ricka Vukmanića koji podučava plesove.

Hoosier Strings Junior Tamburitzans (Merrillville, Indiana), na čelu s glazbenim direktorom Johnom Pruzinom te njegovim pomoćnikom i koreografom Brandonom Miksichem i Daveom Strahonoskim, kao četvrti sudionici predstavili su svoju bogatu kulturnu baštinu u glazbi i plesovima. Zbor čine djeca uglavnom hrvatskog podrijetla iz okolice Karlovca, između 4. i 23. godine starosti.

Peti ansambl ***Sloboda Junior Tamburitzans*** (Chicago, Illinois) osnovani su u kasnim 1960-im godinama, ali zbog demografskih promjena ansambl je raspušten 2004. godine. Zahvaljujući mlađem naraštaju ansambl sada ima 18 studenata, potomaka obitelji, od kojih je osam bilo učlanjeno u bivšem ansamblu. Direktor ansambla je Joe Kirin, pomoćnica u sviranju je Ann-Marie Hosticka, a koreograf je Jenna Riccio.

St. George Junior Tamburitzans (Cokeburg, Pennsylvania) su šesti sudionici festivala i jedni od osnivača Omladinske kulturne federacije Hrvatske bratske zajednice. Omladinski tamburaški zbor Sv. Juraj, odsjeka 354 HBZ-a u Cokeburgu, Pennsylvanija, poznat je po razvijanju tamburaške glazbe, njezinoj raznoliko-

sti i vrsnoći. Ansambl je dobio ime po crkvi sv. Jurja u Zagorju Ogulinskom, u malom selu smještenom iznad grada Ogulina iz kojega potječu doseljenici iz pensilvanijskoga Cokeburga. Glazbeni voditelji ansambla su Marlene Luketich-Kochis i Dan Kochis, uz potporu Bernadette Luketich-Sikaras i Derek Hohn. Ova skupina izvodi pjesme i plesove iz svih krajeva Hrvatske u izvornoj koreografiji tijekom 20 godina pokojnog Ive Šuline iz Zagreba, bivšega člana hrvatskoga narodnog ansambla Lado. Na ovogodišnjem festivalu izvode pjesme i plesove iz Draganića u čast i zahvalnost pokojnoj Branki Čubrić iz Draganića koja im je pomogla u nabavi originalnih nošnji, glazbe i plesova koje danas izvode.

Sedmi ansambl - jedini iz Hrvatske – bio je ***KUD Sv. Juraj*** iz Zagorja Ogulinskog. KUD je osnovan 1992. godine na inicijativu prof. Ivana Puškarića i Mate Bertovića uz potporu mještana Zagorja. Društvo danas ima oko 85 aktivnih članova različite životne dobi koji djeluju u pet sekcija: izvornoj, folklornoj, tamburaškoj, dječjoj i sekciji rukotvorina. Pod vodstvom Vani Francetić, Maje Vuković i Matee Bertović djeluje dječja sekcija KUD-a 'Sv. Juraj' Zagorje koja ima 30-ak članova od 4 do 15 godina koji su podijeljeni u dvije dobne skupine te izvode izvorne pjesme i plesove Zagorja i Ogulina. Posebno su ponosni što njeguju stare običaje dječjih igara uz čuvanje blaga (stoke) na livadama. Na 52. tamburaškom festivalu mladeži HBZ-a nastupili su koreografijom pjesama i plesova ogulinskoga kraja 'Pitaju me od kud jesam mlada'.

Mirjana Piskulić, glavna organizatorica od strane domaćina - HMI-ja

Cleveland Junior Tamburitzans (Cleveland, Ohio) - 'Hrvatski ponos', tamburaška grupa mladih iz Clevelanda (*Cleveland Junior Tamburitza*, *Croatian Pride*), nastupila je kao osma po redu skupina, utemeljena je davne 1959. g., a 2009. g. proslavila je svoju 50. obljetnicu! Muzički direktor grupe je glazbenik Tom Salopek te koreografkinja i dirigentica Katarina Lukačević, bivša članica 'Ivana Gorana Kovačića', vodećega plesnog ansambla iz Hrvatske, prenosi svoje iskustvo poučavajući ples i plesnu koreografiju te pjevanje. Tomu i Katarini u radu s djecom redovito pomažu Bob Kushner i bivši članovi: Angie Vučić, Marko Paulić i Katarina Hrgić. Članovi ansambla vježbaju u Hrvatskome domu 'Kardinal Alojzije Stepinac' u Eastlakeu, Ohio. Grupa ima 90 članova, od pet do dvadeset i jedne godine starosti, a nastupali su u Kanadi, Chicagu, Steeltonu, Detroitu, Floridi i pojedinim gradovima Amerike.

Deveti ansambl je bio ***St. Anthony Junior Tamburitzans*** (Los Angeles, CA), prepoznatljiv kao skupina Sv. Ante Kolo Klub Croatia. Osnovali su je 1960. godine u srcu Los Angelesa pokojni Felix Diomitrovich i Josip Bachman. Ansambl predvodi koreograf Željko Jergan i glazbena direktorica Heidi Wohlfahrt-Granić. Njihovi plesači uče pjesme i plesove iz mnogih krajeva Hrvatske. Do sada su nastupali na pojedinim priredbama u SAD-u, Kanadi i Hrvatskoj. Katica Ban je predsjednica i direktorica Kolo grupe Hrvatske dječje škole sv. Ante. Učitelji tamburice su Maria Bašković, Nicole Nancy Pisar i Tomislav Čulina. Školu su 1965. godine osnovali Bosiljka Barač i Janko Šegarić s ciljem da djecu uče hrvatski jezik, pjevanje i plesanje. Organizacije djeluju u župnome centru hrvatske crkve sv. Ante u Los Angelesu, a povezane su s odsjecima 177 i 677 Hrvatske bratske zajednice. Na ovogodišnjem omladinskom festivalu HBZ-a ansambl izvodi pjesme i plesove iz zagrebačkog Prigorja u koreografiji Željka Jergana, dok je glazbu uskladio i snimio Jerry Grcevich.

Deseti je nastupio ***Folklorni ansambl Hrvatski tanac*** (Pittsburgh, Pennsylvania). Mladi ansambl osnovan je u rujnu 2001. sa željom da očuva bogatu hrvatsku baštinu za sve mlade naraštaje. Ansambl ima 17 članova u dobi od 5 do 17 godina starosti. Na ovogodišnjem festivalu u Zagrebu Tanac je zastupalo samo nekoliko članova te bivših maturanata iz omladinskog ansambla Duque-

sne. Ansambl je održao svoj prvi koncert u proljeće 2002., a početak sudjelovanja na festivalima Omladinske kulturne federacije Hrvatske bratske zajednice bio je na festivalu u Torontu. Artistički koreograf ansambla je Željko Jergan, plesove podučava Cathleen Čubelić, a glazbeni direktor je Susan Stafura.

Croatian Junior Tamburitzans (St. Louis, Missouri) jedanaesti su sudionici Festivala, a osnovani su davne 1935. g. kao kulturno društvo za Podmladak HBZ-a. Godine 1961. Ivan i Anna Lušičić ponovno su pokrenuli grupu koja aktivno djeluje već 57 godina. Ansambl je neovisno i neprofitno društvo, a novčana sredstva prikupljena su održavanjem pojedinih akcija i dobrovoljnih donacija. Glazbeni direktor je Daniel Lušičić stariji koji je 2015. godine bio gost dirigent omladinskog festivala HBZ-a, dok plesove podučavaju Linda Bilich Lušičić i Kathy Katich Zust, a pomoćnik je Dave Dopuch. Koncerti i probe održavaju se u dvorani hrvatske crkve sv. Josipa u gradu St. Louisu. U Tamburaškoj dvorani velikana uvedeni su i članovi obitelji Lušičić, njih četvero - Ivan stariji, Anna Lušičić, Ivan mlađi i Eleanora Lušičić Eaves. Susan Stafura izradila je bunjevačke narodne nošnje, a vlč. William Hritsk podučava plesove.

Dvanaesta skupina, ***Rankin Junior Tamburitzans*** (Rankin, Pennsylvania), utemeljena je 1959. godine kao kolo grupa, a pet godina poslije organizirani su satovi tamburice za studente. Tijekom svog djelovanja ansambl je nastupao na mnogobrojnim koncertima i lokalnim događajima kao što su dani Rankina, zatim ljetni festival Internacionalno selo u McKeesportu, Hrvatski dan u Kennywood parku, Folklorni festival u Pittsburghu te blagdanska priredba koja se održava u povijesnome centru "John Heinz" u Pittsburghu. Najveću čast ansambl je dobio kada je položio vijenac na Nacionalnom groblju Arlingtonu u Washingtonu. Ansambl također nastupa u pojedinim hrvatskim središtima diljem SAD-a i Kanade. Značajan nastup ansambl je imao 1998. g. kad su bili sudionici božićnog programa u Bijeloj kući. Godine 2004. i 2013. ansambl je sudjelovao na Festivalu mladih Kulturne federacije HBZ-a u Zagrebu. Glazbena voditeljica zbora je Gordon Mann, a koreograf je Bob Pollack, uz pomoć Julie Horgas. Na ovogodišnjem festivalu ansambl je predstavio pjesme i plesove iz sela Ražanca.

Okolitza Junior Tamburitzans (Pueblo, Colorado) nastupila je kao trinaesta skupina, a čine je mladi članovi ansambla pod skraćenim imenom "Okolica". Svoje probe održavaju u povijesnome predjelu grada Pueblo, Colorado, nedaleko od čeličane koja je ovdje privukla njihove pradjedove iz Hrvatske. Ansambl je osnovan 1975. godine u svrhu očuvanja i promicanja hrvatske kulturne

Svi voditelji ansambala sviraju pod ravnanjem Marije Krpan Kuren

Festival je završio nastupom glazbenih voditelja, koreografa i pomoćnih voditelja svih grupa pod vodstvom gostujuće dirigentice Marije Krpan Kuren.

baštine, a trenutačno ima 12 članova, u dobi od 5 do 18 godina. To su uglavnom djeca bivših članova ansambla. Mirjana Tupajić, njihova hrvatska savjetnica iz Korčule, sada živi u gradu Pueblu. Njezina pomoć i savjeti od neprocjenjive su vrijednosti. Na ovogodišnjem festivalu ansambl izvodi plesove iz Mirjanine lijepe Korčule. Glazbeni direktori 'Okolice' su Tessa Hanna, Lisa Shomaker i Mark Oreskovich, koreografkinja Linda Kopman i učitelj hrvatskoga jezika Steve Pavicich.

Četrnaesti ansambl bio je ***Seattle Junior Tamburitzans*** (Seattle, WA). Skupina je osnovana 1970. godine, a ovo je

šesti po redu posjet Hrvatskoj. Ansambl izvodi pjesme i plesove iz Zlarina i šibenskog otočja. Nastupaju pod ravnanjem koreografa i artističkog direktora Johna Morovicha, učiteljice plesa Joanne Morovich Abdo i glazbene direktorice Brende Longnercker-Huber. Za nošnje su odgovorne Sarah Schafer i Cathryn Morovich. Predsjednici ansambla su Shellie i John Posavatz, potpredsjednik je Hrvoje Benko, tajnica je Mikaela Berry, blagajnik John Mustach, a roditeljsku organizaciju zastupa Katie Hart.

Milwaukee Croatian Tamburitzans (Milwaukee, WI) tamburaška je skupina koja je petnaesta nastupila. Ove godine slave i 33. godišnjicu postojanja! Voditelji ansambla na ovome putovanju u Hrvatsku su Kristin Aasen, Heidi Spellman, Christy Ubl i Angie Dougherty. Potporu i pomoć pruža im glazbena emeritus direktorica Patsy Lukas. Njihovi učitelji za ovogodišnji festival pripremili su vrlo zanimljiv i uzbudljiv program iz područja Baranje. "Radujemo se našem susretu s mnogim našim prijateljima – tamburašima i vjerujemo da ćemo ovom prilikom sklopiti mnoga nova prijateljstva, posebno tijekom našeg putovanja po domovini Hrvatskoj."

Šesnaesta je nastupila skupina ***Happy Hearts Junior Tamburitzans*** (Youngstown, OH), osnovana u srpnju 1962. godine. Tamburaška skupina "Vesela srca" djeluje pod okriljem roditeljske organizacije u svrhu čuvanja i promicanja hrvatske kulturne baštine izvođenjem hrvatskih pjesama i plesova. Glazbena voditeljica je Julie Stone, a učiteljica plesa Julana Mikusevich Bowman. "Mi se njima ponosimo jer su kao bivši članovi zbora sada preuzeli novu odgovornost da naše mlade podučavaju sviranju na tamburici te pjevanju i plesanju uz hrvatsku narodnu glazbu. Upravo zbog zalaganja takvih pojedinaca te naše roditeljske organizacije i naših prijatelja uspijevamo uspješno djelovati već 56 godina. Zahvaljujemo našim obiteljima, prijateljima, društvu "Sv. Juraj" – odsjek 66 HBZ-a i hrvatskoj crkvi sv. Petra i Pavla na stalnoj i nesebičnoj pomoći. Ovo će za mnogu našu djecu biti prvi posjet domovini predaka." Njihovi studenti

The 52nd CFU Junior Tamburitza Festival

The 52nd Junior Tamburitza Festival of the Croatian Fraternal Union of America was staged in Zagreb on the 29th and 30th of June. The festival opened with a welcome concert for the CFU at Lisinski concert hall, featuring performances by Filip Novosel and Tihomir Hojsek's two-man band Bow vs Plectrum, the Dr Ivan Ivančan Zagreb Folklore Ensemble and *prima* soloist Marko Martinović. The following day saw the formal opening of the event with a blessing and greetings from Roman Catholic Bishop Juraj Jezerinac, welcome speeches and the performances of eighteen ensembles. The festival, traditionally organised in Zagreb by host organisation the Croatian Heritage Foundation, saw 1,222 guests arrive from the United States of America, including the officers of the CFU, the Junior Cultural Federation leadership, 308 performers, 48 group leaders, family members and other members and friend of the CFU. The seventeen participating ensembles include one from Canada and one from Croatia. The guest conductor for this year's festival was Marija Krpan Kuren. A tamburitza Catholic mass was staged at Zagreb's cathedral on Sunday, the 1st of July, with the mass celebrated by Auxiliary Bishop Mijo Gorski. The afternoon saw a picnic for participants at the Bunčić Klet rural restaurant and excursion site in Dugo Selo. The 52nd Junior Tamburitza Festival of the Croatian Fraternal Union of America was held under the high patronage of Croatian President Kolinda Grabar-Kitarović.

do sada su uspješno nastupali diljem sjevernoistočne savezne države Ohio i zapadne Pennsylvanije, a održali su i nekoliko turneja po Hrvatskoj godine 1973., 1976., 1980., 2000., 2004. i 2013.

Detroit Star Junior Tamburitzans (Detroit, MI), sedamnaesti ansambl, osnovan je u ranim 70-im, ali njihova povijest zapravo je počela 1954. kada je majčinski klub društva "Zora", odsjek 351 HBZ-a, počeo s podučavanjem djece u plesanju kola. U to vrijeme mnoge hrvatske obitelji živjele su u okolici tadašnjega odsjeka Hrvatskoga doma na istočnoj strani grada Detroita. Mnoge vjerne obitelji potječu iz šire okolice Detroita tako da neke putuju više od pedeset milja na tjedne probe koje se održavaju u novome Američko-hrvatskom domu u mjestu Warrenu, Michigan. Iako je ansambl bio u Hrvatskoj i prije, ovo je prvi put nakon više godina da sudjeluju na Omladinskome kulturnom festivalu HBZ-a izvan Sjeverne Amerike. Koreograf i instruktor kola je Steve Talan. Iskusnije članove u sviranju podučava Anne Marie Domšić, a početnike u sviranju podučava Catherine Boley.

I zadnji, 18. nastup, zaključio je ansambl ***American Zagreb Junior Tamburitzans*** (Cleveland, OH) koji ove godine ponosno slavi 61. godišnjicu postojanja. Ansambl je jedan od pet omladinskih skupina koje su u početku osnovale Omladinsku kulturnu federaciju Hrvatske bratske zajednice. Ansambl ima 60 članova. Glazbeni voditelj je Thomas Salopek, bivši član ansambla, koreografkinja je Debbie Jennings Faraguna, također bivša članica, pjevanje i plesanje podučava Marija Jamsek, plesna instruktorica je Sandy Kauzlarić, pomoćnica u pjevanju i plesanju je Ariana Košta, bivša članica ansambla i plesna instruktorica je Lindsay Heckman, također bivša članica ansambla. "Naši strastveni učitelji rade predano kako bi djeci prenijeli svoje znanje. Ansambl ne bi mogao dočekati 61. godinu bez naših vrijednih roditelja, naših članova uprave i naših podupiratelja. Čestitamo našim starijim studentima, a to su Karlo Anić, Cole Fallon, Gina Kučmanić, Quinn Thornhill i Dominic Woods."

Festival je završio nastupom glazbenih voditelja, koreografa i pomoćnih voditelja svih grupa pod vodstvom gostujuće dirigentice Marije Krpan Kuren s izvedbama: *Oj ti vilo, vilo Velebita, Lira koračnica* i *Croatia*. ■

Tamburaška misa u zagrebačkoj katedrali i zajednički piknik

U nedjelju 1. srpnja svi izvođači Festivala i njihovi pratitelji iz Amerike sudjelovali su u tamburaškoj svetoj misi koju je u zagrebačkoj katedrali Uznesenja Blažene Djevice Marije i svetih Stjepana i Ladislava služio uzoriti pomoćni biskup Mijo Gorski, a u koncelebraciji je bio prijatelj Hrvatske bratske zajednice vlč. Pierre Falkenhan iz Pittsburgha. Misi su nazočili, uz ravnatelja Hrvatske matice iseljenika Miju Marića, glavni predsjednik Hrvatske bratske zajednice Edward W. Pazo i dopredsjednik Franjo Bertović te glavna rizničarka Bernadette Luketich-Sikaras. Nakon mise sudionici Festivala pomolili su se i položili cvijeće na grobove bl. Alojzija kardinala Stepinca i sluge Božjega kardinala Franje Kuharića. U popodnevni satima istoga dana svi su izvođači i domaćini uživali na zajedničkom izletu u Bunčić kleti u Dugom Selu.

Misu je predvodio pomoćni biskup zagrebački Mijo Gorski

Misno slavlje je svojom glazbenom pratnjom uveličao HBZ-ovi tamburaški zbor

Poštovani sudionici Festivala, dragi prijatelji!

Izražavam veliko zadovoljstvo što Hrvatska matica iseljenika ima čast biti domaćin 52. omladinskoga tamburaškog festivala Kulturne federacije Hrvatske bratske zajednice Amerike, koji se u našoj zajedničkoj organizaciji sedmi put održava u Zagrebu. Ova značajna kulturna suradnja započela je na poticaj legendarnoga lidera američkih Hrvata, Bernarda M. Luketicha, u ljeto 1976., prenoseći tako mladim ljudima, potomcima četvrte i pete generacije naših iseljenika, vrijednosti hrvatske tradicijske kulture i jezika.

Kulturna federacija Hrvatske bratske zajednice, koja okuplja mnogobrojne tamburaške zborove i folklorne plesne ansamble, istinski je promicatelj svekolikoga hrvatskog identiteta diljem sjevernoameričkoga kontinenta. Pokrenut prije više od pedeset godina, festival tamburice i folklora razvio se u najmasovniji kulturni pokret mladih Amerikanaca našega podrijetla, čuvajući i razvijajući etnološko blago hrvatskoga naroda u gostoljubivom okružju multietničkih metropolitanskih područja najrazvijenije zemlje svijeta.

U zajedništvu naših dviju institucija ova kulturna suradnja gostujućih festivala jamči ostvarenje višestrukih ciljeva. S jedne strane hrvatska iseljenička mladež bolje upoznaje autentične kulturno-povijesne znamenitosti i nematerijalnu baštinu zemlje svojih predaka, a s druge strane domaća kulturna javnost ima priliku na izravan način vidjeti vaša bogata postignuća u umjetničkim koreografijama scenske primjene folklora, kao i glazbena ostvarenja koja s velikom ljubavlju izvodite u svojoj novoj domovini.

Neka vam ovaj festival u Zagrebu bude trajno nadahnuće u daljnjem životu i radu kako bi u što većem broju, uz vrijednosti američkog društva, nastavili ustrajno njegovati hrvatski jezik, kulturu i običaje vlastitoga naroda u svojim obiteljima.

Matica vas najsrdačnije poziva u Lijepu Našu da zajedničkim programima iz svih područja ljudske djelatnosti ustrajemo na izgradnji suvremenoga hrvatskog zajedništva na dobrobit svih s kojima, kao narod s višestoljetnom iseljeničkom tradicijom, dijelimo plemenite ljudske vrijednosti.

U ime Hrvatske matice iseljenika i svoje osobno ime svim sudionicima 52. omladinskoga tamburaškog festivala HBZ-a želim uspješan nastup na ovome festivalu!

Mijo Marić, prof., ravnatelj Hrvatske matice iseljenika

Dear festival participants, dear friends!

I wish to express my great satisfaction that the Croatian Heritage Foundation has the honor of hosting the 52nd Annual Junior Cultural Federation Tamburitza Festival of the Croatian Fraternal Union, an event that is being held in Zagreb for the seventh time under our joint organization. This significant cultural cooperation began in 1976 at the initiative of legendary American-Croatian leader Bernard M. Luketich, passing on the values of Croatian traditional culture and our language to the young people of the fourth and fifth generation of descendants of our emigrants.

The Cultural Federation of the Croatian Fraternal Union, which gathers numerous tamburitza ensembles and folklore dance ensembles, is a true promoter of the fullness of the Croatian identity across the North American continent. Launched over fifty years ago, this festival of tamburitza and folklore has grown into the largest cultural movement among young Americans of Croatian heritage, nurturing and developing the ethnological wealth of the Croatian people in the hospitable setting of the multiethnic and metropolitan areas of the world's most developed country.

With the shared efforts of our two organizations this cultural cooperation of visiting festivals guarantees the achievement of multiple objectives. On the one hand Croatian youth abroad has an opportunity to better acquaint themselves with the authentic cultural and historical points of interest and the intangible heritage of the land of their ancestors, and, on the other hand, the domestic culture scene is richer for the opportunity to directly experience your wealth of achievements in the artistic choreography of on-stage folklore productions and the music you so lovingly nurture in your new homeland.

May this festival in Zagreb be a lasting inspiration in the years to come, in your lives and in your work, growing the breadth of a community that continues to steadfastly nurture in our families both the values of American society and the Croatian language, its culture and the customs of our people.

The Croatian Heritage Foundation most cordially invites you to *Our Beautiful Homeland* so that we may, through shared programs in all areas of human activity, persevere in building modern Croatian unity to the benefit of all those with which we, as a nation with an emigrant tradition of many centuries, share noble human values.

On behalf of the Croatian Heritage Foundation and on my own behalf I wish all the participants of the CFU's 52nd Junior Cultural Federation Tamburitza Festival great success!

Mijo Marić, Director Croatian Heritage Foundation

Veliki sin ogulinskoga kraja

Glavni predsjednik HBZ-a Edward W. Pazo nazvao je čin otkrića biste Bernardu Luketichu velikim danom za građane Ogulina jer su odali priznanje svome sinu, koji je bio i ostao veliki čovjek, što vidimo i danas

Tekst/foto: **Zvonko Ranogajec**

U ponedjeljak, 2. srpnja, u Zagorju Ogulinskom u područnoj školi Prve osnovne škole Ogulin, koja od ove godine nosi ime Bernarda M. Luketicha, održana je velika svečanost na kojoj je otkrivena bista legendarnoga predsjednika Hrvatske bratske zajednice Bernarda Luketicha, čiji otac je rođen u spomenutome selu nedaleko od Ogulina. Svečanost je okupila više od stotinu članova Hrvatske bratske zajednice iz SAD-a i Kanade na čelu s čelništvom ove organizacije, glavnim predsjednikom Edwardom W. Pazom, glavnim potpredsjednikom Franjom Bertovićem i glavnom tajnicom i blagajnicom, ujedno kćerkom pokojnoga predsjednika Bernarda Luketicha, Bernardette Luketich Sikaras. Uz članove HBZ-a iz Sjeverne Amerike, na svečanosti otkrivanja biste nazočili su predsjednik županijske skupštine Karlovačke županije Ivan Vučić, inače višegodišnji bivši predsjednik Odsjeka HBZ-a 2001 Ogulin, gradonačelnik Ogulina Dalibor Domitrović sa zamjenicima, zamjenik ravnatelja Hrvatske matice iseljenika Ivan Tepeš, tajnica HMI-ja Diana Mašala-Perković, predsjednik Odsjeka HBZ 2001 Ivica Francetić, ravnatelj Prve osnovne škole Ogulin Zvonko Ranogajec, voditeljica Područne škole Zagorje Dinka Mališ, kao i župnik Zagorja i ogulinski dekan dr. Željko Blagus. Upravo je od ogulinskog Odsjeka HBZ-a niknula ideja da škola dobije ime po uglednome Zagorcu, kao i da se u zgradi osnovne škole postavi bista predsjednika emeritusa Bernarda Luketicha.

Unici Bernarda Luketich pored njegove biste

Svečanost je okupila više od stotinu članova Hrvatske bratske zajednice iz SAD-a i Kanade na čelu s čelništvom ove organizacije.

Kulturno-umjetnički program održan je na školskom igralištu škole, a izveli su ga učenici škole kao i KUD Sveti Juraj iz Zagorja. Predsjednik lokalnog Odsjeka HBZ-a Ivica Francetić u svome obraćanju istaknuo je kako je ponosan što je Bernard Luketich iz ogulinskoga kraja te što je stalno vodio brigu o svojoj drugoj domovini Hrvatskoj te joj pomagao kada je bilo najteže, za vrijeme Domovinskoga rata.

Ivan Vučić, koji je kao predsjednik ogulinskoga Odsjeka HBZ-a više puta boravio u posjetu Bernardu u Pittsburghu, istaknuo je da je povijest iseljene Hrvatske nezamisliva bez djelovanja HBZ-a, kao i njezine suradnje s domovinskom Hrvatskom, u čemu je najveća uloga njezina najdugovječnijeg predsjednika Bernarda Luketicha. Zatim se skupu obratila kćer pokojnoga Bernarda, Bernardette Luketich Sikaras. Ona je istaknula veliko zadovoljstvo što je prisutna na svečanom slavlju u čast njezina oca koji se oduvijek ponosio svojim korijenima, gdje mu je rođen otac Ivan. U znak zahvalnosti donirala je Područnu osnovnu školu Bernarda M. Luketicha i župu sv. Jurja u Zagorju Ogulinskome.

Glavni predsjednik HBZ-a Edward W. Pazo nazvao je čin otkrića biste Bernardu Luketichu velikim danom za građane Ogulina jer su odali priznanje svome sinu, koji je bio i ostao veliki čovjek, što vidimo i danas. O životu Bernarda Luketicha iscrpno je na kraju govorila voditeljica škole Dinka Mališ, dok je ravnatelj Prve osnovne škole Ogulin na početku svečanosti podsjetio na dugu povijest školstva u Zagorju, koja ima i najstariju školsku zgradu u Karlovačkoj županiji.

Konačno, bistu Bernarda Luketicha svečano su u predvorju škole otkrili njegovi unuci Derek Hohn i Marko Kochis. ■

Matičin vremeplov

Pronašli smo u Matici za mjesece **srpanj** godine...

Priprema: Hrvoje Salopek

KANSAS CITY U KARLOVCU

Prvi gosti ovogodišnjeg ljeta došli su nam iz Kansas Cityja u SAD, grada u kojem se tijekom više stoljeća razvila brojna naseobina naših doseljenika iz okolice Karlovca. Stoga su mladi članovi ansambla »St. John's Tamburitzans« (1) svoje prve koncerte održali upravo u zavičaju roditelja i djedova — u karlovačkom kraju.

S njima su u Karlovac doputovali i nekolicina gradskih vijećnika Kansas Cityja koji su ovdje prisustvovali svečanosti bratimljenja ova dva grada. Izaslanik gradonačelnika Kansas Cityja Loren Taylor i predsjednik Skupštine općine Karlovac Ivica Vukelić tom su prilikom razmijenili prigodne darove (2), a zatim su potpisali posebnu povelju o bratimljenju Kansas Cityja i Karlovca (4).

Istovremeno je u karlovačkom Zorin domu otvorena izložba američke slikarice hrvatskoga podrijetla Maryanne Grisnik iz Kansas Cityja (3). Njene slike približile su nam svakidašnji život i običaje naših iseljenika, poput ove koja prikazuje Jagodno brdo (5) — dio grada u kojem je središte hrvatske naseobine u Kansas Cityju. (ng)

Snimio: NENAD GOL

1977. Karlovac je posjetila veća skupina Hrvata iz Kansas Cityja. Većina naših ljudi ondje potječe upravo iz karlovačkoga kraja. Tom prigodom potpisana je povelja o bratimljenju oba grada te otvorena izložba hrvatske slikarice Marijane Grišnik koja svojim slikama nastoji dočarati nekadašnji život hrvatske zajednice u tome američkom gradu.

50 godina matice iseljenika

Pola stoljeća prijateljstva bez granica

Željka Lešić

Pod visokim pokroviteljstvom predsjednika Republike Hrvatske Stjepana Mesića, u zagrebačkoj Koncertnoj dvorani »Vatroslav Lisinski« 29. lipnja je obilježena 50. obljetnica Hrvatske matice iseljenika.

U prepunoj dvorani na rodendanskom slavlju uz visoke državne dužnosnike: predsjednika Stjepana Mesića, potpredsjednicu Vlade Željku Antunović, zamjenika predsjednika Vlade dr. Gorana Granića, zagrebačkog gradonačelnika Milana Bandića, predstavnike Katoličke crkve i drugih vjerskih zajednica, predstavnike političkih stranaka, te udruga i ustanova iz cijelog svijeta koji godinama surađuju s Maticom, te uz predstavnike diplomatskog zbora u RH, svečanom koncertu nazočili su i mnogobrojni iseljenici i povratnici iz cijelog svijeta. Ne bez ponosa se može istaknuti kako su članovi Počasnog odbora ove obljetnice ljudi koji uživaju ugled u domovini i u zemljama u kojima žive i rade, a cinili su ga: Bernard M. Luketich, Luka Budak, Josip Crnko, dr. Josip Torbar, msgr. Vladimir Stanković, Ante Dabro, Ivan Müller, Mate Kliković, Carmen Vrljičak, dr. Neven Šimac, Neven Živković, dr. Ante Sekulić, Damir Murković, dr. Marc Gjidara i Miso Hepp.

Svečani koncert započeo je pjevanjem hrvatske himne u izvedbi Ansambla "Lado", nakon čega je uslijedio pozdravni govor ravnatelja Matice Borisa Maruna.

- Matica je od osnutka do danas ostvarila brojna zadaća i, često, ozbiljnih prepreka ustrajno radila na povezivanju ljudi u domovini s onima u inozemstvu. I naši budući napori bit će usmjereni na to da se svima onima koji žele dobro Hrvatskoj omogući nesmetani rad, da Hrvatska uistinu bude radosno sastajalište svih svojih sinova - kazao je Maruna.

Nakon toga, nazočnima se obratio predsjednik Republike Stjepan Mesić.

- Početkom prošlog stoljeća Hrvatska je, kao i mnoge druge manje zemlje bila izložena velikom odljevu stanovništva zbog loših ekonomskih i političkih prilika, pod sjetio je Mesić i nastavio život u tudini, težak rad, odvojenost od obitelji, nostalgično sjećanja na domovinu, nada u povratak, vjera u mogućnost slobodne i samostalne Hrvatske, obilježila su generacije naših

2001. Hrvatska matica iseljenika proslavila je u Koncertnoj dvorani Lisinski svoju 50. obljetnicu kojoj je nazočio i pokrovitelj svečanosti, tadašnji predsjednik Stjepan Mesić. Tom prigodom prikazan je i dokumentarni film Hrvoja Juvančića o HMI-ju.

1986. Na naslovnici Matice prikazana je fotografija s mimohoda folklornih grupa 20. festivala omladinske kulturne federacije Hrvatske bratske zajednice iz Amerike koji je prolazio središtem Zagreba.

Brzo, lako i zanimljivo ovladajte temeljima hrvatskoga jezika učite kada želite i gdje želite

A fast, easy and interesting way to learn the basics of Croatian. Learn when and where you want.

Sveučilište u Zagrebu

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA

srce

HIT-1

Prvi sveučilišni on-line tečaj hrvatskoga kao drugoga i stranoga jezika

The first on-line course of Croatian as second and foreign language

Jesenski semestar / *Autumn semester*
10. rujna - 2. prosinca 2018. (prijave do 1. rujna)
September 10 – Decebmer 2, 2018 (registration until September 1)

Proljetni semestar / *Spring semester*
4. ožujka - 26. svibnja 2019. (prijave do 22. veljače)
March 5 – May 26, 2019 (registration until February 22)

Jesenski semestar / *Autumn semester*
9. rujna - 1. prosinca 2019. (prijave do 2. rujna)
September 9 – Decebmer 1, 2019 (registration until September 2)

- **7 nastavnih cjelina u sustavu MoD (utemeljen na Moodlu)**
- **150 nastavnih aktivnosti**
- **24 sata online nastave u živo**
- **iskusni lektori, stručnjaci za hrvatski kao ini jezik**
- **interaktivan, komunikacijski i individualiziran pristup učenju jezika**

- *7 learning units in the Moodle-based e-learning system*
- *150 learning activities*
- *24 hours of real-time communication online*
- *experienced language instructors, specialists in Croatian as L2*
- *an interactive, communicative and individual approach to language learning*

Pogledajte videopriloge o tečaju na mrežnoj stranici
Look at videos about the course at web page
www.matis.hr

Obavijesti i upisi
additional information and enrollment:
ecroatian@gmail.com

Piše: **dr. fra Šimun Šito Ćorić, Švicarska (sito.coric@gmx.net)**

Nikada u povijesti ni jedan događaj u hrvatskome narodu ni u ovome dijelu Europe nije privukao toliku pažnju cijeloga planeta kao ovaj u Međugorju. Kako ovi događaji u mnogočemu spadaju u duhovnu sferu i nedostupni su egzaktnim znanstvenim istraživanjima, ljudi koji vjeruju samo u materijalni princip svijeta ne drže osobito do njih. Međutim, činjenice i vrednote koje su vezane uz njih ne može se lako zaobići. Međugorje se nalazi na 43. paraleli kao i Asiz, a postalo je svjetska duhovna pozornica i živi kao religijski i civilizacijski fenomen, kao stalni poziv na kulturu življenja u ovome siromaštvom, ratovima i atomskim opasnostima opterećenom svijetu. Svojom temeljnom porukom upozorava nas da je svim ljudima, bez obzira na to tko su, kakvi su i od kuda su, potrebno živjeti u ljubavi i miru, međusobno jedni drugima rane vidati i ovaj svijet zajednički dobrotom obogaćivati.

DUHOVNI CENTAR SVIJETA

A sve je počelo sa šestero djece jedne srijede oko 17 sati, točnije 24. lipnja 1981. A onda je nastupilo žestoko protivljenje komunističkih vlasti i milicije, zabrane dolaska narodu na mjesto ukazanja, odvođenja i zastrašivanja vjernika i

Svjetski fenomen hrvatsko-vatikanske župe Međugorje

Međugorje se nalazi na 43. paraleli kao i Asiz, a postalo je svjetska duhovna pozornica i živi kao religijski i civilizacijski fenomen, kao stalni poziv na kulturu življenja u ovome siromaštvom, ratovima i atomskim opasnostima opterećenom svijetu

vidjelaca, zatvaranje, mučenje i osuda međugorskog župnika fra Joze na tri i pol godine zatvora jer nije htio potpisati da je on "izmislio Gospu u Međugorju". Mjesni biskup u početku je branio istinoljubivost djece vidjelaca, a kasnije ni on ni njegov nasljednik nisu prihvaćali istinitost ukazanja.

NADAHNUĆE GOSPINIM PORUKAMA

Nasuprot njima, sveti papa Ivan Pavao II. opisao je Međugorje kao novi duhovni centar svijeta u nastajanju. Kongregacija za nauk vjere u Rimu sa svojim proučavanjima posvećuje najveću pozornost ovome fenomenu.

Plodovi fenomena Međugorje ne mogu se nikako previdjeti. Tisuće i tisuće ljudi sa svih strana svijeta hrli u Međugorje tako da je u Međugorju svaki dan nedjelja, a svake godine tu dođe više od dva milijuna ljudi. Međugorski fenomen stvara po svijetu pokrete i zajednice molitve, donosi obraćenja i stotine medicinski neobjašnjivih i potvrđenih ozdravljenja kao nigdje u svijetu.

Ni o jednome novijem događaju u krilu kršćanstva nema toliko radio-televizijskih i filmskih priloga, nepregledno mnoštvo knjiga, brošura, studija, revija i drugih pisanih priloga na tolikim jezicima. Tu se redaju zdravi i bolesni, bogati i siromašni, sve vrsta zanimanja, od znanstvenika, umjetnika i političara do ratara i ribara. I tu većina sabrano moli, ispovijeda se, nalazi rasterećenje u svojim teškoćama i potporu u svojim životnim planovima. Uz to, na području Međugorja, nadahnute Gospinim porukama, niknule su tolike karitativne ustanove, od ustanova za napuštenu, djecu ili prognane žene do lječilišta za ovisnike od droge i fonda za školovanje siromašnih, a talentiranih studenata. Pod utjecajem ovih događanja tu se toliko ljudi odlučilo vratiti praktičnoj vjeri i općeljudskim vrednotama, a stotine mladića i djevojaka do sada je upravo u Međugorju odlučilo postati svećenicima, odnosno časnim sestrama i drugim crkvenim službenicima.

Za 37. obljetnicu međugorskoga fenomena Sveta Stolica preuzela je upravu župe Međugorje te imenovala svoga apostolskog vizitatora i biskupa mons. Henryka Hosera.

Apsolutno ni s čim ljudskim ne mogu se objasniti toliki plodovi fenomena Međugorje, a Isusova majka, tvrde vidjeoci, aktualizira ono što je u Bibliji: mir, obraćenje, molitva, post i djelotvorna vjera. Bilo je puno znakova da je Gospa u Međugorju po jednoj tajni navijestila pad komunizma u Europi, kao što je u jednoj tajni pri ukazanjima u Fatimi navijestila dolazak toga zla iz Rusije. Znakovita je i ova činjenica. Prva općina u jugoslavenskoj komunističkoj državi u kojoj je raspuštena, izbrisana Komunistička partija jest upravo ona kojoj pripada Međugorje, općina Čitluk.

RAZDOBLJE 'SUMNJIČAVOSTI'

I sada za 37. obljetnicu međugorskoga fenomena dočekali smo da je Sveta Stolica i službeno otvorila to svjetsko svetište i preuzela upravu župe Međugorje. U tu je svrhu izuzela župu Međugorje iz jurisdikcije mostarskoga biskupa, a imenovala svoga apostolskog vizitatora i biskupa mons. Henryka Hosera. On se ovih dana doselio u Međugorje da zajedno s tamošnjim franjevcima još bolje povede i organizira duhovni život za hodočasnike koji pristižu sa svih kontinenata. Time ne završava samo razdoblje "sumnjičavosti prema međugorskom fenomenu", nego i započinje nova era Međugorja. Na ovaj način Sveta Stolica ciljano pozicionira ovaj božanski fenomen u srcu našega naroda - među vodeća duhovna središta u svijetu te cijeli svijet poziva da se okrijepe njegovim blagoslovima. To će nam kao narodu i kršćanima zasigurno biti još jači poticaj za rast i napredak na svakome, a posebice na duhovnom polju! Nama je kao narodu, ali i kao cijelome vjerničkom svijetu djelotvorno reći "Amen" ili kao što su tu svetu riječ-cu Dubrovčani preveli na hrvatski: Tako budi! ■

Multimedijski vodič Srednje Dalmacije

Internetski mobilni *Vodič Srednje Dalmacije* obuhvaća sedamdeset i šest kulturnih središta (Split, Makarsku, Trogir, Hvar, Brač, Vis, Šoltu...) sa stotinama turističkih atrakcija, prijedloga za sjajan provod i kreativan odmor. Jednim klikom saznajete gdje ukusno jesti i odsjesti. *Klikni – Idem doma* i otkrijte na zaslonu vašega pametnoga telefona sve na jednome mjestu: prirodno i kulturno bogatstvo Srednje Dalmacije, čarobne restorane smještene u sunčanim krajobrazima zavičaja svojih predaka ili u mirnim uvalama Jadranskog mora. Istražite ekološke oaze Mediterana uz biciklističke staze i kulturno-povijesne rute kontinentalnih dijelova hrvatskoga dijela dinarskoga gorja. Fascinantan je to komadić raja s tisućljetnom kulturnom baštinom, protkan čestitošću neumornih ljudi, ribara i težaka, umjetnika i znanstvenika, sportaša... Skinite vodič na ovoj poveznici: https://www.dalmatia.hr/hr/multimedija/mobilna-aplikacija-vodic-srednje-dalmacije

Internetska aplikacija razvijena je za potrebe Turističke zajednice Splitsko-dalmatinske županije. Ažurno se dopunjava novim vijestima, dok su sve servisne informacije pregledno izložene uz prateće detaljne interaktivne karte dalmatinskih gradova. Aplikacija sadrži mnogobrojne telefonske brojeve te savjete za lokalna putovanja. Pruža izravan kontakt s hotelima i privatnim smještajem. Ima pretraživač prijedloga koji pomaže korisniku odabrati što će raditi, a tu je i ponuda za rafting, kayaking i slično. Aplikacija je dostupna na *App Store, Google Play* i *Nokia Store* operativnome servisu te se može koristiti kada mobilni uređaj nije povezan internetskom vezom. Aplikacija se može preuzeti potpuno besplatno.

Ultra Europe na Mreži

Festival Ultra Europe privlači mlade iz 140 zemalja svijeta

Piše: **Vesna Kukavica**

Ovih dana na Mreži se stječe dojam da svi putevi vode u Split, gdje se na Poljudu od 6. do 8. srpnja održava magični festival elektroničke glazbe *Ultra Europe*. Taj festival u Split privlači u jeku turističke sezone posjetitelje iz 140 zemalja, među kojima su i zemlje u kojima žive mnogobrojni hrvatski iseljenici s udaljenih kontinenata. Tvrtka *MPG Live* Josipa Joa Bašića iz Kanade ekskluzivni je promotor ovoga festivala u našim krajevima. Taj ugledni predsjednik Kanadsko-hrvatske poslovne mreže iz Toronta, s višegodišnjom zagrebačkom adresom, poduzetničkim duhom osvaja vrhunce kreativne industrije u Hrvatskoj, a posebno organizacijom festivala elektroničke glazbe *Ultra Europe* u srcu Dalmacije. Izborivši se prije šest godina za licenciju od *Ultra World Widea (UWW),* Bašić u dalmatinske blagajne prosječno godišnje usmjerava vrtoglavih pola milijarde eura dok Splitom za tjedan dana *Ultre* prodefilira više od 150.000 posjetitelja, upisavši ga na kartu globalnih *top destinacija*.

Zaslon virtualnog vodiča Srednje Dalmacije

Josip Joe Bašić, glavni organizator Ultra Europe

"Ultra Europe ostvaruje više od milijardu impresija godišnje na društvenim mrežama i ne znam koji drugi događaj bi Hrvatska mogla organizirati a da postignemo ovakav efekt. Uz to, ovim smo se festivalom uspjeli jako dobro afirmirati među mladima, a riječ je o populaciji koju je najteže privući. Mladima nije važna obična reklama, oni idu tamo gdje je njima izazovno, a festival *Ultra* je posljednjih nekoliko godina proglašen najboljim festivalom na svijetu", pohvalio se Matičinim novinarima glavni organizator Ultre Josip Joe Bašić.

Jedinstvena kombinacija vrhunskoga glazbenog i turističkog iskustva, festival *Ultra Europe* ne prestaje privlačiti pozornost mnogobrojnih obožavatelja iz cijeloga svijeta. Joe Bašić nepogrešivo je prognozirao kako će Split nakon par godina *Ultra Europe Music* festivala biti veliko svjetsko turističko središte mladih, što prema njegovu mišljenju - zaslužuje to tisućljetno *srce* Mediterana. Od svoga premijernog izdanja u Hrvatskoj 2013. godine, festival stalno raste u kvaliteti i broju obožavatelja. Ulaznice za šesti festival mogu se kupiti uz pomoć sustava *Ticketshop* (https://www.ticketshop.hr/hr/e/ultra-europe-2018/1764/).

Klikni – Idem doma! Do Poljuda i pozornica Ultre odvest će te Splitski virtualni vodič (*Split City Guide*) koji je besplatno dostupan na hrvatskom, engleskom, talijanskom i njemačkom jeziku na *App Store* i *Google Play* (http://split.gg/ultra-europe-survival-guide/). ■

Tisućljetni Split domaćin je Ultra Europe šest godina

Ultra Europe on the Web

The impression one gets on the Web these days is that all roads lead to Split, where the enthralling Ultra Europe electronic music festival is to be staged at Poljud stadium from the 6th to 8th of July. The festival draws visitors to Split from one hundred forty countries at the height of the tourism season, including many members of the Croatian diaspora communities on distant continents. Canadian native and well-known enterpriser Josip Joe Bašić's MPG Live company is the exclusive promoter of this festival. Joe, for many years a resident of Zagreb, formerly of Toronto, Canada, also serves as the president of the Canadian-Croatian Business Network. His enterprising spirit has reached the pinnacle of the creative industry in Croatia, especially as the organiser of the Ultra Europe electronic music festival in the heart of Croatia's southern Dalmatia region. Born in 1971 to a family of migrant workers from the Lika region in central Croatia that relocated to Toronto in the 1960s, he earned a degree in marketing in Canada at the prestigious Ivey Business School at Western University. Having clinched the licence six years ago from Ultra World Wide, Bašić's efforts funnel a dizzying average of a half billion euro into cash registers in Dalmatia every year, with Split visited by over 150 thousand people during the week-long Ultra festival, putting it high up on the map of global destinations.

"Ultra Europe sees over a billion impressions every year on social networks and I don't know of any other event that Croatia could organise that would achieve this effect. Through this festival we have also succeeded in winning excellent affirmation among youth, the population that is hardest to attract. The usual advertisements are not of interest to young people—they go where they see something exciting, and the Ultra festival has, over the past few years, been declared the best festival in the world," beaming Ultra head organiser Bašić told Matica magazine. A unique combination of a top music and tourism experience, the Ultra Europe festival continues to attract the attention of fans from around the world. An appearance at the cutting edge main stage at Poljud stadium is the dream of numerous performers on the global electronic music scene. Joe Bašić has unmistakably foreseen that Split would, after a few years of the Ultra Europe Music festival, become a major global tourism hub for youth, which—in his opinion—this millennia-old heart of the Mediterranean deserves. From its debut in Croatia in 2013 the festival has continued to grow in quality and the number of fans. Tickets are available through the Ticketshop system (https://www.ticketshop.hr/hr/e/ultra-europe-2018/1764/. Click – Going home!

Hrvatska matica iseljenika
u suradnji
s **Hrvatskom školom Boston**
i **Zakladom hrvatskih studija iz Sydneyja**

organizira natječaj

IGRAČKA U SRCU

O NATJEČAJU

S ciljem očuvanja hrvatskoga nacionalnoga identiteta, stjecanja novih vještina i znanja djece predškolskog i školskog uzrasta uz razvijanje jezičnih kompetencija te učenje o hrvatskoj kulturnoj i tradicijskoj baštini, Hrvatska matica iseljenika u suradnji s Hrvatskom školom Boston i Zakladom hrvatskih studija iz Sydneyja objavljuje natječaj za djecu i mlade hrvatskih korijena u dobi 5-18 godina.
Tema natječaja je ***igračka inspirirana hrvatskom tradicijskom kulturom***, s time da je unutar svake kategorije određena podtema i oblik (način) izrade.

KATEGORIJE

1. Likovni rad (pojedinačni rad i skupni rad)
2. Fotografija (pojedinačni rad)
3. Multimedija / Videospot ili film (pojedinačni i skupni rad)
4. Literarni rad (pojedinačni rad)

PRAVILA PO KATEGORIJAMA

1. Likovni rad

Tema: Edukativna igračka inspirirana hrvatskom tradicijskom kulturom

Radovi trebaju predstavljati edukativnu igračku pomoću koje dijete uči o hrvatskoj tradicijskoj kulturi (primjerice slagalica ili pamtilica s motivima hrvatske tradicijske baštine). Mogu biti napravljeni u svim tehnikama prostorno-plastičkog oblikovanja (preporučene su kiparske tehnike modeliranja kao što su glina, metal, drvo, papir, plastične mase ili tehnike plošnog oblikovanja kao što je kolaž, mozaik, freska).
Rad treba fotografirati s nekoliko strana, a fotografije treba poslati u formatu .jpg na e-adresu organizatora-koordinatora.

Fotografiju treba pratiti popratni tekst na hrvatskom jeziku (do najviše 100 riječi) koji će sadržavati:

- naslov rada
- objašnjenje što rad (tj. fotografije) prikazuje, zašto je odabran baš taj motiv
- datum (mjesec i godinu) rada
- naziv škole/misije/centra; ime, prezime i uzrast autora, tj. imena, prezimena i uzrast djece koja su izradila skupni rad te ime i prezime mentora
- e- adresu

2. Fotografija

Tema: Tradicijska igračka moje bake/moga djeda

Radovi trebaju izraziti poveznicu između bake/djeda iseljenika s djetinjstvom i zavičajem kroz tradicijsku igračku. Fotografije se šalju u formatu .jpg na e-adresu organizatora-koordinatora.

Fotografiju treba pratiti popratni tekst na hrvatskom (do najviše 100 riječi) koji će sadržavati:

- naslov rada
- objašnjenje što fotografija prikazuje
- datum (mjesec i godinu) snimanja
- naziv škole/misije/centra; ime, prezime i uzrast autora te ime i prezime mentora
- e-adresu

3. Multimedija

Tema: Edukativna igračka inspirirana hrvatskom tradicijskom kulturom

a) Radovi trebaju prikazati proces stvaranja skupnog likovnoga rada (pod 1.). Mogu biti u obliku videospota ili kratkog filma ne dužih od 4 minute.
b) Radovi trebaju predstavljati edukativnu igračku pomoću koje dijete uči o hrvatskoj tradicijskoj kulturi (primjerice slagalica ili pamtilica s motivima hrvatske tradicijske baštine) te trebaju biti napravljeni u digitalnom obliku.

Tema: Tradicijska igra moje bake/moga djeda

U ovoj kategoriji sudjeluju samo skupine (primjerice škola, dječja folklorna skupina i sl.), a tema su dječje igre starih naraštaja. Radovi mogu biti u obliku videospota ili kratkog filma ne dužih od 4 minute.
Zbog veličine, molimo da sve radove iz ove kategorije pohranite na neku od standardnih video sharing stranica (npr. YouTube), a samo poveznicu pošaljete na e-adresu organizatora-koordinatora.

Radove treba pratiti popratni tekst na hrvatskom jeziku (do najviše 100 riječi) koji će sadržavati:

- naslov rada
- datum (mjesec i godinu) rada
- naziv škole/misije/skupine; ime, prezime i uzrast autora, tj. imena, prezimena i uzrast djece koja su izradila skupni rad te ime i prezime mentora
- e-adresu

4. Literarni rad

Tema: Igra/Igračka moje bake/moga djeda

Radovi trebaju izraziti poveznicu između bake/djeda iseljenika s djetinjstvom i zavičajem kroz tradicijsku igru. Uz naslov, radovi trebaju sadržavati od 150 do 400 riječi. Mogu biti napisani u obliku razgovora (intervjua) ili u nekom drugom obliku, a šalju se u formatima .doc, .docx ili .pdf na e-adresu organizatora-koordinatora.

Ispod rada treba navesti:

- datum (mjesec i godinu) rada
- naziv škole/misije/centra, ime, prezime i uzrast autora te ime i prezime mentora
- e-adresu

PRAVILA SUDJELOVANJA

Na natječaj se mogu prijaviti djeca i mladi u dobi od 5 do 18 godina, pojedinačno ili skupno (npr. škola, hrvatska katolička misija, hrvatski kulturni centar, folklorna skupina, društvo, udruga i sl.).
Svaki pojedinac i skupina mogu poslati samo jedan rad po kategoriji. Radove treba poslati najkasnije do **3. rujna 2018.** na sljedeće e-adrese organizatora-koordinatora:

Organizator-koordinator za Australiju i Novi Zeland:
Zaklada hrvatskih studija, Sydney
croatian.teachers.au@gmail.com

Organizator-koordinator za Sjevernu Ameriku i Južnu Ameriku
Hrvatska škola Boston
natjecaj@croatianschoolofboston.org

Organizator-koordinator za Europu i Južnoafričku Republiku:
Hrvatska matica iseljenika, Zagreb
igrackausrcu@matis.hr

Radove će ocjenjivati nezavisni stručni ocjenjivači iz Hrvatske i svijeta. Slanjem radova na natječaj autori i njihovi mentori potvrđuju autentičnost i izvornost rada. Objava pobjedničkih radova bit će **3. listopada 2018.** na stranicama Hrvatske matice iseljenika.

POBJEDNIČKI RADOVI

Svi će sudionici dobiti zahvalnicu. Pobjednički radovi bit će poslani u Hrvatsku, u Hrvatsku maticu iseljenika gdje će biti izloženi u sklopu ***multimedijalne izložbe hrvatskih igračaka inspiriranih tradicijskom kulturom Igračka u srcu*** koja će se održati u prosincu 2018. godine. Na toj će izložbi stručni ocjenjivači izabrati najbolje radove čiji će autori dobiti prigodne nagrade.
Na izložbi će biti izloženi i radovi partnerskih škola iz Hrvatske koje se neće natjecati, već će sudjelovati kao gosti.
Koordinatori iz Bostona i Sydneyja mogu samostalno organizirati lokalne izložbe s preostalim pristiglim radovima.

Izvršenje programa je sufinancirano sredstvima Grada Zagreba.

Život u Venezueli misionara i pisca iz Bosanske Posavine

Knjiga je lani objavljena prigodom stote obljetnice misionareva rođenja svjetovnoga imena Anto Augustinović, a *Matica* donosi prikaz ove biografske studije prigodom misionareve dvadesete obljetnice smrti

Tekst: **Vesna Kukavica**

Biografsku knjigu pod naslovom *Malenošću do nebeskih visina* o znamenitom fra Augustinu Augustinoviću (Gornja Skakava, Brčko, 20. ožujka 1917. - Carrizal, Venezuela, 24. srpnja 1998.) napisao je Anto Pranjkić otrgnuvši zaboravu zaslužnoga posavskog misionara s višedesetljetnom venezuelskom adresom. Knjigu je lani objelodanila Udruga građana ESSEGG iz Županje prigodom stote obljetnice misionareva rođenja svjetovnoga imena Anto Augustinović, a *Matica* donosi prikaz ove biografske studije prigodom misionareve dvadesete obljetnice smrti. Augustin Augustinović rodio se 1917. u Gornjoj Skakavi (Brčko), a afirmirao se u Južnoj Americi kao doktor teologije i analitičar biblike, dokazavši se ponajprije kao jedan od najcjenjenijih bosanskih misionara u hispanističkome svijetu.

STUDIJ U RIMU

Iz Venezuele su u Augustinovićev zavičaj pristizale divne vijesti da je tamošnja javnost odmah nakon smrti zatražila uzdizanje fra Augustina na *Oltar svetosti*. Iz misionareva životopisa, koji Pranjkić pomno obrađuje na temelju izvora prve vrste, doznajemo da se još kao dječak obrazovao u Franjevačkom sjemeništu u Visokom, gdje je završio i gimnaziju. Razdoblje novicijata proveo je u samostanu Gorici pokraj Livna. U Zagrebu je započeo studij na Filozofsko-teološkome fakultetu, a diplomirao na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu 1942. godine. Za svećenika se zaređuje u Bosni i Hercegovini 9. studenoga 1941.

Budući da su mjesni crkveni oci u mladome svećeniku prepoznali darovitost u području humanistike, šalju ga već iduće godine 1942. u Rim na studij drevnoga teološkog i kulturno-povijesnoga biblijskog svijeta. Marljivim studiranjem i istraživanjem Augustinović već 1945. godine postiže doktorat iz teologije da bi godinu dana kasnije (1946.) potvrdio akademsku izvrsnost u području biblike. U drugoj polovici četrdesetih predaje u Jeruzalemu kao profesor biblike na Franjevačkome biblijskom institutu. Društvene i političke promjene komunističke provenijencije u ondašnjoj Bosni i Hercegovini, bez konfesionalnih sloboda, nisu mu dopuštale povratak u domovinu pa se ugledni bibličar Augustinović 1947. godine opredjeljuje za misionarstvo, i to u Južnoj Americi.

Djelujući u najsjevernijoj državi južnoameričkog kontinenta, u Venezueli, gotovo pola stoljeća, točnije punih 46 godina, fra Augustin ostavio je osobit trag u tri tamošnja mjesta - iščitava se u Pranjkićevoj petodijelnoj knjižici. Prve tri godine vodi župu u malenoj Capayi. Sredinom pedesetih, tj. 1955., biskup ga šalje u gradić Caucagu, gdje je širio radosnu vijest punih 14 godina utemeljivši ondje i župnu školu za opismenjavanje

Nakon fra Augustinove smrti u Venezueli ljudi su se počeli utjecati za pomoć u životnim nevoljama po zagovoru fra Augustina Augustinovića.

Fra Augustin Augustinović

vjernika. To je vrlo plodno razdoblje za fra Augustina, kolokvijalno rečeno od Isusovih do Platonovih godina, kada se pokazuje njegova karizmatičnost u prihvatu drugoga putem *Kratkih kršćanskih tečajeva*, globalno nazvanih "Coursillos".

U CARRIZALU

Osjetivši da je fra Augustin vrlo posvećen svome svećeničkom zvanju u 52. godini franjevčeva života (1969.) crkveni oci premještaju ga u Carrizal, grad blizu glavnoga grada Venezuele, Caracasa. Iduća tri desetljeća svoga zreloga doba fra Augustin, djelujući u Carrizalu, dokazao se kao požrtvovan župnik, odgojitelj te osobito kao izvrstan misionar, znanstvenik i odličan pisac kršćanskog nadahnuća. Na španjolskome jeziku napisao je dvadesetak teoloških djela, među kojima se velikom čitanošću i brojem prijevoda na svjetske jezike izdvaja *Historia de Jesus / Povijest Isusova,* tiskana u dva dijela početkom osamdesetih godina prošloga stoljeća. Iščitava-

jući Augustinovićev teološki i književni opus kritika hvali stil i narativni dar svećenika s obronaka bosanske Majevice koji je svoje srce posvetio velikoj zemlji smještenoj uz Karipsko more – Venezueli i njezinu dragome narodu.

Iz literarne ostavštine čitateljstvo najčešće poseže, navodi Pranjkić, za dvjema proznim zbirkama prevedenima i na hrvatski jezik kao što su *Priče iz doline* i *Od obale do obale*, koje je sabrao i priredio u nakladi sarajevskoga izdavača *Svjetlo riječi* velikan hrvatske latinistike, skromni franjevac i kolekcionar Stjepan Pavić, pomno iščitavši subratove zapise od 1937. do 1944. U *Pričama iz doline* fra Augustin progovara o idiličnome ruralnom okružju, ali i o izazovima s kojima se ondašnji pojedinac susretao u gradskim sredinama. Druga zbirka pripovijetki *Od obale do obale* posvećena je nostalgiji koju pojedinac proživljava iselivši se iz vlastite rodne sredine, suočivši se s nedaćama, ali i ljepotama novih susreta s drugim i drukčijima. Dr. sc. Augustin Augustinović umro je okružen neizmjernom ljubavlju svojih župljana i ljudi dobre volje u Carrizalu 24. srpnja 1998. Nakon fra Augustinove smrti u Venezueli ljudi su se počeli utjecati za pomoć u životnim nevoljama po zagovoru fra Augustina Augustinovića. ■

ENG ***Through Lowliness to Celestial Heights is a biography of well-known friar Augustin Augustinović (1917–1998) penned by Anto Pranjkić. It memorialises this deserving missionary from the Bosanska Posavina region who spent decades in Venezuela.***

Tekst/foto: **Ruža Studer**

U organizaciji Povjerenstva za klubove i selekcije Hrvata izvan domovine Hrvatskoga nogometnog saveza i Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, utemeljitelja ovog prvenstva Hrvata izvan domovine, okupile su se šesti put u Sesvetama na Europskom prvenstvu hrvatskih klubova najbolje nogometne ekipe hrvatskih klubova iz zemalja u Europi u kojima su hrvatski klubovi registrirani i aktivno igraju. Uz njih, na prvenstvu su zastupljene hrvatske manjine. Ove godine nastup na prvenstvu izborili su Hrvati iz Srbije.

U prvoj skupini igrali su u petak, 22. lipnja i u subotu, 23. lipnja na stadionu Sv. Josip Radnik i Sesvetska dolina u Sesvetama NK Pajde Möhlin (Švicarska), HD Velebit Göteborg (Švedska), SK Cro Vienna (Austrija) i NK Zagreb 75 iz Dortmunda (Njemačka), dok su se u drugoj skupini natjecali Vojvođanski Hrvati (Srbija), NK Croatia Stuttgart (Njemačka), SV Slavonija Bern (Švicarska) i SC Croatia Mülheim (Njemačka).

PEHAR I MEDALJE

Finalne utakmice igrale su se u nedjelju. Na tribini su se susreli Hrvati iz svih krajeva domovine, susjednih zemalja i Europe, koji su došli navijati za svoj klub ili su svojom nazočnošću podržali ovaj turnir. Nogometaši NK Pajde Möhlin obranili su titulu europskoga prvaka pobjedom u finalnoj utakmici nad reprezentacijom vojvođanskih Hrvata 3 : 2. Treće mjesto zauzela je SV Slavonija Bern pobjedom nad HD Velebit rezultatom 3 : 0.

Pobjednički pehar i medalje Hrvatskoga nogometnog saveza pobjednicima je uručila Ivana Perkušić, zamjenica državnoga tajnika Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan RH, zajedno s Perom Šarićem, predsjednikom Povjerenstva za klubove i selekcije Hrvata izvan domovine.

Najbolji vratar je Stefan Lebović iz reprezentacije vojvođanskih Hrvata, najbolji strijelci Valmir Shala (SV Slavonija Bern) i Igor Prijić (NK Pajde), dok je najbolji igrač Antonio Asanović, također iz pobjedničke momčadi. Fair play pripao je momčadi HD Velebit Göteborg.

OTVARANJE PROSTORIJA

NK Pajde već od samog osnivanja prije više od 25 godina u ovome uspješnom smjeru vodi Luka Rakitić koji je predsjednik kluba, sin Dean je trener. Natječu se u drugoj interregionalnoj švicarskoj ligi, što je najviša kategorija u kojoj igra jedan hrvatski klub. Pet puta su osvojili natjecanje hrvatskih klubova u Švicarskoj i predstavljali na ovome Europskom prvenstvu hrvatske klubove iz Švicarske. Pažnju šire

Pobjednici turnira NK Pajde iz Švicarske

‘Pajde’ obranile naslov, vojvođanski Hrvati drugi

NK Pajde Möhlin (Švicarska) već 25 godina uspješno vodi Luka Rakitić, otac našega reprezentativca Ivana, a sin Dean je trener. Natječu se u drugoj interregionalnoj švicarskoj ligi, što je najviša kategorija u kojoj igra jedan hrvatski klub

Hrvati iz Vojvodine

Na tribini su se susreli Hrvati iz svih krajeva domovine, susjednih zemalja i Europe, koji su došli navijati za svoj klub ili su svojom nazočnošću podržali ovaj turnir.

švicarske javnosti privukli su 2017. godine kad su igrali u Kupu protiv prvoligaša Lausanne Sports. Europsko prvenstvo hrvatskih klubova izvan domovine osvojili su 2010., 2014., a pobijedili su i na Svjetskom prvenstvu izvandomovinskih Hrvata 2015. godine. S ponosom su nam najavili svečano otvaranje prostorija hrvatskoga kluba u Möhlinu u rujnu ove godine.

Bila je ovo prilika iznjedriti najbolje na sportskom terenu, ali i sklopiti nova prijateljstva. Bila je ovo isto tako prilika upoznati posebne ljude koji su negdje izvan granica domovine svojim angažmanom, čak tijekom mnogih desetljeća, zaslužni što se ovakvi susreti održavaju. Zaslužni su što se mladi, rođeni izvan granica domovine, okupljaju i ovim putem njeguju svoj hrvatski identitet. Zasigurno je poseban osjećaj doći na utakmicu kluba u kojem si u iseljeništvu bio godinama aktivan i vidjeti unuka koji danas igra za taj klub... ■

ENG ***NK Pajde of Möhlin in Switzerland clinched the title of the sixth Europe-wide tournament of Croatian soccer clubs abroad staged in the town of Sesvete. The club has been successfully led for the past quarter decade by Luka Rakitić, the father of our famed national team member Ivan.***

SV Slavonija Bern

Biser sunčanoga otoka

Toranj katedrale i pogled na tvrđavu - Forticu

Grad Hvar u Hrvatskoj administrativno pripada Splitsko-dalmatinskoj županiji. Nalazi se na zapadnome kraju istoimenoga otoka, čije je najveće naselje. Ima oko 4.251 stanovnika. Grad je bogate povijesti i jedna od najpoznatijih turističkih destinacija u Hrvatskoj

Piše: **Zvonko Ranogajec**

Hvar je grad na istoimenome otoku srednjodalmatinske otočne skupine položen na krajnjem zapadnome dijelu otoka. Smješten je u zaljevu na južnoj strani, zaštićen od pučine manjom otočnom skupinom Paklenskih otoka. Ime je dobio po otoku, a dolazi od grčkoga imena Pharos (današnji Stari Grad), jer su ga Grci prvi naselili. Grad Hvar jedna je od četiriju jedinice lokalne samouprave na otoku koja na istoku graniči s gradom Starim Gradom i općinom Jelsom. Grad Hvar sastoji se od osam naselja s površinom od 63 četvorna kilometra i 4.251 stanovnikom, dok samo naselje Hvar ima 3.771 stanovnika. Iako ima idealne uvjete za razvoj turizma, neka naselja intenzivno depopuliraju pa je Malo Grablje ostalo bez stalnih stanovnika.

Otok Hvar se za razliku od sjevernojadranskih otoka koji imaju dinarski pravac pružanja (SZ - JI) pruža u smjeru zapad – istok, kao i ostali srednjodalmatinski otoci Brač i Vis te južnodalmatinski Lastovo i Korčula. Otok Hvar, kao i ostali jadranski otoci, ima vapnenačku građu s vapnenačko-dolomitnim hrbatom koji je na području oko grada Hvara oplemenjen prostranijom flišnom zonom, što je bio i uzrok najranije naseljenosti te prisojne strane otoka još od prapovijesti te Grka i prvih pisanih tragova iz 4. st. pr. Kr.

HRAST CRNIKA I MAKIJA

Klima je na Hvaru izrazito sredozemna s vrlo blagim značajkama, tipična za sredozemne obale. Temperaturni srednjaci su najviši u Hrvatskoj od svih meteoroloških postaja, srednja godišnja temperatura iznosi 16,4 stupnjeva, siječnja 8,6, a srpnja 24,9 stupnjeva. Uz to, grad Hvar se s pravom ističe kao mjesto s najvećim brojem sunčanih sati na Jadranu koji godišnje iznosi blizu tri tisuće. Količina padalina je oko 70 mm, a osim bure i juga ljeti povoljno rashlađujući djeluje maestral. Od vegetacije prednjači hrast crnika i makija, a posebna specifičnost otoka je biljka lavanda koja je njegov zaštitni znak.

Hvar je jedno od područja najstarije naseljenosti u Hrvatskoj, uz Vučedol i Danilo. Hvarska kultura posebna je po

Razdoblje prošlog stoljeća znači kontinuirani razvoj turizma, od masovnoga do elitnoga, uz snažni nautički turizam.

Franjevački samostan

Pogled na grad Hvar s tvrđave

Lavanda – zaštitni znak Hvara

obojenoj keramici iz Markove i Grapčeve spilje. U razdoblju od 3500. do 2500. g. pr. Kr. Grci naseljavaju otok Hvar i osnivaju svoju koloniju Pharos, današnji Stari Grad, dok prvo naselje na prostoru grada Hvara osnivaju Iliri, a prostire se na obronku brda sa sjeverne strane gradskoga trga. Uvala oko koje se razvilo naselje se nasipava i tu nastaje središnji gradski trg. Naselje raste za vrijeme rimske vlasti koje oko 6. stoljeća dolazi pod vlast Bizanta. U razdoblju od 8. do 12. stoljeća Hvar je vrlo pusto mjesto, a jedino iz tog vremena datira benediktinski samostan sv. Marije. U Starome Gradu 1147. godine se osniva Hvarska biskupija, koja obuhvaća otoke Hvar, Brač i Vis. Pod utjecajem Venecije u 13. stoljeću otočko središte premješta se iz Staroga Grada u grad Hvar. Hvar tako 1278. postaje središte biskupije, kao i središte komunalne uprave, a vlastitom odlukom stupaju pod mletačku upravu. Hvar tada postaje jedan od najvažnijih lučkih gradova Mletačke Republike zahvaljujući svome povoljnom položaju pri plovidbi istočnom obalom Jadrana.

POD MLETAČKOM VLAŠĆU

Sredinom 14. st. otok Hvar nakon 11. stoljeća opet postaje dio hrvatsko-ugarske države. Međutim, nakon prijestolonasljednih borbi između ugarsko-hrvatskoga kralja Žigmunda Luksemburškog, bosanskoga vladara Stjepana Tvrtka i napuljskoga protukandidata Ladislava, ovaj posljednji 1409. g. Veneciji prodaje svoja prava na Dalmaciju pa tako i Hvar priznaje mletačku vlast. Uslijedilo je razdoblje stalnih pritajenih sukoba

Osim turizma Hvarani se bave i uzgojem lavande, koja je zaštitni znak otoka, od čega izrađuju suvenire i kozmetičke proizvode, kao i ribarstvom i maslinarstvom.

vlastele i plemstva, što je rezultiralo pobunom pučana 1510. predvođenih Matijom Ivanićem, podrijetlom iz Vrbanja na Hvaru. Buna je trajala četiri godine. Sukob je samo nakratko usporio gospodarski i kulturni uzlet Hvara. U godinama nakon ugušenja pobune pučana pa sve do turske provale 1571. grad je doživio prosperitet, postavši značajnom lukom mletačke flote na Jadranu.

Zahvaljujući snažnom ribarstvu i poljoprivredi te općem gospodarskom prosperitetu Hvar u 16. stoljeću postaje najbogatija komuna u Dalmaciji. Godine 1571. Hvar su napali Turci, a osam godina kasnije grad je doživio velika razaranja od eksplozije baruta. Godine 1797. Hvar dolazi pod upravu Austrije uz razdoblje francuske vlasti od 1809. do 1813. Za vrijeme Austrije Hvar dosta stagnira, a krajem 19. stoljeća jače se razvija vinogradarstvo.

TURIZAM OD 1868. GODINE

U drugoj polovici 19. stoljeća Hvar počinje razvijati gospodarsku granu po

Katedrala sv. Stjepana

Klub 'Carpe Diem' privlači mlade i imućne iz cijelog svijeta

kojoj je danas prepoznat u Hrvatskoj i diljem svijeta, a to je turizam. Kao početak organiziranoga bavljenja turizmom u Hvaru smatra se 1868. godina kada je grupa uglednih Hvarana na čelu s tadašnjim biskupom dr. Jurjem Dubokovićem osnovala profesionalno turističko udruženje pod nazivom "Higijeničko društvo Hvar" kojemu je bio cilj promicanje i razvoj ugostiteljske ponude u gradu. Početkom 20. stoljeća Hvar dobiva lječilišni hotel, današnji hotel Palace. Razdoblje prošlog stoljeća znači kontinuirani razvoj turizma, od masovnoga do elitnoga, uz snažni nautički turizam. Osim idealne klime turiste na Hvar privlači fascinantna kulturna baština koju čine Arsenal, prvo pučko kazalište u Hrvatskoj, ljetnikovac Hanibala Lucića, katedrala sv. Stjepana I. pape i prvomučenika, gradska loža i franjevački samostan. Središnja hotelska kuća s najvećim brojem hotela je Sunčani Hvar.

Osim turizma Hvarani se bave i uzgojem lavande, koja je zaštitni znak otoka, od čega izrađuju suvenire i kozmetičke proizvode, kao i ribarstvom i maslinarstvom. Najpoznatiji Hvarani tijekom povijest bili su književnici Hanibal Lucić, Petar Hektorović i Mikša Pelegrinović kao središnje osobe hrvatske književne renesanse, a od novijih Slobodan Prosperov Novak, zatim arheolog Grga Novak, pjevačica Gabi Novak, kriminolog i otac daktiloskopije iseljenik Ivan Vučetić te kipar Kuzma Kovačić. ■

ENG ***Hvar is a town in southern Croatia's Split-Dalmatia County. It lies on the west end of the island of Hvar and is its largest urban settlement. The current population is 4,251 inhabitants. Hvar is a city with a rich history and one of the best-known tourism destinations in the country.***

DOBRO DJELO VAŠIH RUKU

U pletivo svog života ugradite i dobro djelo za buduće generacije djece...

Razmišljate li i Vi o tome kako ostaviti trajni trag na svijetu?

Svojom oporukom možete se pobrinuti za svoju obitelj i drage Vam osobe, ali i pružiti pomoć djeci kojoj je ona najpotrebnija. Oporučnom donacijom UNICEF-u osim što pomažete djeci, ostavljate nadu i ulog za bolje sutra čitavog čovječanstva.

Javite nam se na neletakanceljak@unicef.org ili nazovite 01 3031 640 i doznajte kako i Vi možete pomoći u izgradnji ljepšeg i plemenitijeg svijeta, svijeta dostojnog djeteta.

Radujemo se razgovoru s Vama!

unicef
za svako dijete

Hrvatsko-ugarska nagodba

150 godina Hrvatsko-ugarske nagodbe

Poslije sklapanja Austro-ugarske nagodbe raspušten je Hrvatski sabor s narodnjačkom većinom, a banskim namjesnikom postao je Levin Rauch. Izmijenjen je izborni red i održani su novi izbori na kojima su pristaše unije s Ugarskom dobili većinu u Saboru

Piše: **Željko Holjevac**

Nakon što je Habsburška Monarhija podijeljena na austrijski i ugarski dio i nazvana Austro-Ugarskom, sklopljena je Hrvatsko-ugarska nagodba – temeljni zakon o položaju Hrvatske u zajednici s Ugarskom. Bilo je to prije 150 godina, u srpnju 1868. u Pešti.

Budući da su se 1860-ih godina svi pokušaji zadržavanja apsolutizma sasvim iscrpili, a imperijalna ideja Habsburgovaca oslabila zbog poraza u sukobu s Pruskom oko prevlasti u Njemačkoj i financijskih teškoća, došlo je do pragmatičnog prerastanja heterogene zajednice podunavskih zemalja i naroda pod habsburškom krunom u homogeniju dvojnu državu. Učinci toga zaokreta bili su nagodbom mađarske elite s bečkim dvorom 1867. pravno sankcionirani. Austro-ugarska nagodba, koja je tada sklopljena, bila je puno više kompromis između potreba i želja mađarske elite i spremnosti bečkog dvora na ustupke u obliku "zajedničkih poslova" nego što je značila stvarnu ravnotežu između Austrije i Ugarske u zajedničkoj državi. Austrijski car Franjo Josip okrunjen je za ugarskoga i hrvatskoga kralja, a nagodba je označila prijelaz s apsolutizma kao oblika vladavine na ustavni poredak iako su pojedine novine u Hrvatskoj suzdržano pisale: "Habsburška monarkija, po svom današnjem ustrojstvu, niti je jedinstvena niti savezna država, niti savez 'državah', niti je ustrojena na temelju načela narodnosti, niti je napokon strogo ustavna, niti strogo absolutistična."

Krunidba Franje Josipa

BITKA ZA ŽELJEZNIČKU PRUGU

S obzirom na to da je "Trojedna kraljevina" Dalmacija, Hrvatska i Slavonija stoljećima imala poseban državnopravni položaj u sklopu zemalja ugarske krune, bilo je potrebno nakon Austro-ugarske nagodbe sklopiti još i Hrvatsko-ugarsku nagodbu kojom bi se uredili odnosi između Hrvata i Mađara u ugarskome dijelu Austro-Ugarske. Pritom je najvažnije pitanje bilo kako sačuvati legitimna i povijesna prava Hrvatske u državno-pravnome interesu zemlje. U pozadini se vodila i bitka za željezničku prugu od Zemuna do Rijeke s odvojcima za Senj, Osijek i Brod na Savi (danas Slavonski Brod) kao gospodarski važnu žilu kucavicu. Narodna stranka u Hrvatskoj bila je za uvjetni savez s Ugarskom, Stranka prava za samostalnu državu, dok je glavni mamac hrvatskih unionista ili "mađarona" bila unija s Ugarskom kao pretpostavka za lakše rješavanje četiriju važnih hrvatskih pitanja: nacionalna sloboda, ustavni život, autonomija zemlje i teritorijalna cjelovitost "Trojedne kraljevine".

Poslije sklapanja Austro-ugarske nagodbe raspušten je Hrvatski sabor s narodnjačkom većinom, a banski namjesnik postao je Levin Rauch sa zadaćom da provede Hrvatsko-ugarsku nagodbu. Izmijenjen je izborni red i održani su

novi izbori na kojima su pristaše unije s Ugarskom dobili većinu u Saboru. Izabran je kraljevinski odbor od 12 članova koji su otputovali u Peštu i nakon pregovora u srpnju 1868. sklopili nagodbu s Mađarima. Dok su narodnjaci zagovarali čvršće povezivanje s ostalim Južnim Slavenima, a pravaši sanjali o Hrvatskoj kao neovisnoj i suverenoj državi, govori zastupnika unionističke većine u Hrvatskome saboru u rujnu 1868. o pitanju unije s Ugarskom pokazuju da su unionisti, koje su njihovi protivnici nazivali "mađaronima", zaista vjerovali da će "poštena unija" Hrvatske s Ugarskom, kako su je oni shvaćali, omogućiti nacionalnu slobodu, ustavni poredak, državno-pravnu autonomiju i sjedinjenje hrvatskih zemalja.

DVIJE POLITIČKE JEDINICE

Hrvatsko-ugarskom nagodbom utvrđeno je da su Ugarska i Hrvatska dvije političke jedinice koje se spajaju u jednu te istu državnu zajednicu. Hrvatskoj je ostavljena pokrajinska samouprava s elementima državnosti i ovlastima u sudstvu, školstvu, unutarnjoj upravi i vjerskim poslovima. O tim poslovima raspravljao je Hrvatski sabor u Zagrebu. Najvažniji poslovi, npr. financije, bili su zajednički, a o njima je raspravljao Ugarski sabor u Budimpešti. U njemu su sjedili i hrvatski zastupnici, ali oni su bili malobrojni. Hrvatski prihodi odlazili su u zajedničku blagajnu iz koje je Hrvatska dobivala manji paušalni iznos. Bana je imenovao vladar na prijedlog predsjednika ugarske vlade. Osnovana je zemaljska vlada u Zagrebu, koja je imala tri odjela: za unutarnje poslove i poslove proračuna, za bogoštovlje i nastavu i za pravosuđe. Hrvatski je priznat kao službeni jezik u Hrvatskoj. Formalno je priznato i pravo Hrvatske na Vojnu krajinu i Dalmaciju. Vojna krajina vrćena je 1881. pod bansku vlast dok je Dalmacija ostala odvojena od ostatka Hrvatske sve do raspada Austro-Ugarske.

O lučkome gradu Rijeci tijekom hrvatsko-mađarskih pregovora u proljeće i ljeto 1868. nije postignut nikakav sporazum. Iako je hrvatski kraljevinski odbor bio sastavljen od samih unionista, oni nisu htjeli Mađarima prepustiti Rijeku. Ipak je taj grad na kraju izdvojen iz sastava Hrvatske, ali nije pripojen izravno Ugarskoj nego je ustrojen kao posebna lokalna jedinica pod nadzorom ugarske vlade. To je učinjeno tako što je preko izvornoga nagodbenog teksta u kojem je pisalo da o Rijeci "nagodba uspjela nije" naknadno nalijepljen komadić papira s novim tekstom u kojem je pisalo da je Rijeka "posebno s ugarskom krunom spojeno tielo". Taj je umetak kasnije prozvan "riječkom krpicom".

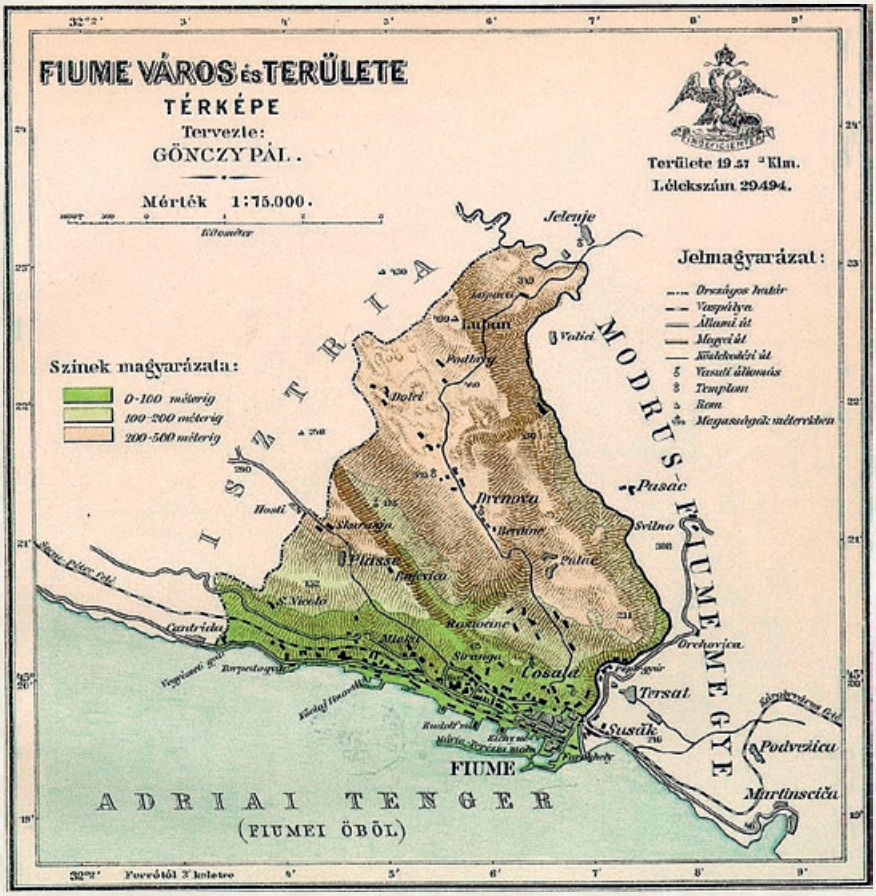

Barun Levin Rauch

OTVORENO PITANJE

Uskoro je Zagreb željezničkom prugom povezan s Rijekom i Budimpeštom. Bila je to jedina veća investicija iz zajedničke blagajne u Hrvatskoj prije revizije Hrvatsko-ugarske nagodbe. Naime, hrvatski zastupnici su 1873. na novim pregovorima u Budimpešti uspjeli dobiti 45% hrvatskih prihoda za hrvatske autonomne potrebe umjesto manjega paušalnog iznosa. S ostalih 55% hrvatskih prihoda, koji su ostajali u zajedničkoj blagajni, raspolagala je i dalje po svojoj volji ugarska vlada.

Priroda dualizma u podunavskoj monarhiji bila je takva da je bila isključena svaka mogućnost da Hrvatska postane treći državno-pravni čimbenik, ali je bio priznat minimum hrvatske autonomije u sklopu ugarskog dijela dvojne monarhije. Ostalo je otvoreno pitanje bi li unija između Hrvatske i Ugarske trebala biti "poštenija" sa stajališta intere-

Rijeka u doba dualizma

Grad Rijeka izdvojen je iz sastava Hrvatske, ali nije pripojen izravno Ugarskoj nego je ustrojen kao posebna lokalna jedinica pod nadzorom ugarske vlade.

sa "Trojedne kraljevine" ili bi ona trebala više odgovarati "državnom jedinstvu" zemalja ugarske krune kao ugarske polovice Austro-Ugarske. Ključne spoznaje o političkom djelovanju ugarsko-hrvatske zajednice za vrijeme dualizma pokazuju da zemlje ugarske krune u Austro-Ugarskoj nisu bile konstituirane prema načelu nacionalne ravnopravnosti. U odnosima između Hrvata i Mađara doista nije bilo ravnopravnosti, ali Hrvatska kao "državni fragment" zemalja ugarske krune u razdoblju dualizma do 1918. nije bila na "mučilištu" i Hrvatsko-ugarska nagodba nije bila tek puka obmana, kako su tvrdili nezadovoljnici.

Grb Dalmacije, Hrvatske i Slavonije

DRŽAVNO-PRAVNA AUTONOMIJA

Austro-Ugarska je bila uređena i uljuđena europska država, u kojoj je jedino Hrvatska posjedovala državno-pravnu autonomiju i u kojoj se hrvatska nacionalna misao širila i izvan granica "Trojedne kraljevine". Pri tome treba uvijek imati na umu da je dualizam sve do sloma Austro-Ugarske prije stotinu godina ostao glavna zapreka za političko sjedinjenje hrvatskih zemalja i teritorijalno povezivanje moderne hrvatske nacije. Nagodba je poništena 1918. odlukom Hrvatskoga sabora. ■

ENG ***The Croatian Hungarian Settlement was signed 150 years ago, in July of 1868. Up to 1918 the pact regulated the status of the Croatian community in Hungary as a part of the larger Austria-Hungary dual monarchy.***

Govorimo hrvatski

Izvrtanje značenja riječi

Na žalost, tijekom nesretne hrvatske povijesti pojavilo se i novo značenje riječi pohod, koje je posve suprotno od njezina temeljnoga značenja. Turska se osvajanja nerijetko nazivaju pohodima

Piše: **Sanja Vulić**

Od novozavjetnoga doba glagol *pohoditi* i od njega izvedene imenice *pohod* i *pohođenje* imaju izrazito pozitivno značenje. U Evanđelju po Luki opisan je Marijin posjet Elizabeti. Prelijepi događaj posjeta mlade trudnice starijoj, kojoj je bila potrebna pomoć, a Marija joj je tu pomoć nesebično pružila, u Katoličkoj se crkvi spominje pod imenom *Pohod* (ili *Pohođenje*) *Blažene Djevice Marije Elizabeti*. U novije se doba taj spomendan obilježava 31. svibnja jer su nakon Drugoga vatikanskoga koncila (koji je zasjedao od 11. listopada 1962. do 8. prosinca 1965.) izvršene različite promjene u rasporedu spomendana i blagdana u katoličkom kalendaru. Međutim, u mnogim se krajevima taj novozavjetni događaj još uvijek obilježava 2. srpnja, u doba žetve, kako je bilo prije novijih kalendarskih promjena. Zbog toga Hrvati u mnogim mjestima u Gradišću, posebice stariji naraštaji u toj polutisućljetnoj hrvatskoj dijaspori, još uvijek obilježavaju *Puohod* ili *Pohodjienje* 2. srpnja. To nije jedina potvrda riječi *pohod* u novozavjetnom kontekstu. U Evanđelju po Mateju, u prijevodu dr. Ljudevita Rupčića, nalazimo podnaslov *Pohod magâ* (tj. triju mudraca, kraljeva) novorođenomu kralju židovskomu (Isusu). U prvom od navedenih tekstova Gospa odlazi u pohod sv. Elizabeti s izrazito plemenitom pobudom da joj pomogne kada joj je najpotrebnije, a u drugom tekstu mudraci odlaze u pohod novorođenomu Isusu kako bi mu iskazali svoje poštivanje.

U *Ritualu rimskom* Bartola Kašića (tiskan 1640.) nalazimo pak molitvu prigodom svećenikova *pohoda nemoćniku* (tj. bolesniku). To i jesu stara hrvatska značenja glagola *pohoditi* i glagolskih imenica *pohod* i *pohođenje*. Ukratko, odlazilo se u pohod, odnosno pohodilo nekoga s plemenitim pobudama, kada se drugoj osobi htjelo pomoći, ohrabriti ju i utješiti, osnažiti joj duh, čestitati joj ili joj izraziti svoje poštovanje, odnosno – ako je riječ o pohodu svetim mjestima – svoje štovanje. Dio tih značenja donosi i Vladimir Mažuranić u svojim *Prinosima za hrvatski pravno-povjestni rječnik* (u prvim desetljećima 20. stoljeća).

Na žalost, tijekom nesretne hrvatske povijesti pojavilo se i novo značenje riječi *pohod*, koje je posve suprotno od njezina temeljnoga značenja. Turska se osvajanja nerijetko nazivaju pohodima. Tako je jezik poslužio za prikrivanje pravoga značenja okrutnih nasrtaja na tuđe zemlje, krvavih pljački, porobljavanja, silovanja, otimanja djece, mučenja i ubijanja nedužnih ljudi. Sve se to nastojalo prikriti nedužnom riječi *pohod*. Zbog onoga prvoga, plemenitoga novozavjetnoga značenja riječi *pohod*, valja izbjegavati uporabu te riječi u drugotnom, izvrnutom značenju. ■

"Zovi, samo zovi..."

Lojzek je danima puštao domoljubnu ploču "Zovi, samo zovi ..." i već pomalo išao svima na živce. "Koji mu je vrag", mrmljao je Jura, "kad je domovina tražila pomoć u novcu, on je davao sitniš pravdajuć se malom zaradom. Kad bi svi bili tak škrti, od domovine ne bi ostalo ni D." Jurinom glasnom prosvjedu pridružio se Francek, koji je rekel da je lako danas kad imamo državu glumiti nekakvog velikog Hrvata i katolika, ali onda, kad je grmjelo, trebalo je odriješiti kesu i poslati jedinca sina u dragovoljačke postrojbe HOS-a.

Toni, kojeg su svi zvali Bumbar, nazval je Lojzeka i rekel nek prestane sa svirkom jer ga bu inače tak zdevetal da bu se sećal dok je živ. Lojzek je dobro shvatio značenje poruke pa se brzo s gajbom piva uputi na "zborno mjesto" kod starog hrasta. Tamo se već, kao i svakog popodneva okupila cijela svita na čelu s Jurom, kojeg se smatralo glasnogovornikom i vođom male hrvatske zajednice iz berlinske općine Dobri dol.

"Joj, kak je hladna", potegne Bumbar iz boce te značajno pogleda Lojzeka. "Kaj hoćete od mene, bokci jedni, vama bi sigurno bilo milije da sam pustil Marš na Drini", ispali Lojzek rafal i nadušak iskapi kriglu pive. "Kaj se izmotavaš, kao kompenzaciju nudiš nam ono kaj ne volimo", prijetećim glasom reče povratnik iz Amerike Frenki i pobere zasluženi pljesak nazočnih.

"Vidim da sam vam stao na žulj i ne mogu shvatiti što vas tak jako smeta domoljubna pjesma - Zovi, samo zovi. Uostalom, ne sjećam se kad sam posljednji put čuo da netko od vas sluša hrvatske narodne pjesme. Čini mi se da vi svi, potiho doma slušate najnovije hitove Lepe Brene", nastavi Lojzek provokativno.

Vidjevši da je vrag odnio šalu i da bi "provokator" moga dobiti po nosu, Jura zamoli za tišinu. "Dosta dečki, kaj vas nije sram. Još samo fali da se međusobno potučemo i damo za pravo onima koji kažu da Hrvati nisu sposobni imati državu. Zar nije dosta što se prepucavamo preko medija i dijelimo na nekakve - velike i male Hrvate. Vi nemate pojma što se meni i mojoj obitelji dogodilo u malom mjestu na Jadranskoj magistrali.

Vlasnik neuglednog restorana odmah nas, s vrata, upitao iz kojeg smo grada i za koga navijamo. Kad smo mu rekli da njemu kao ugostitelju ne priliči da goste dijeli po mjestu stanovanja, jednostavno nam je otkazao gostoprimstvo. Takav odnos daje za pravo onima koji tvrde da su Hrvati podijeljeni, da postoje dvije Hrvatske. Doduše, postoji razlika u mišljenju, to je sastavni dio demokracije, ali to ne znači da nam Hrvatska više nije u srcu. Zato vam ne dajem za pravo da prijetite Lojzeku jer ne možete znati što se zbiva u njegovoj duši. Vjerujem da mu je žao što je bio tako škrt i siguran sam da bi u, ne daj Bože, nekom novom ratu bio spreman položiti život u obrani domovine i nacije.

Ugledajmo se u Lojzeka i što češće slušajmo i pjevajmo domoljubne pjesme jer ćemo tada bolje razumjeti sami sebe". Nakon Jurinih riječi pajdaši se raziđu, a Lojzek iz sveg glasa zapjeva: "Još Hrvatska ni propala."

Kuća na obali

Jura se nemirno vrtel na klupi i deseti put čital jedan te isti tekst u omiljenom "Večernjaku". Nikak mu nije išlo u glavu da prijatelj može prevariti prijatelja. "Ne vjerujem da bi me moj pajdaš Štefine prevaril", zaključil je nakon duljeg razmišljanja. Iako je imao mnogo poznanika i radnih kolega, u Štefa je imao najviše povjerenja pa mu je ispričao mnoge tajne iz svojeg burnog života i do sada nije zapazio da bi njegov dugogodišnji "frend" ikome odao povjerene mu tajne.

Sjedeći sam u duboku hladu staroga hrasta, razmišljao je o prijateljstvu i nikako mu nije išlo u glavu, kako je s vremena na vrijeme znao čuti, kako se dojučerašnji nerazdvojni prijatelj, zbog beznačajnih stvari zarate i postanu ljuti neprijatelji, koji često "pucaju" iz svih mogućih "pucaljki". Iznosi se prljav veš s popratnim lažima koje sa zdravim razumom nemaju ama baš nikakve veze, ali, na žalost, kod pojedinaca padnu na plodno tlo.

Utonuvši u duboko razmišljanje i ne primijeti Štefa koji je, ne htijući ga prekinuti u razmišljanju, sjeo do njega u dubok hlad staroga hrasta. Uzme Večernjak i nakon kraćeg listanja pogled mu se zaustavi na istome članku koji je sada njegov frend, ne samo njemu svojstven način, duboko analizirao. Pročitavši rečeni članak uzdahnu i namjerno laktom "sukne" Juru u rebra. Ovaj skoči kao šilom uboden i zamahne rukom u namjeri da ošamari onoga koji se drznuo probuditi ga iz duboke "kome". Dobričina Štef zaustavi ruku na pola puta i vikne pajdašu neka se "probudi" i povrati u normalno stanje.

"Znači, i ti si pročital", poluglasno reče Jure, a prijatelj potvrdno kimnu glavom i reče da takvo što nije očekivao od dugogodišnjeg poznanika Zvonka, kojeg je respektirao i smatrao uspješnim poslovnim čovjekom koji bi hrvatskom hotelijerstvu i gastronomiji mogao puno korisnoga preporučiti. "Znaš, ja sam se njemu uvijek divio i pomalo mu, na neki način, zavidio što je tako brzo uspio u životu. Kad se sjetim nas dvojice, kako smo teško morali raditi i na jedvite jade sklapati kuće, koje sad u domovini zjape prazne, možemo zahva-

liti Bogu što smo, nakon velikih samoodricanja, ostali donekle zdravi i sada u miru, nikom dužni, uživamo ne baš prevelike mirovine", jakim glasom reče Jure i dobro potegne iz ponuđene mu pljoske.

I ja sam se pital otkud Zvonku toliki penezi. Zamisli, za samo deset godina bavljenja ugostiteljstvom sagradio je velebnu kuću na obali, kupio u Rijeci stan, a trima kćerima, kao miraze, darovao kafiće koji imaju stalnu klijentelu i izvor su dobre zarade. Nakon ovoga što sam danas pročitao, mnogo toga mi je postalo jasnije, samo se pitam kakvi su to ljudi koji se kunu u prijateljstvo, a radi interesa prodali bi vlastitu mater.

Molim te lijepo, tko bi rekao da se iza tako finog lica i otmjenih kretnji skriva beskrupulozni prevarant koji je najboljeg prijatelja, bivšeg političkog emigranta Jozu, operušao za 250.000 eura obećavajući mu veliku zaradu u novootvorenom hotelu koji, samo što nije otvoren na mondenoj Ažurnoj obali. Umjesto hotela, kupio je - poduzetnik - Zvonko s Jozinim kapitalom nekretnine u Hrvatskoj, a kad je, nakon sudskoga spora, izvršitelj došao zaplijeniti dužnikovu imovinu, ovaj mu pruži ovjeren dokument na kojemu je jasno pisalo da je vlasnik pokretne i nepokretne imovine njegova supruga Jana i da je on siromašan kak crkveni miš pak nemre peneze vrnuti", na kraju reče Štef i prokune pravdu i pravicu.

Dvoprstić

Priča se, da Štefa i Bara važe kao jedne od najbolje obaviještenih hrvatskih žena u Berlinu. Nije ni čudo kad se zna da već dugi niz godina rade u velikoj bolnici i svakodnevno komuniciraju s mnogo ljudi, pogotovo naših. Kada nešto načuju idu u "istragu" do kraja. Poznavale su mnoge berlinske Hrvatice i Hrvate, ali našega pajdaša Juru, na svu sreću, nisu. Čekajući tako jednoga dana da ga pozovu kod ortopeda na razgovor, šetajući bolničkim hodnikom, ugleda naše dvije "sveznalice" kako živo gestikuliraju i vrlo glasno razgovaraju o problemima obitelji Dvoprstić. Jura priđe bliže kako bi što više saznao o toj, njemu potpuno nepoznatoj obitelji. "Zamisli, tko bi rekel da je u tako finoj, uglađenoj obitelji došlo do takvoga kraha" reče Štefa a Bara doda "da tak i treba jer zakaj bi probleme imale samo radničke obitelji". Iz njihovog razgovora Jura sazna da se tu zapravo radi o tipičnome generacijskom problemu poimanja načina života. Iz obitelji Dvoprstić prvi je, tako je uostalom bilo u većini slučajeva, otišao muž, a za njim žena i djeca. Gospodin, čovjek srednjih godina, obrazovan i vrlo marljiv bio je cijenjen i poštovan u odjelu elektronike velikoga koncerna Philips. Volio je čašicu, ali nikada nije zapio plaću kao njegov najbolji prijatelj Miki. Nakon nekoliko godina razdvojenog života reče ženi da mu je dojadio takav život, pa neka smjesta "spakira" kofere i pođe k njemu u Berlin. Onako jednostavna i srdačna žena brzo dobije posao i stekne glas dobre i sposobne ekonomistice. Kćerka, prgava po naravi, ne znajući za oskudicu počela je dizati nos; danas ne paše jelo, sutradan smrde tatine noge, a treći dan - sve! Četvrti član obitelji, devetogodišnji sinek, sa svime je zadovoljan i sretan što može živjeti s mamom i tatom, a ne, kao neki njegovi vršnjaci u domovini, u raznim đačkim domovima gdje ih nitko ne pita da li su siti. Unatoč kćerinoj prgavosti bila je to skladna hrvatska obitelj u kojoj, do sada, nije dolazilo do svađe ako je koji puta "glava" kuće došla "nakresana" s posla. Pa ipak, uz svu toleranciju, prvoj je kćerkici "puknul" film pa je rekla ocu da kak ga nije sram da sve češće s posla dolazi kući pijan, da "zaguliva" mamu dok mu ova sprema večeru, a da je znala da bu takav, da nikada za njim ne bi došla u Berlin. Gospon Dvoprstić je ispočetka šutio misleći da su to kćerine pubertetske muhe, ali kad mu je ona odbrusila na svaku njegovu riječ, vidio je da je vrag odnio šalu i da to ne bu dobro svršilo. Žena je ispočetka djelovala nezainteresirano, nije sudjelovala u obračunima između muža i kćeri dok joj jednoga dana ne prikipi i reče mužu neka se javi razrednici koja je vrlo radoznala zbog čega njihova Dunja sve slabije uči i ima dosta negativnih ocjena. Međutim, česte svađe i razmirice dovele su do toga da gospon Dvoprstić nije više htio jesti za zajedničkim stolom i sve je češće odlazio na večeru u obližnju gostionicu. Na veliku Jurinu žalost, ugledavši poslovođu, Štefa i Bara žurno su otišle za svojim poslom tak da nije mogao čuti kraj te tužne priče." Bedak jeden" reče više za sebe "kaj nije mogel jednu pivu popiti pred njima a drugu, poskrivečki, vu drvarnici i sve bi bile v redu"! ■

LJEPOTE HRVATSKE OKOM FOTOGRAFA

UČKA

PHOTO: IVO BIOČINA

Učka se geografski proteže na jednoj od najsjevernijih točaka Sredozemlja, iznad zapadne obale Kvarnerskog zaljeva, a s dijelom masiva Ćićarije prije dvadesetak godina proglašena je parkom prirode! Jedina je to planina u Dinarskom gorju koja se pruža smjerom sjeveroistok – jugozapad, okomito na smjer pružanja Dinarida. Strme padine na kojima se izmjenjuju stijene, šume i livade s dalekim i širokim vidicima koji se pružaju s njezinih vrhova, mnogobrojni izvori vode i naselja, izdvojen položaj te blizina mora čine Učku jedinstvenom i posebnom destinacijom u Hrvatskoj.

INFO
SOUVENIRS

PREDSJEDNICA OTVORILA 50. PICOKIJADU U ĐURĐEVCU

Predsjednica Republike Kolinda Grabar-Kitarović otvorila je 50. Picokijadu u Đurđevcu na kojoj je upriličen scenski prikaz "Legende o Picokima". Scenski prikaz, koji je režirao Krešimir Dolenčić, okupio je više od 100 glumaca te mnoštvo konjanika i statista. Svi zajedno, na velikoj pozornici uz Stari grad, uprizorili su bitku i obranu Đurđevca od turskih osvajača. Inače, Legenda o Picokima 2008. godine proglašena je nematerijalnim dobrom Republike Hrvatske, a organizator Turistička zajednica Grada Đurđevca promovira je kao najveću turističku manifestaciju kontinentalnoga dijela države s ciljem očuvanja nematerijalne kulturne baštine.

PROMOCIJA DOKTORA ZNANOSTI I UMJETNOSTI SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

U nedjelju su u Hrvatskome narodnom kazalištu u Zagrebu održane dvije svečane promocije doktora znanosti i umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu. Rektor prof. dr. sc. Damir Boras na prvoj je svečanosti promovirao 183, a na drugoj 185 novih doktora znanosti i umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu. U skladu s protokolom, kandidati su bili odjeveni u svečane odore (toge) i akademske kape te su od zgrade Sveučilišta u Zagrebu do zgrade Hrvatskoga narodnoga kazališta išli u dvjema povorkama. Nakon što su kandidati izgovorili tekst prisege, rektor ih je proglasio doktorima znanosti i umjetnosti. Promovirani kandidati prebacili su kičanku (*coflek*) na akademskim kapama na desnu stranu, čime su i simbolično ušli u novo i više akademsko zvanje.

MORE KNJIGA NA ZRINJEVCU

Omiljena zagrebačka zelena površina, park Zrinjevac, i ove je godine pretvorena u plažu, a u povodu četvrtog izdanja kulturno-društvene manifestacije naziva 'More knjiga'. U organizaciji Lumen izdavaštva posjetitelji će u deset dana moći besplatno pročitati više od 300 knjiga. Kako bi atmosfera bila što ugodnija, organizatori su osmislili i bogat popratni program. Uz kućice sa slanim i slatkim zalogajima poslužuju se i originalni kokteli inspirirani najnovijim Lumenovim naslovima. Inspirirana beduinskom temom, ova jedinstvena gradska plaža uređena je prema kreativnim zamislima mladoga hrvatskog umjetnika Marija Miše, koji djeluje i u Londonu.

"GOSPODA GLEMBAJEVI" NA OPEN-AIR FESTIVALU ZAGREB CLASSIC

Open-air festival Zagreb Classic ugostio je na Trgu kralja Tomislava Hrvatsko narodno kazalište (HNK) u Zagrebu s baletnim spektaklom "Gospoda Glembajevi" koji je prema tekstu Miroslava Krleže na odabranu glazbu Ludwiga van Beethovena i Sergeja Rahmanjinova koreografirao i režirao Leo Mujić. Treći Zagreb Classic održan je od 20. lipnja do 10. srpnja, a program je obilovao glazbenim poslasticama u izvedbi vodećih hrvatskih i stranih orkestara, ansambala, dirigenata i solista, među kojima su i svjetske glazbene zvijezde, violinist Julian Rachlin i argentinski tenor José Cura.

SPLIT: POBIJEDILI DOMENICA I DAMIR

Nakon uspješnog koncerta Massima i retrospektivne večeri Krste Jurasa na Prokurativama, održana je finalna večer 58. festivala zabavne glazbe Split. Jedan od najdugovječnijih i najpopularnijih festivala lakih nota predstavio je ovaj put 25 skladbi uz pratnju festivalskog orkestra, kojim su ravnali Joško Banov i Josip Cvitanović. Bila je to večer obitelji Huljić. Grand Prix su osvojili Domenica i Damir Kedžo pjesmom "Mi protiv nas" koja je osvojila glasove publike i Zlatnoga galeba, a napisao ju je Ivan Huljić. Njegov otac, Tonči, s Madre Badesa bendom i Nenom Belanom osvojio je prvu nagradu žirija pjesmom "Žaj mi se". Struka je treću nagradu dodijelila Tomislavu Braliću i klapi Intrade za "Plovim". Mladen Grdović, miljenik splitske publike, osvojio je drugu nagradu publike pjesmom "Nisan te zavridija", dok je treću nagradu osvojio Branko Medak skladbom "Kad zapiva Dalmacija".

NAGRADE ZA NAJBOLJA OPERNA, DRAMSKA I BALETNA OSTVARENJA

Tradicionalne godišnje nagrade Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu za najbolja ostvarenja u protekloj sezoni dodijeljene su Edini Pličanić i Tomislavu Petranoviću za balet, Nini Violić i Filipu Vidoviću za dramu te Valentini Fijačko Kobić i Tomislavu Mužeku za operu. Laureatima je na nagradama na svečanoj ceremoniji u predvorju HNK uvodno čestitala intendantica Dubravka Vrgoč istaknuvši kako su svojim iznimnim trudom svi oni, ali i ostali njihovi kolege, ljudi u tehnici i administraciji, zaslužni da je sezona 2017./2018. bila jedna od najboljih u povijesti HNK Zagreb, čime su "ispisali blistavu povijest nacionalnoga teatra".

Naša kuhinja

Vrijeme pripreme: 160 min

Sinjski arambašići

Sinjski arambašići su dalmatinski specijalitet poprilično sličan sarmi, često začinjeni mirisnim začinima. Meso za punjenje ne melje se, nego se sjecka nožem, a u njega se dodaju i različite vrste sušenog mesa (ali ne i riža). Uz to, u jelo se stavljaju i cimet, muškatni oraščić i klinčići, što mu daje vrlo specifičnu aromu. Priprema ovoga tradicijskog jela karakteristična je za prostor Cetinske krajine, a tradicija pripreme ovoga jela dokazuje i 'Arambašijada' – natjecanje u najboljem pripremanju arambaša, koja se održava svake godine za vrijeme manifestacije 'Dani alke i Velike Gospe' u Sinju.

SASTOJCI: junetina, 600 g (od vrata) • teletina, 200 g • svinjetina, 200 g • slanina, 150 g dimljene • luk, 2 glavice • češnjak, 4 češnja • peršin, 2 žlice sjeckanog • muškatni oraščić, 1 prstohvat • cimet, 1 prstohvat • • limun, 1 • sudžuk, 200 g • dimljena vratina, 300 g • kiseli kupus, 1 kg • klinčić, 2 - 3 • lovorov list, 2 • ulje • sol i papar

PRIPREMA: Junetinu, teletinu i svinjetinu nasjeckati nožem (ne mljeti) i premjestiti u veliku zdjelu. Dodati sjeckanu slaninu i luk, protisnuti češnjak, sjeckani peršin, muškatni oraščić, cimet, naribanu koricu limuna, sol i papar, sve zajedno dobro izmiješati i ostaviti pokriveno da odleži jedan sat. Od glavice kiselog kupusa odvojiti listove i nožićem stanjiti deblje dijelove pri dnu listova, za lakše savijanje. Na listove staviti po 1 veliku žlicu mesne smjese i saviti u arambašiće (sarmice). Na dno nauljene, duboke, zemljane posude s poklopcem položiti nekoliko listova kiselog kupusa, posipati narezanim kupusom te na njih složiti arambašiće, suho meso i sudžuk. Sve zajedno prekriti narezanim kiselim kupusom, začiniti s nekoliko klinčića, lovorovim listom, preliti s toliko vode da prekrije sastojke, poklopiti i staviti u zagrijanu pećnicu, na 150°C, oko 1 sat i 30 minuta. Arambašiće možete napraviti i od listova slatkog kupusa ili miješajući kiselo i slatko zelje red po red arambašića.

CMC TV

TOP 30

1. **Domenica & Kedzo** – Mi protiv nas
2. **Opća Opasnost** – Da je Bog dao
3. **Colonia** – Miris parfema
4. **Lana Jurčević & Luka Basi** – Upalimo ljubav
5. **Mia** – Do posljednjeg retka
6. **Flyer** – Jednostavnije
7. **Tonči & Madre Badessa feat. Huljigani** – Šta se to čuje
8. **Mladen Grdović feat. Mejaši** – Vinograd
9. **Zdravko Čolić** – Tebe čuvam za kraj
10. **Željko Bebek** – Tajno
11. **Lorenzo feat. David Magdić** – Osjećam laž
12. **Bajaga & Instruktori** – Bilo bi lako
13. **Tragovi** – Malena
14. **Igor Delač** – Budan
15. **Božo Vrećo** – Jelenče
16. **Jurica Pađen & Aerodrom** – Titanik
17. **Teška industrija** – Sve mogu lažima
18. **Tonči & Madre Badessa band feat. Neno Belan** – Žaj mi je
19. **Mladen Grdović** – Sanjam sto anđela
20. **Nela** – Vrijeme je
21. **Bang Bang** – Što ako ne bude po tvom
22. **Magazin** – Titanik
23. **Rajko Dujmić** – Rijeka suza
24. **Vojko V** – Ne može
25. **Petar Grašo** – Ako te pitaju
26. **Boris Novković** – Moskva
27. **Jelena Rozga** – Najbolji dan
28. **Buđenje** – Budi moja
29. **Domenica** – Ljubavna limunada
30. **Vladimir Kočiš Zec** – Usne boje Venere

Vatreni nakon 20 godina u polufinalu!

Hrvatska će tako drugi put u povijesti igrati u polufinalu Svjetskog prvenstva, nakon Francuske 1998. godine kada je bila treća. Suparnik Hrvatske u polufinalu u srijedu 11. srpnja u Moskvi bit će Engleska

Skupina hrvatskih navijača u ruskom grotlu stadiona u Sočiju

Tekst: **Uredništvo (izvor Hina)** Foto: **Hina**

Hrvatska nogometna reprezentacija plasirala se u polufinale Svjetskog prvenstva nakon što je u četvrtfinalu u Sočiju boljim izvođenjem 11-eraca izbacila domaćina Rusiju. Nakon 90 minuta rezultat je bio 1-1, nakon 120 minuta 2-2, da bi u pucanju s bijele točke Hrvatska bila uspješnija s 4-3.

Rusija je povela golom Denisa Čeriševa u 31. minuti, na 1-1 poravnao je Andrej Kramarić u 39. minuti, da bi Hrvatsku u vodstvo doveo Domagoj Vida u 101., no za 2-2 pogodio je Mario Fernandes u 115. pa su o posljednjem polufinalistu odlučivali udarci s bijele točke. Četiri od pet hrvatskih izvođača bilo je precizno, dok dva ruska izvođača nisu uspjela svladati Subašića. Kao i protiv Danske u osmini finala, posljednji 11-erac za Hrvatsku izveo je i pogodio Ivan Rakitić.

Erupcija oduševljenja nakon Rakitićevog pogotka s bijele točke

Hrvatska će tako drugi put u povijesti igrati u polufinalu Svjetskog prvenstva, nakon Francuske 1998. godine kada je bila treća. Suparnik Hrvatske u polufinalu u srijedu 11. srpnja u Moskvi bit će Engleska.

Izbornik hrvatske nogometne reprezentacije Zlatko Dalić razumljivo je bio razdragan nakon plasmana u polufinale Svjetskog prvenstva. "Mene uvijek prati težak put. Sve čestitke dečkima za borbu, za muku, za trud, za sve što su napravili da Hrvatska dođe u polufinale Svjetskog prvenstva. Moramo biti svi ponosni, i mi ovdje i ljudi u Hrvatskoj, jer ovo je strašna stvar. Znali smo na kakav način Rusi igraju, agresivno, borbeno, kompaktno u bloku i nisu nam dali da igramo u prvom poluvremenu. U drugom poluvremenu smo puno bolje igrali i na kraju smo zasluženo pobijedili. Bila je ovo jako čvrsta utakmica protiv 50.000 ljudi na tribinama. Sada nas očekuju još dvije utakmice. Već mjesec dana se vučemo po toj Rusiji i bila bi šteta da ne vidimo Moskvu", rekao je nakon utakmice Dalić.

Hrvatska je furiozno odradila grupnu fazu pobijedivši u sve tri utakmice, od kojih se najviše dojmila pobjeda nad nogometnom velesilom Argentinom predvođenom jedinstvenim Messijem, koja je dobivena s fantastičnih 3-0. Nigerija je poražena s 2-0, a Island s istim rezultatom. U četvrtfinale Svjetskog prvenstva Hrvatska se plasirala nakon što je u osmini finala u Nižnjem Novgorodu boljim izvođenjem 11-eraca svladala Dansku s 4:3 (1:1, 1:1). Junak pobjede bio je vratar Danijel Subašić koji je u pucanju slobodnih udaraca obranio tri 11-erca danskih igrača - Eriksenu, Schoeneu i Nicolaiju Jorgensenu. Pobjednički pogodak za Hrvatsku postigao je Ivan Rakitić. ■

ENG ***Croatia's football (soccer) team has clinched a spot in the World Cup semi-finals having won their quarter-final match in Sochi against home team Russia in a penalty shootout. The teams were even at 1-1 at the end of regular time, each scoring another goal in extra time, but Croatia was luckier in the shootout winning by 4-3.***

Oakland, Kalifornija, SAD

Pittsburgh, SAD

Ivo Tomičić, Čile

Dallas, Teksas

Iseljeni Hrvati cijeli globus odjenuli u kockasto

Hrvati diljem svijeta slave s našom reprezentacijom na Svjetskom nogometnom prvenstvu u Rusiji

Parma, Ohio, SAD

Lacombe, Alberta, Kanada

Sydney, Australija

Berlin, Njemačka

Stuttgart, Njemačka

Beč, Austrija

Heilbronn; Njemačka

Bülach, Švicarska

Hamilton, Ontario, Kanada

Fehraltorf, Švicarska

Zürich, Švicarska

Georgetown, Ontario, Kanada

São Paulo, Brazil

Willowick, Ohio, SAD

ATP QUEENS: ČILIĆ PREKO ĐOKOVIĆA DO NASLOVA

Najbolji hrvatski tenisač Marin Čilić osvojio je travnati ATP turnir u londonskom Queensu pobijedivši u finalu bivšega prvog igrača svijeta Srbina Novaka Đokovića s 5-7, 7-6 (4), 6-3 nakon tri sata igre. Čilić je Queens osvojio drugi put, a drugi put u karijeri pobijedio je Đokovića, koji je do prije dvije godine i Čilićeve pobjede u Parizu vodio protiv Marina s čak 14-0 u međusobnim dvobojima. Na putu prema pobjedi Čilić je spasio i jednu meč-loptu, a Đoković je propustio i vodstvo od 4-1 u "tie-breaku" drugog seta. Marin je u meču imao 18 aseva, no samo 48 posto ubačaja prvog servisa, dok je od osam lopti za obrat realizirao samo jednu.

ĆORIĆ POBIJEDIO FEDERERA ZA TRIJUMF U HALLEU

Hrvatski tenisač Borna Ćorić osvojio je travnati ATP turnir u Halleu pobijedivši u finalu prvog igrača svijeta Švicarca Rogera Federera sa 7-6 (6), 3-6, 6-2 za dva sata i sedam minuta igre. Ćorić je u Halleu došao do drugog naslova u karijeri, ali i jednog od najvećih uspjeha jer je prvi put slavio protiv prvoga igrača svijeta Federera. Borna je protiv legendarnoga Švicarca izgubio 2015. godine u Dubaiju i ove godine u Indian Wellsu, ali je u Njemačkoj dočekao svoj veliki trenutak i pobjedom svrgnuo Federera s trona jer će u ponedjeljak novi broj 1 biti opet Rafael Nadal. Borna je prošle godine osvojio Marakeš, a ovo mu je drugi naslov i to protiv Federera, koji je čak devet puta podizao trofej u Halleu i koji je do Ćorića imao niz od 20 pobjeda na travi.

JASMIN HULJAJ NOVI PREDSJEDNIK UPRAVE HAJDUKA

Jasmin Huljaj (49) je novi predsjednik Uprave nogometnog kluba 'Hajduk', a na tu dužnost izabran je na četverogodišnje razdoblje, izvijestio je predsjednik Nadzornog odbora tog kluba Slaven Marasović. Huljaj će na dužnosti predsjednika Uprave Hajduka naslijediti Ivana Kosa koji je u travnju ove godine s Nadzornim odborom kluba dogovorio sporazumni raskid suradnje. Novi predsjednik Uprave Hajduka rođen je u Splitu, ali je kao farmaceutski stručnjak posljednjih dvadesetak godina proveo u Rijeci gdje je donedavno bio angažiran u tvrtki Jadran - galenski laboratorij d.d. u kojoj je tri godine bio i predsjednik Uprave. "Čast mi je preuzeti dužnost predsjednika Uprave Hajduka ne samo zato što sam dijete Splita, nego i jer je to jedna od najvažnijih funkcija u državi. Odlučio sam se za nove izazove jer sam osjetio potrebu za nešto dalje", istaknuo je Huljaj.

RUKOMETAŠI SAZNALI REZULTATE ŽDRIJEBA ZA SP

Hrvatska rukometna reprezentacija će na SP-u koje se početkom iduće godine, od 9. do 27. siječnja, igra u Danskoj i Njemačkoj biti u skupini B sa Španjolskom, Makedonijom, Islandom, Bahrainom i Japanom, odlučio je ždrijeb održan u ponedjeljak u Kopenhagenu. "Mislim da je najvažnije reći da naša grupa nije laka. Tako da će svaki protivnik biti nezgodan. Treba se koncentrirati na svakog protivnika, svaka utakmica je nova priča. Ne treba previše unaprijed promišljati. Sve će ovisiti o nama i našoj igri, ali optimist sam. U ime svih igrača pozivam naše navijače da što prije osiguraju svoje ulaznice i da München bude kockast", rekao je izbornik Lino Červar.

ODLIČNI REZULTATI NA MEDITERANSKIM IGRAMA

Dva zlatna odličja za kraj Mediteranskih igara u Tarragoni stigla su nam iz ekipnih sportova. Gledajući ukupni učinak, može se reći da su pomalo senzacionalno slavile i naše odbojkašice i rukometaši. Hrvatska je tako na najbolji mogući način završila nastup na XVIII. mediteranskim igrama. Naših 99 sportaša donijelo je kući 17 medalja (devet zlatnih, pet srebrnih i tri brončane) za 9. mjesto na ljestvici uspješnosti od ukupno 26 država sudionica MI. Mersin 2013. ostao je nenadmašan s 27 medalja koje je u Hrvatsku donijelo 100 sportaša.

KOŠARKA: HRVATSKA UVJERLJIVA U RUMUNJSKOJ

Hrvatska muška košarkaška reprezentacija izborila je nastup u drugom krugu kvalifikacija za odlazak na Svjetsko prvenstvo koje će se sljedeće godine održati u Kini zahvaljujući 90-63 (19-18, 25-13, 25-16, 21-16) pobjedi protiv Rumunjske na gostovanju u Cluju u susretu posljednjeg, 6. kola skupine D prvoga kvalifikacijskog kruga. U utakmici u kojoj nije imala pravo na poraz Hrvatska je pokazala kako sa svojim NBA igračima Bojanom Bogdanovićem, Ivicom Zupcem i Darijem Šarićem ima veliku kvalitetu i kako bi se, unatoč slabom ulasku u kvalifikacije, mogla ipak plasirati na SP. U drugom krugu kvalifikacija Hrvatska, Italija i Nizozemska igrat će protiv Litve, Mađarske i Poljske koje su zauzele prva tri mjesta u skupini C. Nastup u Kini izborit će tri prvoplasirane reprezentacije nakon završetka natjecanja u drugome kvalifikacijskom krugu.

OTKRIJTE SVOJU PRIČU NA hrvatska.hr
Puna života
Ne ispunjavajte život danima, ispunite dane životom.
HRVATSKA
PHOTO BY MLADEN ŠĆERBE